

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران

ارزیابی رویکردهای ممکن به پدیده وبلاگ از نقطه نظر خدمات کتابداری و اطلاع رسانی

مجری:

معاونت پژوهشی دانشگاه تهران

دکتر طاهره علومی

همکار اصلی:

طاهره کرمی

خرداد ۱۳۸۶

مِنْهُ

چکیده:

در این پژوهش که به روش پیمایشی توصیفی انجام شده است، تعداد ۱۵۰ وبلاگ کتابداری و اطلاع رسانی به صورت نمونه گیری هدفمند و با استفاده از فنون وب سنجی از میان وبلاگ های ثبت شده در ۵ راهنمای اینترنتی، از زمان شروع وبلاگ نویسی (اواخر سال ۱۹۹۷) تا زمان انجام پژوهش (اواخر سال ۲۰۰۶) و با هدف تبیین رویکردهای ممکن به پدیده وبلاگ در کتابداری و اطلاع رسانی و بررسی درباره اهداف، کارکردها و محتوی وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی از طریق بررسی روابط میان انواع وبلاگ ها، انواع امکانات، نوع محتوی و روزآمدی آنها مورد بررسی قرار گرفته اند. رویکرد پژوهش توصیفی می باشد و محققین از سوالات پژوهش به جای تنظیم فرضیه استفاده کرده اند. یافته های پژوهش نشان می دهند که بیشترین تعداد وبلاگ های مورد بررسی از نظر مکانی متعلق به ایالات متحده آمریکا بوده و کشورهای انگلستان و کانادا در رده های بعدی قرار دارند، از نظر نوع تعلق وبلاگ ها، ۴۸ درصد را کتابداران و ۴۴/۷ درصد را کتابخانه های نگهداری می کنند و تنها ۷ درصد وبلاگ ها بصورت گروهی اداره می شوند. بیشترین اهداف وبلاگ های نمونه عبارتند از: تهیه اخبار و اطلاعات برای کاربران و کتابداران و اطلاع رسانی درباره خدمات کتابخانه. عمده ترین مطالب منتشرشده در وبلاگ ها را درج نام نویسنده (گان)، ثبت تاریخ و زمان ارسال مطالب و مقالات کوتاه و اخبار تشکیل می دهند. ۹۴ درصد وبلاگ ها از آرشیو مطالب استفاده کرده اند، استفاده از پیوند دائمی (ثابت)^۱ و سیستم نظردهی^۲ از سایر موارد مورد استفاده برای ذخیره اطلاعات و تعامل با خوانندگان بوده است. بیش از نیمی از وبلاگ ها برای اشاعه خودکار اطلاعات خود از سیستم اشاعه اطلاعات موسوم به "آر اس اس"^۳ استفاده کرده اند. عمده وبلاگ ها از ابزار وبلاگ نویسی "بلاگر"^۴ استفاده کرده اند و بالاخره بیشتر آنها بصورت روزانه روزآمد می شوند.

در بخش دوم این پژوهش روابط میان نوع وبلاگ ها (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) و هریک از امکانات، محتوی نوشتاری، نوع روزآمدی، ابزار وبلاگ نویسی و خدمات اشاعه اطلاعات بررسی شده است لیکن وجود یا عدم وجود ارتباط معنی دار در این قسمت به معنی ارزشگذاری وبلاگ ها نیست؛ نتایج نشان می دهند که دربرخی موارد مثل نحوه روزآمدی وبلاگ ها، امکانات و محتوی آنها بین نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) و موارد مطرح شده ارتباط مهناداری وجود دارد و در برخی موارد دیگر مانند نوع ابزار وبلاگ نویسی و نوع وبلاگ ارتباط معناداری وجود ندارد و در برخی موارد هم رابطه معناداری در سطوح مختلف وجود داشته است مانند رابطه بین اهداف وبلاگ

¹ Permanent link or Permalink

² Comment

³ Rss

⁴ Blogger

نویسی و نوع وبلاگ ها که در ۴ مورد معنادار نبوده و در ۵ مورد معنادار بوده است. محققین معتقدند که روابط فوق می توانند در جامعه وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی ایرانی هم وجود داشته باشند.

کلیدواژه ها: وبلاگ، بلاگ، کتابداری و اطلاع رسانی، وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی، کتابخانه ها

از پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران بخاطر تسهیلات و امکانات

مادی که در اختیار محققین گذاشته

و جناب آقای دکتر حسین غریبی ریاست سابق پژوهشگاه و جناب آقای

دکتر سید امید فاطمی ریاست محترم پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی

ایران صمیمانه سپاسگزاری می شود.

سپاسگزاری

با سپاس و تشکر فراوان از جناب آقای دکتر بابالار معاونت محترم پژوهشهای کاربردی دانشگاه تهران .

محققین این پژوهش همچنین برخورد لازم می دانند که از راهنمایی ها و مساعدت های بی دریغ کلیه دوستان و همکاران خود، بویژه آقای دکتر نادر نقشینه، آقای دکتر محمد ابویی اردکان و آقای صالح رحیمی تشکر و قدردانی نمایند.

و با تشکر و سپاس از زحمات آقای دکتر مسعود لواسانی، مشاور آمار و آقای دکتر بهزاد دوران ناظر محترم طرح، به جهت مشاوره و راهنمایی های ارزنده شان،

محققین همچنین مراتب تشکر و قدردانی خود را از آقای دکتر یزدان منصوریان داور محترم طرح به جهت ارائه نظرات ارزنده خود ابراز می دارند.

صفحه	فهرست مطالب
	فهرست جدولها
	فهرست تصاویر
	فهرست نمودارها
	فصل اول: طرح پژوهش
۱	۱-۱) مقدمه
۲	۲-۱) بیان مسئله
۴	۳-۱) اهداف
۴	۴-۱) سوالات پژوهش
۵	۵-۱) روش پژوهش
۵	۱-۵-۱) جامعه آماری
۶	۲-۵-۱) روش گردآوری اطلاعات
۷	۳-۵-۱) انتخاب و نمونه گیری وبلاگ ها
۹	۴-۵-۱) ابزار گرد آوری اطلاعات
۹	۵-۵-۱) شیوه تجزیه و تحلیل یافته ها
۹	۶-۱) تعاریف عملیاتی
۱۰	۷-۱) محدودیت های پژوهش
	فصل دوم: مبانی نظری
۱۱	۱-۲) تعاریف وبلاگ
۱۳	۲-۲) شناخت وبلاگ
۱۴	۳-۲) تاریخچه پیدایش وبلاگ نویسی
۱۶	۴-۲) تعداد وبلاگ ها
۲۰	۵-۲) تفاوت وبلاگ و وب سایت
۲۰	۶-۲) چه کسی وبلاگ می نویسد؟
۲۱	۷-۲) انگیزه ها و اهداف وبلاگ نویسی
۲۲	۸-۲) انواع وبلاگ
۲۴	۹-۲) ابزارهای وبلاگ نویسی
۲۵	۱۰-۲) اجزای تشکیل دهنده وبلاگ

۳۳	۱۱-۲) محتوی وبلاگ
۳۴	۱۲-۲) زبان وبلاگ
۳۵	۱۳-۲) کاربرد "آر اس اس" در وبلاگ
۳۵	۱۴-۲) کاربرد زبان نشانه گذاری گسترش پذیر (XML) در وبلاگ
۳۶	۱۵-۲) ماهیت فایل های "آر اس اس"
۳۸	۱۶-۲) مزایای "آر اس اس"
۳۹	۱۷-۲) مزایای "آر اس اس" در کتابخانه ها
۴۰	۱۸-۲) موتورهای جستجوی وبلاگ ها
۴۲	۱۹-۲) وبلاگ ها به عنوان منابع اطلاعاتی
۴۳	۲۰-۲) وبلاگ در حوزه کتابداری و اطلاع رسانی
۴۴	۲۱-۲) وبلاگ های کتابخانه ها
۴۵	۲۲-۲) مروری بر مطالعات گذشته
۴۵	۱-۲۲-۲) در ایران
۴۸	۲-۲۲-۲) در خارج از ایران
۵۷	فصل سوم: تجزیه و تحلیل یافته ها
۷۵	فصل چهارم: خلاصه و نتیجه گیری
۷۵	۱-۴) نتیجه گیری
۸۱	۲-۴) پیشنهادات
۸۲	۳-۴) مسیر و حوزه پژوهش بیشتر در موضوع طرح
۸۵	منابع و مراجع
	پیوستها
	چکیده انگلیسی

فهرست جدولها

صفحه

۵۷	جدول ۱: فراوانی و درصد وبلاگ ها بر اساس کشور
۵۸	جدول ۲: فراوانی و درصد وبلاگ ها از لحاظ تعلق
۵۹	جدول ۳: فراوانی و درصد اهداف وبلاگ های کتابداری
۶۰	جدول ۴: ویژگی های مطالب منتشر شده در وبلاگ های کتابداری
۶۲	جدول ۵: فراوانی و درصد نوع امکانات مورد استفاده در وبلاگ های نمونه
۶۳	جدول ۶: فراوانی و درصد تکنیک های استفاده شده برای انتشار اطلاعات
۶۴	جدول ۷: فراوانی و درصد نرم افزارها و سیستم های وبلاگ نویسی
۶۶	جدول ۸: فراوانی و درصد زمانی روزآمدی وبلاگ ها
۶۷	جدول ۹: جدول توافقی نوع وبلاگ و نوع ابزار وبلاگ نویسی
۶۸	جدول ۱۰: جدول توافقی نوع وبلاگ و هدف از وبلاگ نویسی
۷۰	جدول ۱۱- جدول توافقی نوع وبلاگ و محتوای مطالب
۷۲	جدول ۱۲- جدول توافقی نوع وبلاگ و تکنیک های اشاعه اطلاعات
۷۳	جدول ۱۳- جدول توافقی نوع وبلاگ و روزآمدی آنها
۷۴	جدول ۱۴- جدول توافقی نوع وبلاگ و امکانات موجود در وبلاگ ها

صفحه	فهرست تصاویر
۱۲	تصویر ۱. نمونه یک وبلاگ با یک پست (post)
۲۵	تصویر ۲. نمونه وبلاگی با عناصر پیغام، پیغام ابرداده، برچسب تاریخ و زمان، ارتباط دائمی و نظردهی
۲۸	تصویر ۳. نمونه وبلاگ با نمایش نماد RSS، آرشیو و دسته‌بندی موضوعی
۲۹	تصویر ۴. نمونه وبلاگ با بلاگرول
۳۰	تصویر ۵. نمونه یک وبلاگ که از Trackback استفاده کرده است
۳۱	تصویر ۶. نمونه وبلاگ که از موتور جستجو استفاده کرده است
۳۲	تصویر ۷. نمونه وبلاگ با فهرست عضویت از طریق E-mail
۳۳	تصویر ۸. نمونه وبلاگی با صفحات جانبی
۳۷	تصویر ۹. نشانه‌های "آر اس اس" در وبلاگ‌ها و وب سایت
۴۱	تصویر ۱۰. موتور جستجوی Daypop
۴۲	تصویر ۱۱. تصویر صفحه اول موتور جستجوی Technorati

- نمودار ۱. نمودار رشد وبلاگ نویسی از مارس ۲۰۰۳ تا اکتبر ۲۰۰۶ میلادی ۱۸
- نمودار ۲. نمودار میانگین ارسال مدخلهای روزانه ۱۸
- نمودار ۳. نمودار پراکندگی زبانهای وبلاگ نویسی و سهم آنها در وبلاگستان تا سال ۲۰۰۶ ۱۹
- نمودار ۴. میزان افزایش نسبی استفاده از "آر اس اس" در فاصله از ۲۰۰۱ تا ۲۰۰۷ ۳۹

فصل اول:

طرح پژوهش

(۱) مقدمه

گاه هنگام جستجو در وب با صفحات ساده ای مواجه می‌شویم که نه می‌توان آنها را سایت خبری نامید نه مجله پیوسته، هر چند از عمر اینگونه صفحات زمان زیادی نمی‌گذرد اما آنچه قابل توجه است شکل این صفحات و ویژگیهای مخصوص و منحصر به فرد آنهاست. یورن بارگر^۱ در سال ۱۹۹۷ به این گونه صفحات نام وب لاگ^۲ داد. بیشتر این صفحات شامل اخبار و اتفاقات روزانه، خاطرات شخصی، نقطه نظرات، عقاید و گاهی احساسات و عواطف نویسنده‌های آنها و لینک‌هایی به اخبار و اطلاعات جالب دیگر سایتها می‌باشند (بلاد^۳، ۲۰۰۲، ص. ۶۷).

کلاید (۲۰۰۴) معتقد است، وبلاگ یک صفحه وب با قابلیت دسترسی عمومی است که بر اساس یک نظم خاص روزآمد می‌شود و محتوی آن تا اندازه زیادی می‌تواند نشان دهنده شخصیت نویسنده یا نویسندگان آن باشد. ساختار انتشار مطالب بر اساس نظم زمانی معکوس خوانندگان وبلاگ‌ها را قادر می‌سازد تا همواره جدیدترین مطالب منتشر شده را در ابتدای صفحه مشاهده نمایند. سه مشخصه متمایز کننده وبلاگ‌ها از دیگر صفحات وب عبارتند از: نظم تاریخی معکوس مطالب؛ برچسب زمان برای هر مطلب و آرشیو مطالب قدیمی‌تر که به سادگی قابل دسترسی است. قدرت اصلی وبلاگ‌ها سهولت روزآمدی آنهاست که از طریق میز کار، یک کامپیوتر قابل حمل یا بوسیله یک تلفن همراه امکانپذیر است، شکل وبلاگ که در آن اطلاعات جدیدتر در ابتدای صفحه ارائه می‌شود، این جنبه را روشن تر کرده است. انگیزه‌های وبلاگ‌نویسی متفاوت است لیکن بیشتر وبلاگ‌نویسان در یک ویژگی مشترکند: تمایل به اشتراک گذاشتن اطلاعات، عقاید و یافته‌ها با دیگران.

با توجه به رشد سریع تکنولوژی کتابخانه‌ها و کتابداران ناگزیرند همگام با تکنولوژی‌های جدید دانش خود را برای ایفای نقش موثر در خدمات رسانی به جامعه کاربران خود افزایش دهند. وبلاگ از آن جهت برای کتابداران اهمیت دارد که بر خلاف سایر تکنولوژی‌ها نیازی به تخصص در سایر حوزه‌ها ندارد. انتشار یک وبلاگ به سادگی ارسال یک پست الکترونیکی است بنابراین کتابداران مختلف با هر میزان آگاهی از اینترنت و کامپیوتر می‌توانند نویسنده وبلاگ باشند و به این وسیله علم خود را ترویج داده و خدمات کتابخانه خود را به کاربران معرفی کنند. از طرف دیگر می‌توانند از این وسیله برای ارتباط با همکاران و افزایش دانش

¹ Uren Barger

² Web Log

³ Blood

خود استفاده کنند. بوسیله وبلاگ می توان براحتی خوانندگان و کاربران کتابخانه را از منابع جدید مجموعه مطلع گردانید، قوانین و خدمات کتابخانه را منتشر کرد، سوالات مرجع را پاسخ داد، اطلاعات و اخبار جدید در حوزه کتابداری و اطلاع رسانی را به سرعت منتشر کرد و برای آموزش کتابداری و اطلاع رسانی از آن استفاده نمود. (کرمی، علومی و نقشینه، ۲۰۰۶)

با توجه به تازگی پدیده وبلاگ و وبلاگ نویسی در ایران، علی رغم بهره برداری متخصصان رشته های مختلف به ویژه روزنامه نگاران، هنوز تعداد نسبتا کمی از کتابداران و علی الخصوص کتابخانه ها با این واژه آشنا هستند و از تسهیلات آن استفاده می کنند. هدف اساسی از انتخاب این موضوع برای این پروژه آشنایی بیشتر با وبلاگ و امکانات آن و همچنین آشنایی با نحوه اطلاع رسانی کتابداران و کتابخانه های دنیا در حوزه تخصصی علوم کتابداری و اطلاع رسانی از طریق وبلاگ و برنامه ریزی مناسب برای جامعه کتابداران و اطلاع رسانی و کتابخانه های ایران برای استفاده از این پدیده جهت اطلاع رسانی در حوزه کتابداری و اطلاع رسانی است. برای نیل به این هدف محققان با مطالعه پیشینه تحقیقات انجام شده در زمینه وبلاگ در ایران و خارج از ایران بطور کلی سعی دارند ابتدا خوانندگان را با این حوزه بیشتر آشنا کنند بنابراین فارغ از موضوع و زمینه اصلی این پژوهش سعی شده تا حداکثر به تمامی تحقیقات انجام شده در حوزه وبلاگ های کتابداری تا زمان انجام تحقیق حاضر اشاره شود و در ادامه با مشاهده و بررسی وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی انگلیسی زبان که بیشترین بازدیدکننده را داشته اند درصدد هستند ضمن بررسی ویژگی های آنها و توضیح روابط بین انواع وبلاگ ها و محتوی و ویژگی های ظاهری و فنی آنها به چهارچوب و چشم اندازی برای هدایت وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی ایرانی دست یابند.

۲ بیان مسئله

وبلاگ به عنوان یکی از محصولات نسل جدید اینترنت یا آنچه وب^{۱۲} نامیده می شود جای خود را به خوبی یافته و در حال ترقی از مرحله خصوصی (دفترچه خاطرات آنلاین) به تخصصی شدن (مجله علمی-خبری آنلاین) است، متخصصان مشاغل گوناگون، دانشجویان، اساتید و محققان خواه بصورت گروهی یا منفرد، حاصل تجارب، یافته ها و مطالعات خود را در وبلاگ هایشان به اشتراک می گذارند و سرعت انتشار و انتقال اطلاعات به نحو مطلوبی بالا رفته است. کتابداران و اطلاع رسانیان نیز با توجه به ماهیت بین رشته ای بودن رشته کتابداری و اطلاع رسانی و نقش های متفاوتی که به عنوان کتابدار در

¹ Web 2.0

کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی ایفا می کنند، می توانند از وبلاگ به عنوان محمولی سریع و آسان برای اطلاع رسانی و اشتراک دانش خود استفاده نمایند.

تکنولوژی های جدید فرصت های جدیدی را برای کتابداران و کتابخانه ها بوجود می آورند، اینترنت به همان اندازه که فرصتی برای کتابخانه هاست می تواند به عنوان تهدیدی هم برای آنها به شمار رود، بنابراین کتابخانه ها و کتابداران می توانند با استقبال از تکنولوژی های جدید از جمله وبلاگ از مزایا و امکانات آنها به نفع کتابخانه و دانش خود استفاده کنند. (کرمی، علمی و نقشینه، ۲۰۰۶)

کتابداران درواقع گردآورنده و به اشتراک گذارنده اطلاعات هستند بنابراین اطلاع از شیوه های متداول اطلاع رسانی یکی از وظایف کتابداران امروزی است. از طرفی دانش کتابداری و اطلاع رسانی روز به روز در حال پیشرفت است و آگاهی از این پیشرفت ها در هر یک از حوزه های تخصصی یکی از دغدغه های کتابداران خصوصا کتابداران کتابخانه های کوچکتر است. (آوتینگ^۱، ۲۰۰۴) وقت آن رسیده است که کتابداران همگام با تکنولوژی های جدید دانش و اطلاعات مفید خود را براحتی در دسترس همگان قرار دهند و نوع تعامل خود را با مراجعه کنندگان تغییر دهند، وبلاگ می تواند گزینه مناسبی برای این هدف باشد.

تازگی پدیده وبلاگ در ایران و استقبال روزافزون کتابداران ایرانی از آن و همچنین عدم شناخت کامل مزایای آن برای کتابداران باعث شد تا محققین پژوهش حاضر برای شناخت جامعه وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی جهت ترسیم دورنمایی از جامعه وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی ایرانی و بدلیل عدم آشنایی کافی کتابخانه های ایرانی با مقوله وبلاگ و توانایی ها وقابلیت های آن به بررسی وبلاگ های کتابداری بپردازند، نتایج این پژوهش می تواند راه گشای پژوهش های آتی خصوصا در میان جامعه وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی ایرانی باشد.

در این پژوهش سعی شده است تا از نگاه آمار به بررسی تعدادی از وبلاگ های پر بیننده کتابداری و اطلاع رسانی خارجی که بیشترین بازخورد را از جامعه خوانندگان وبلاگستان داشته اند، پرداخته شود و علاوه بر نظری کلی بر این حوزه، نوع استفاده کتابداران از وبلاگ و امکانات آن، اهداف وبلاگ نویسی و ارتباطات بین وبلاگ ها و محتوی آنها بررسی شوند. همچنین با گسترش وبلاگ در ایران خصوصا در میان کتابداران امید است یافته های این تحقیق بتواند به بهبود سطح وبلاگ های موجود و تهیه چهارچوبی برای وبلاگ های آینده و همچنین انجام تحقیقات مشابه در مورد وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی ایرانی یاری رساند.

¹ Steave Outing

۳) هدف(های) پژوهش

هدف کلی:

هدف اصلی این طرح بررسی و ارزیابی رویکردهای ممکن به پدیده وبلاگ در ارائه خدمات کتابداری و اطلاع رسانی و آشنایی کلی با پدیده وبلاگ، توانایی ها و قابلیت های آن برای کتابداران و کتابخانه ها و بررسی روابط بین انواع وبلاگ های کتابداری (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) است.

اهداف ویژه:

- ۱- بررسی اهداف و انگیزه های کتابداران از وبلاگ نویسی،
- ۲- بررسی و تحقیق در زمینه محتوی وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی و خدمات متقابل وبلاگ ها برای کاربران،
- ۳- بررسی کارکردهای فنی و خبری وبلاگ های کتابداری و امکانات موجود در آنها برای اشاعه و انتقال اطلاعات مفید،
- ۴- بررسی میزان رابطه میان انواع وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) و اهداف، نوع نرم افزار، نوع مطالب منتشر شده، نحوه روزآمدشدن، نحوه استفاده از امکانات و ...

۴) سؤالهای پژوهش

۱. نسبت توزیع نویسندگان و تهیه کنندگان وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی چگونه است؟
۲. وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی چه اهدافی را دنبال می کنند؟
۳. محتوی وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی از نظر نوشتاری (متن، لینک، اطلاعات نویسنده،) شامل چه نوع مطالبی است؟
۴. وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی برای ذخیره اطلاعات و تعامل با خوانندگان از چه امکاناتی در وبلاگ های خود استفاده می کنند؟
۵. وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی برای اشاعه خودکار اخبار و اطلاعات از چه تکنیکهایی استفاده می کنند؟

۶. وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع رسانی اغلب از چه نوع نرم افزارها یا سیستم‌های وبلاگ نویسی استفاده می کنند؟
۷. وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع رسانی معمولاً در چه فواصلی روزآمد می شوند؟
۸. آیا بین نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) و نوع نرم افزار وبلاگ نویسی رابطه ای وجود دارد؟
۹. آیا بین نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) و هدف آنها از وبلاگ نویسی رابطه ای وجود دارد؟
۱۰. آیا بین نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) و محتوی مطالب منتشر شده در آنها رابطه ای وجود دارد؟
۱۱. آیا بین نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) و نحوه روزآمد شدن آنها رابطه ای وجود دارد؟
۱۲. آیا بین نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) و تکنیکهای بکار رفته برای اشاعه اطلاعات خودکار در آنها رابطه ای وجود دارد؟
۱۳. آیا بین نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) و نوع تعامل با خوانندگان آنها رابطه ای وجود دارد؟

۵) روش پژوهش

جهت ترسیم و ارزیابی رویکردهای ممکن به پدیده وبلاگ از نظر خدمات کتابداری و اطلاع رسانی در این طرح از روش پیمایشی توصیفی استفاده شده که در جاهای مناسب برای تحلیل داده ها از آمار توصیفی و برای بررسی رابطه ها از آمار تحلیلی استفاده شده است، شیوه نمونه گیری هدفمند بوده و برای جمع آوری داده ها از سیاهه سوالات و از شیوه مشاهده بهره گرفته شده است که درباره هر یک از موارد فوق در ادامه توضیحات لازم ارائه می گردد.

۱-۵-۱) جامعه آماری

جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه وبلاگ‌هایی است که از آغاز وبلاگ نویسی (اواخر سال ۱۹۹۷) تا نوامبر ۲۰۰۶ توسط کتابداران یا کتابخانه‌ها نگهداری و حمایت می شدند و حداقل در یکی از پنج راهنمای مورد استفاده در این طرح (که در ادامه معرفی می شوند) به ثبت رسیده بودند.

۱-۵-۲) روش گردآوری اطلاعات

متأسفانه یافتن اطلاعات درباره وبلاگ ها و تعداد آنها بسیار مشکل است، هیچ منبع چاپی یا اینترنتی در مورد تمام وبلاگ ها وجود ندارد، برخی راهنماهای اینترنتی و ابزارها در این زمینه وجود دارند اما پوشش بهترین آنها هم چندان جامع نیست. موتورهای جستجوی عمومی مثل Teoma, Google و Alltheweb در نتایج جستجوهای خود صفحاتی از وبلاگ ها را هم بازایی می کنند. در کنار اینها برخی موتورهای جستجوی تخصصی وبلاگ ها هم وجود دارند مانند: Technorati و Daypop، لیکن این موتورهای جستجو اغلب مطالب وبلاگ ها را بازایی نموده و یا آمارهایی از تعداد وبلاگ ها ارائه می کنند و در جستجوی وبلاگ ها از نظر موضوعی و تخصصی ناکام مانده اند. اما راهنماهای اینترنتی در این مورد موفق تر عمل کرده اند، اکثر راهنماهای اینترنتی وبلاگ ها را هم معرفی می کنند، علاوه بر این برخی راهنماهای جدید بوجود آمده اند که بطور تخصصی فقط وبلاگ ها را معرفی می کنند. به همین دلیل برای یافتن وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی در این پژوهش از ۵ راهنمای اینترنتی که تعداد بیشتری از وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی را فهرست کرده بودند یا فقط به صورت تخصصی به معرفی وبلاگ های کتابداری و کتابخانه ها پرداخته بودند، انتخاب شدند. این راهنماها عبارتند از:

1- Open Directory Project: Library and Information Science Weblogs.

http://dmoz.org/Reference/Libraries/Library_and_Information_Science/Weblogs

این راهنما فهرستی از وبلاگ های مختلف را در موضوعات متفاوت و به ترتیب الفبایی نام آنها نگهداری می کند. وبلاگ های کتابداری در این راهنما زیر موضوع مراجع و سپس کتابداری و اطلاع رسانی و در دو بخش وبلاگ های شخصی^۱ و وبلاگ های سازمانی نگهداری می شوند.

2- Eatonweb Portal for Weblogs

<http://portal.eatonweb.com>

این سایت یکی از اولین راهنماهای وبلاگ هاست که تا سال ۲۰۰۶ میلادی ۲۴۷۸۸ وبلاگ را در ۸۷ موضوع از جمله کتابداری و کتابخانه ها فهرست کرده بود، این وبلاگ ها علاوه بر موضوع بوسیله زبان یا کشور هم قابل جستجو هستند، از دیگر امکانات این سایت معرفی ۵۰ وبلاگ برتر می باشد که به تازگی روزآمد شده اند یا به تازگی به فهرست اضافه شده اند.

3- Library Weblogs

<http://www.libdex.com/weblogs.html>

¹ Personal Weblogs

این راهنما در واقع یک وبلاگ است که به معرفی وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی بطور خاص به ترتیب نام کشور می پردازد، پیترا اسکات تهیه کننده این راهنماست و در حال حاضر این راهنما تخصصی ترین و جامع ترین راهنمای وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی به شمار می رود.

4- Libraries Doing Good with Blogs.

<http://www.blogwithoutalibrary.net/links.html>

این راهنما در واقع راهنمای وبلاگ های کتابخانه ای است، در این راهنما وبلاگ های کتابخانه ها به ترتیب نوع کتابخانه نگهدارنده آنها (دانشگاهی، آموزشی، عمومی، تخصصی و ...) معرفی شده اند.¹

5- Blogdex

<http://www.blogdex.net>

این راهنما توسط کامرون مارلو² در موسسه تکنولوژی دانشگاه ماساچوست³ تهیه شده است.

۱-۵-۳) انتخاب و نمونه گیری وبلاگ ها

بدلیل حجم زیاد جامعه پژوهش و همچنین ناهمگن بودن آنها تصمیم گرفته شد از شیوه نمونه گیری هدفمند استفاده گردد و بدین منظور ابتدا از میان وبلاگ های ثبت شده در ۵ راهنمای اینترنتی، پس از حذف موارد تکراری، تعداد ۸۵۰ وبلاگ استخراج شده و فهرست آنها به همراه نشانی اینترنتی تهیه شد، سپس در یک دوره زمانی یک ماهه وبلاگ ها از نظر چگونگی روزآمدی، نحوه دسترسی و زبان مورد مشاهده قرار گرفتند. در این مرحله کلیه وبلاگ هایی که بیش از یک سال از آخرین روزآمدی آنها تا زمان مشاهده (نوامبر ۲۰۰۶ میلادی) گذشته بود، برخی وبلاگ ها که بنا به دلایل مختلفی از جمله تغییر آدرس و عدم درج آدرس جدید یا عدم دسترسی در شبکه⁴ قابل دسترسی نبودند و یا به زبانهایی غیر از فارسی و انگلیسی نوشته شده بودند از فهرست حذف شدند (لازم به ذکر است که متأسفانه هیچ وبلاگ فارسی زبانی در هیچ یک از راهنماهای فوق ثبت نشده بود)⁵

سپس فهرست نهایی وبلاگ های کتابداری و کتابخانه ها که شامل ۵۳۰ وبلاگ بود تهیه شد و در مرحله سوم با استفاده از شیوه های وب سنجی تعداد ۱۵۰ وبلاگ که بیشترین لینک دریافتی را از سایر وبلاگ ها یا وب سایت ها داشتند، به عنوان نمونه نهایی انتخاب شدند. برای انتخاب این نمونه ها از روش زیر استفاده شد:

¹ این وبلاگ به تازگی راهنمای خود را به محیط ویکی پدیا (<http://liswiki.org/wiki/Weblogs>) تغییر مکان داده است.

² Cameron Marlow

³ Massachusetts

⁴ The page Can not be Found

⁵ به نظر محققین علت این امر ناشی از عدم آشنایی وبلاگ نویسان با چنین راهنماهایی و عدم آشنایی آنان با زبان انگلیسی می باشد.

در پژوهش‌های وب‌سنجی برای ارزیابی تعداد پیوندها به یک وبگاه یا وب‌نوشت خاص عمدتاً از موتورهای کاوش آلتاویستا، آل‌دوب و یاهو استفاده می‌شود. موتور جستجوی مورد استفاده در این پژوهش آلتاویستا می‌باشد. دلیل انتخاب این موتور جستجو، قابلیت‌های وب‌سنجی آن است چنانکه اسمیت (۲۰۰۵، ص. ۷۸) دلیل استفاده از موتور جستجوی آلتاویستا در پژوهش خود را اینگونه بیان می‌کند: "درحالی که موتورهای جستجوی زیادی وجود دارند که می‌توانند پیوندها و تعداد صفحه‌ها را محاسبه کنند، اما موتور جستجوی آلتاویستا به دلیل ارائه عملگرهای بولی و نتایج باثباتر برای این پژوهش برگزیده شد. همچنین نوروژی (۱۳۸۴)، کوشا و حری (۲۰۰۴)، نوروژی (۲۰۰۵) نیز استفاده از موتور جستجوی آلتاویستا را توصیه کرده‌اند. (زین العابدینی، مکتبی و عصاره، ۱۳۸۵) بنابراین در این طرح برای تعیین وبلاگ‌هایی که بیشترین رتبه را دارا بودند از موتور آلتاویستا استفاده شد. بدین منظور ابتدا از دستور زیر برای بازیابی کل پیوندهای هر وبلاگ استفاده شد. سپس وبلاگ‌ها بر این اساس مرتب شدند.

کل پیوندها: تعداد کل پیوندها به یک سایت، یعنی مجموع پیوندهایی که به یک وب‌سایت داده شده است با دستور زیر مشخص می‌شود:

Link: URL OR Link: URL

در مرحله دوم وبلاگ‌ها از نظر تعداد پیوندهای دریافتی از سایر وبلاگ‌ها و وب‌سایت‌ها مورد مشاهده قرار گرفتند و برای این کار از دستور زیر استفاده شد.

پیوند دریافتی: پیوندهای درونی به پیوندی گفته می‌شود که یک صفحه وب از سایر صفحه‌های وب دریافت می‌کند که در منابع علوم رایانه به پیوندهای درونی (Inlinks) معروف هستند. این نوع پیوندها در رتبه‌بندی وبگاه‌ها یا وب‌نوشت‌ها توسط موتورهای کاوش از اهمیت بالایی برخوردار است و در پژوهش‌های وب‌سنجی هم بیشتر روی آنها تأکید می‌شود. برای شمارش پیوندهای درونی از دستور NOT استفاده می‌شود.

(Link: URL OR link: URL) NOT (host: URL OR host: URL)

بنابراین در پایان ۱۵۰ وبلاگ نمونه که دارای بیشترین رتبه بر اساس فرمول‌های فوق بودند از میان فهرست نهایی انتخاب شدند. (پیوست الف)

تذکر: با توجه به اینکه این پژوهش در محیط اینترنت انجام شده است و با توجه به رشد سریع پدیده وبلاگ‌نویسی تنها وبلاگ‌هایی که در سه راهنمای اینترنتی تخصصی و دو راهنمای عمومی ثبت شده بودند و در محدوده زمانی مشخص شده (تا نوامبر ۲۰۰۶ میلادی) مورد بررسی قرار گرفته‌اند، بنابراین وبلاگ‌هایی که پس از این تاریخ اضافه شده‌اند را دربر نگرفته است.

۱-۵-۴) ابزار گرد آوری اطلاعات

پس از مشخص شدن وبلاگ های نمونه و تهیه فهرست نهایی آنها، اطلاعات نمونه ها از طریق مشاهده مستقیم وبلاگ ها جمع آوری شد. برای این کار از یک دستگاه کامپیوتر شخصی و خط اینترنت و کاربرگه ای (حاوی سیاهه مشخصات وبلاگ ها) که به همین منظور تهیه شده بود (پیوست ب) ، استفاده شد. برای جمع آوری اطلاعات وبلاگ ها در یک دوره زمانی یک ماهه (۲۱ نوامبر تا ۲۱ دسامبر ۲۰۰۶) کلیه نمونه ها مشاهده شده و اطلاعات آنها در کاربرگه ثبت شد.

۱-۵-۵) شیوه تجزیه و تحلیل یافته ها

با استفاده از نرم افزار SPSS و تهیه جداول واستخراج فراوانی و درصدها داده های گرد آوری شده مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند و همچنین برای بررسی روابط میان وبلاگ ها از آزمون های مربوطه (مجذور کای) در آمار تحلیلی استفاده شد.

۶) تعاریف عملیاتی

وبلاگ: منظور از وبلاگ در این پژوهش صفحه وبی است که معمولاً توسط فرد یا افرادی بوسیله یکی از ابزارهای وبلاگ نویسی تهیه شده است، و مطالب آن به صورت تاریخی معکوس مرتب شده و جدیدترین مطلب در صدر صفحه قرار دارد.

بلاگ: فرم مخفف شده واژه وبلاگ است و به همان معنی بکار می رود.

مدخل^۱: منظور هر یک از مطالبی است که در هر بار روز آمدن یک وبلاگ به آن ارسال می شود و معمولاً شامل متن، لینک و تصویر و... می باشد.

ابزارهای وبلاگ نویسی^۲: منظور از ابزار وبلاگ نویسی یکی از نرم افزارها یا برنامه های شناخته شده برای تهیه و نگهداری یک وبلاگ است که به صورت رایگان یا اعتباری وجود دارند و به کاربران امکان تهیه وبلاگ را بدون نیاز به داشتن دانش برنامه نویسی می دهند.

^۱ Post

^۲ Blogging Tools

سیستم نظردهی: منظور از سیستم نظردهی در این پژوهش مشارکت کاربران و بینندگان از طریق ثبت نظرات خود در محل های ویژه این کار در هر یک از وبلاگهاست.

سیستم خودکار اشاعه اطلاعات: این سیستم (موسوم به آر اس اس) به خوانندگان امکان می دهد که مطالب مورد نیاز خود را به صورت خودکار دریافت نمایند.

وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی: منظور از وبلاگ کتابداری و اطلاع رسانی در این پژوهش وبلاگی است که توسط کتابداران به صورت انفرادی یا گروهی یا توسط کتابخانه ها درباره اشاعه خدمات کتابداری و کتابخانه ها تهیه شده است.

نوع وبلاگ: منظور از نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) در این پژوهش تهیه کننده و نگهدارنده وبلاگ است.

وبلاگ شخصی: منظور از وبلاگ شخصی وبلاگی است که نویسنده و تهیه کننده آن کتابدار باشد.

وبلاگ کتابخانه ای: منظور از وبلاگ کتابخانه ای وبلاگی است که نویسنده و تهیه کننده کتابخانه ها باشند.

وبلاگ گروهی: منظور از وبلاگ گروهی وبلاگی است که توسط تعدادی از کتابداران به صورت اشتراکی نوشته و نگهداری می شود.

(۷) محدودیتهای پژوهش

بدلیل اینکه تحقیق حاضر در محیط اینترنت انجام شده است برخی محدودیت های این محیط مانند سرعت کم اینترنت و قطع شدن شبکه یا عدم دسترسی به برخی وبلاگ ها بدلیل فیلتر شدن آنها از جمله محدودیتهای این پژوهش بودند.

فصل دوم:

مبانی نظری

و مروری بر مطالعات

پیشین

۱-۲) تعاریف وبلاگ

وبلاگ در لغت به معنای "به اشتراک گذاشتن وب" می‌باشد، یعنی فضایی که در آن هر یک از کاربران اینترنت می‌توانند به صورت پیوسته (آنلاین) اطلاعات خود را به اشتراک بگذارند. وبلاگ محیطی است که به شما اجازه می‌دهد افکار، عقاید، یادداشتهای شخصی، مقالات، عکس و آنچه دوست دارید دیگران بخوانند، را منتشر کنید. (بهبهانی، ۱۳۸۲) دیو واینر که بنا به نظر برخی وبلاگ‌نویسان دارای طولانی‌ترین وبلاگ است، وبلاگ را اینگونه تعریف می‌کند:

"وبلاگ‌ها سایت‌های روزآمدی هستند که غالباً به مطالب و مقالات موجود در وب، همراه با دریافت نظرات خوانندگان اشاره دارند. وبلاگ در واقع نوعی تور پیوسته با یک راهنمای انسانی است، سیاستهای وبلاگ نویسان متفاوت است لیکن ساختارها، شکل و اساس کلیه وبلاگ‌ها مشابه می‌باشد."

وی چهار عامل کلیدی را برای شناخت وبلاگ‌ها معرفی می‌کند:

- ۱- وبلاگ شخصی است، بوسیله یک شخص یا گروهی از اشخاص تهیه می‌شود.
- ۲- وبلاگ روی وب است، روزآمد شده و از طریق یک مرورگر وب قابل دسترسی است.
- ۳- وبلاگ منتشر می‌شود، انتشار وبلاگ جریانی خودکار است.
- ۴- وبلاگ قسمتی از جامعه است، در محیط وبلاگ مردم علایق عمومی و مشترک خود را بوسیله وب به اشتراک می‌گذارند.

موارد فوق ممکن است با گذشت زمان و تغییر در ساختار وبلاگ دستخوش تغییرات جزئی شوند اما بطور اساسی نمی‌توان هیچ یک از آنها را از تعریف وبلاگ حذف کرد. پام برگر^۱ نیز تعریفی از وبلاگ ارائه داده است: "اگر به صفحه وبی برخوردید که بصورت تاریخی تنظیم شده، مانند یک یادداشت روزانه، خواه به صورت عمومی یا موضوعی، تعدادی پاراگراف‌های بلند و کوتاه و پیوندهایی مانند "بیشتر"^۲ یا "در اینجا بخوانید"^۳، به همراه مکانیسمی که در آن خواننده قادر به ثبت عقاید و نظرات خود باشد، در این صورت شما با یک وبلاگ روبرو هستید" (تصویر ۱).

از نقطه نظر کاربران یک وبلاگ وب سیتی است با:

- ۱- محتوی مرتب شده ای که مطالب آن به صورت متن، پیوند و تصویر با نظم تاریخی معکوس

منتشر می‌شود؛

^۱ Pam berger

^۲ More

^۳ Read On

۲- برچسب زمان برای هر مطلب تا خواننده زمان ارسال مطالب را بداند؛ و

۳- آرشيو مطالب قدیمی ترکه به سادگی قابل دسترسی است (لوفت، ۲۰۰۴).

ایوان ویلیامز^۱ مفهوم وبلاگ را در سه عنصر خلاصه می کند: تکرر، اختصار و شخصیت دهی. اما با توجه به تعاریف مختلفی که از وبلاگ ارائه شده است بنظر می رسد تعریف پیتر اسکات^۲ از وبلاگ قابل قبول است، وی می گوید: "وبلاگ یک صفحه وب خلاصه است که بطور تاریخی مدخل های اطلاعاتی را منتشر می کند" (کلاید، ۲۰۰۴، ص. ۲۵).

تصویر ۱. نمونه یک وبلاگ با یک مدخل (post)

با وجود این حقیقت که سایت های فردی و تخصصی در اطراف ما سالهاست که وجود دارند و به سرعت شکل می گیرند، وبلاگ در شبکه اینترنت اصطلاح جدیدی به شمار نمی رود بلکه در متن جامعه الکترونیکی به صورت جدیدی از آن استفاده می شود. هم اکنون وبلاگ یکی از سرویس های حرفه ای و مهم اینترنت است که به خاطر ویژگی به روز بودن آن حجم زیادی از اطلاعات را جابجا می کند. اگر چه در ابتدا وبلاگ ها را تنها به عنوان یک دفترچه یادداشت روزانه می شناختند لیکن امروزه مطالب و مسایل متنوعی در وبلاگ ها منعکس می شوند، از خاطرات شخصی گرفته تا موضوعات تخصصی و علمی. محدود نبودن فضای تعامل فکر و اندیشه؛ امکان ارتباط با منابع اخبار و اطلاعات؛ سهولت استفاده و بهره گیری از این اخبار و اطلاعات؛ ایجاد فضای تعامل مستقیم میان نویسندگان و مخاطبان از طریق تبادل

¹ Ivan Williams

² Peter Scott

نظرات؛ سرعت در نشر اطلاعات، تازه و به روز بودن محتوی وبلاگ‌ها و گردآوردن صاحبان علایق مشترک در یک مجموعه از دلایلی است که باعث شده وبلاگ‌ها به سرعت در میان کاربران اینترنتی جاباز کنند. با وجود اینکه بیشتر کارشناسان معتقدند که دنیای وبلاگ متعلق به روزنامه نگاران است اما ظهور وبلاگ‌های تخصصی و خبری که روی موضوعات خاصی تمرکز می‌کنند این نظریه را رد می‌کند. این وبلاگ‌نویسان علاوه بر نیم نگاهی به آخرین اخبار داخلی و خارجی در حرفه خود، مطالب جالب و متنوعی را برای خوانندگان خود تهیه می‌کنند. این جریان در واقع نوعی روابط عمومی است نه روزنامه نگاری.

خوانندگان وب، بدنبال جذابیت و مفید بودن مطالب موجود هستند، وبلاگ‌ها می‌توانند هر دوی اینها را داشته باشند حتی افرادی که وبلاگ‌هایی را با مطالب کم اما با صداقت و شوخ طبعی نگهداری می‌کنند، می‌توانند خوانندگان وفاداری داشته باشند.

اما به دلایل زیر سعی در تعریف واقعی یک وبلاگ کماکان ناکام مانده است. اول، وبلاگ‌ها به عنوان یک تکنولوژی جدید مرتبا در حال تغییر هستند. دوم، وبلاگ نویسان بدون توجه به هر نوع تعریفی از وبلاگ نویسی، همچنان مرزهای موجود را خواهند شکست و وبلاگ‌نویسی در واقع به صورت قسمتی از عکس العمل‌های آنها در مقابل رسانه‌های موجود خواهد بود. سوم، بسیاری از ویژگی‌های عمومی در وبلاگ‌ها بدون توجه به تعاریف برای خوانندگان اهمیت دارند مانند: ترتیب تاریخی معکوس مدخل‌ها و روزآمدی منظم و متناوب آنها، ارائه پیوندهایی به منابع دیگر و مشارکت خوانندگان از طریق نظر دادن. از طرفی این ویژگی‌ها علی‌رغم افزایش کاربردهای وبلاگ‌ها، ارزیابی اطلاعات آنها و مکان‌یابی آنها را با مشکل مواجه خواهند کرد (کلاید، ۲۰۰۴).

۲-۲) شناخت وبلاگ

وبلاگ‌ها اطلاعات دسته‌بندی شده و قابل جستجو را برای گروه زیادی از خوانندگان تهیه می‌کنند. در واقع آنها یک مجموعه اطلاعاتی تهیه کرده‌اند که در آن به افراد اجازه شرکت در بحثها داده می‌شود، چنین ویژگی‌هایی به همراه موقعیت جذاب وبلاگ‌ها ارزش اطلاعات را روشن‌تر می‌کند. با گذشت چند سال نرم افزارهای وبلاگ‌نویسی، نظر بسیاری از مردم را نسبت به وب تغییر دادند. زیرا به سادگی یک کلیک موس می‌توان مطالب را به هر جای دنیا ارسال کرد. یکی از عوامل کلیدی محبوبیت و موفقیت وبلاگ‌ها امکان تعامل دو یا چند جانبه آنهاست. عامل دوم تکنولوژی ساده آن است، نرم

افزارهای وبلاگ‌نویسی به اندازه کافی انعطاف پذیر و قابل استفاده‌اند و مانند یک پردازشگر کلمات^۱ کار می‌کنند. عامل سوم سرعت و سهولت خواندن آن است؛ وبلاگ‌ها نوعاً شامل مطالب بسیار زیادی در یک صفحه هستند که عموماً تاریخ ثبت آنها مشخص است. این مطالب (پیغام‌ها) شامل مطالب کوتاه و بلند، پیوند به منابع اصلی، نقل قول و یا نظرات دیگران هستند. از طرفی نظم معکوس تاریخی این مطالب فرصتی به خواننده می‌دهد تا به سرعت نظری به تمام اخبار و اطلاعات بیندازد. عامل چهارم ارائه اطلاعات فراتر از اخبار است، وبلاگ‌ها با گردآوری مجموعه‌ای از اطلاعات، اخبار و عقاید به همراه نظرات شخصی نویسنده به خواننده اجازه می‌دهند تمام مطالب را یکجا بخوانند. و عامل پنجم همکاری و ایجاد روحیه مشارکت است. بیشتر وبلاگ‌های خوب و مشهور توسط افرادی با علایق مشابه و به صورت گروهی تهیه و نگهداری می‌شوند (کارور، ۲۰۰۳).

۲-۳) تاریخچه و پیدایش وبلاگ نویسی

به نظر می‌رسد درباره ظهور اولین وبلاگ‌ها و مکان‌هایی که وبلاگ‌نویسان حضور داشتند، اختلاف نظرانی وجود دارد. اگرچه به نظر می‌رسد "صفحه چه خبر"^۲ متعلق به "موزائیک"^۳ که از ژوئن ۱۹۹۳ تا ژوئن ۱۹۹۶ فعالیت می‌کرد، به عنوان آغازگر این جریان شناخته می‌شود، لیکن نخستین وبلاگی که رسماً به این نام شناخته شد در اکتبر ۱۹۹۴ توسط دیو واینر^۴ تهیه شد (بلاد، ۲۰۰۲، ص. ۵). واژه وبلاگ را یورن بارگر^۵ برای نخستین بار در دسامبر سال ۱۹۹۷ به این قصد به کار برد؛ در نوامبر سال ۱۹۹۸، جسی جیمز گارت^۶ ویراستار "اینفوسایت"^۷ حین گشت و گذار در وب فهرستی از پایگاه‌هایی را که "مثل پایگاه خودش"^۸ بودند جمع‌آوری کرد و آن را برای کمرون برت^۹ فرستاد، برت هم آن را در پایگاه "کم ورلد"^{۱۰} منتشر کرد. پس از آن افراد دیگری هم نشانی صفحات خود را برای او فرستادند تا نامشان به فهرست اضافه شود. در ابتدای سال ۱۹۹۹ در صفحه اختصاصی جسی نام ۲۳ وبلاگ فعال دیده می‌شد (برت، ۲۰۰۲).

^۱ Word Processor

^۲ What's new page

^۳ Mosaic

^۴ Dave Winer

^۵ Uren Barger

^۶ Jesse James Garrett

^۷ Infosift

^۸ Sites Like His

^۹ Cameron Barrett

^{۱۰} Camworld

پیتر مرهولز^۱ در اوایل سال ۱۹۹۹ این عبارت را به صورت "We-blog" تلفظ کرد، واژه مخفف "بلاگ" این گونه بر سر زبانها افتاد. ویراستار و تهیه کننده وبلاگ نیز بلاگر نامیده شد. در همین موقع عده زیادی شروع به وبلاگ نویسی کردند و روز به روز بر تعداد کسانی که وبلاگ تهیه می کردند، افزوده شد. در اوایل سال ۱۹۹۹ بریثیت ایتون^۲ فهرستی از تمام وبلاگ‌هایی که می‌شناخت تهیه کرد و "درگاه ایتون وب"^۳ را بوجود آورد. وی برای تکمیل فهرست خود تنها به یک معیار ساده اکتفا کرد: "هر نوشته یا چیزی که در شبکه گذاشته می‌شود، تاریخ داشته و معلوم باشد که در چه زمانی در شبکه نهاده شده است". بین وبلاگ نویس‌ها در مورد اینکه چه نوع صفحه‌ای وبلاگ هست و چه چه نوع صفحه‌ای وبلاگ نیست، بحث و جدل درگرفت، اما با توجه به این که "درگاه ایتون وب" کامل ترین فهرست قابل دسترس از وبلاگ‌ها یی بود که تا آن زمان وجود داشتند، تعریف ضمنی بریثیت ایتون حاکم شد.

تا ژوئیه سال ۱۹۹۹ رشد رو به افزایش وبلاگ‌ها به نحو یکنواختی ادامه داشت اما زمانی که سر و کله "پیتاس"^۴ (اولین ابزار رایگان وبلاگ نویسی) پیدا شد، ناگهان صدها وبلاگ تازه ساخته شدند. در ماه آگوست همان سال شرکت "پیرا"^۵ نیز ابزار خود موسوم به "بلاگر"^۶ را عرضه کرد که هنوز شناخته شده ترین و پرستفاده ترین ابزار وبلاگ نویسی است. با سهولتی که این ابزارها ایجاد کردند موج وبلاگ نویسی به نحو سرسام آوری بالا گرفت (باوش، هومی و هوریان^۷، ۲۰۰۲، ص. ۱۰).

به این ترتیب وبلاگ‌ها کاملاً رایج شدند و بجای سایتهای مشابه‌ای که امکانات اشتراک را بوجود آورده بودند، قرار گرفتند. به ویژه پس از اینکه وبلاگ‌ها در گوشه‌ای^۸ از سایت "کم ورلد" سیاهه شدند، به عنوان الگو پذیرفته شدند. با رواج سرویس‌های مخصوص وبلاگ نویسی و سهولت ایجاد یک وبلاگ بوسیله واردکردن اطلاعات در یک جعبه^۹ و فشردن یک کلید برای انتشار آن، تعداد وبلاگ‌ها روز به روز بیشتر شد و به این ترتیب وبلاگ‌ها به مداخل کوتاه شخصی تغییر یافتند که همیشه با نوع جدیدی از ابزارهای ساده وبلاگ نویسی بوجود می آمدند. پیوندهایی که در این وبلاگ‌ها وجود داشت، به طور عمده به سایر وبلاگ‌ها اشاره داشتند (آلترمن^{۱۰}، ۲۰۰۳).

¹ Peter Merholz

² Brigitte Eaton

³ Eatonweb Portal

⁴ Pitas

⁵ Pyra

⁶ BLOGGER

⁷ Paul Baush; Matthew Haughey and Hourihan

⁸ Sidebar

⁹ Box

¹⁰ Eric Alterman

امروزه میلیون‌ها وبلاگ وجود دارد (حدود ۶۰ میلیون) و تعداد بسیار زیادی انواع نرم افزار و ابزار طراحی شده که به طور ویژه کار روزآمد سازی وبلاگ‌ها را انجام می دهند. این وبلاگ‌ها در هر موضوع و انعکاس نگرش‌های متنوع آن- از دنیای خصوصی نویسندگان گرفته تا مسایل عمومی جهان، فرهنگ، وقایع جاری و هر چه که حول و حوش آنهاست- توسعه یافتند. بطور کلی جذابیت هر وبلاگ به شخصیت نویسنده آن، علایق و عقایدش، ترکیب پیوندها و تبلیغات شخصی او بستگی دارد. پیوندها در واقع به همه چیز و هیچ چیز اشاره دارند. از مقالات پیچیده راجع به هنرمندان تا تحلیل اخبار و وقایع جاری که در سایتهای دوستانشان قرار دارند.

۲-۴) تعداد وبلاگ‌ها

انواع وبلاگ‌ها از صفحات ساده "چه خبر"^۱ تا صفحات وب با قابلیت های پیشرفته جستجو، دسته بندی‌های موضوعی و نوعی، آرشیوهای روزانه، هفتگی و ماهانه، مدیریت مدخلهای الکترونیکی و اشاعه اخبار و اطلاعات متفاوتند. محتوی وبلاگ‌ها هم از مطالب جالب و خردمندانه تا مطالب معمولی و پیش پا افتاده و غیرضروری فرق می کند. وبلاگ لزوماً تابع قواعد نوشتاری مکتوب نیست و شامل نوشته‌هایی است که حاصل جستجو و گشت و گذار در اینترنت و اغلب شامل پیوندهایی به سایت‌ها و وبلاگ‌های دیگری است که به نظر نویسنده جالب و جذاب هستند. از سوی دیگر آزادی کامل نویسنده در انتشار آرا و نظرات خود جذابیت خاصی به آن بخشیده است چنین ویژگی‌هایی موجب استقبال فراوان کاربران گوناگون اینترنت از آن شده است.

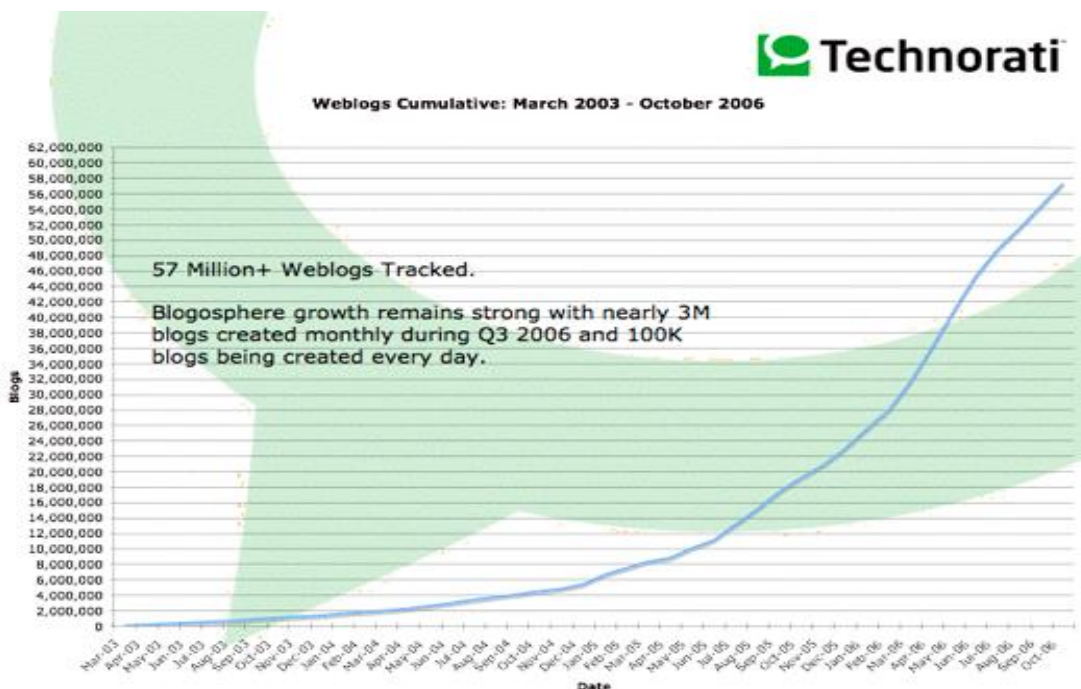
ایجاد فضای باز دموکراتیک، فرصتی برای اشاعه اطلاعات گوناگون، موقعیتی برای انتشار مطالب شخصی، امکان دریافت خودکار اخبار و اطلاعات، آگاهی از مطالبی که هنوز در جایی چاپ نشده‌اند و نهایتاً اینکه وبلاگ‌ها درباره جامعه صحبت می کنند از دلایل شهرت وبلاگ‌ها در میان مردم هستند. وبلاگ‌ها به عنوان شیوه‌ای موثر برای انتشار و ارتباط با خوانندگان از اواخر سال ۱۹۹۶ میلادی شروع به کار کردند، ربکا بلاد تعداد وبلاگ‌ها را در سال ۱۹۹۶ تنها ۲۶ وبلاگ می داند اما امروزه میلیون‌ها وبلاگ وجود دارد. هنوز هم هیچ شیوه مطمئنی برای محاسبه درست و قطعی تعداد وبلاگ‌ها، وجود ندارد. "بلاگر" در اوایل سال ۲۰۰۳ میلادی به تنهایی یک میلیون وبلاگ‌نویس داشت. انتشارات Persues که مطالعاتی روی سرعت رشد وبلاگ‌ها انجام می داد تعداد وبلاگ‌ها را تا پایان سال ۲۰۰۳ میلادی پنج میلیون تخمین زده و پیش بینی کرده بود که این میزان در سال ۲۰۰۴ دو برابر شود (کلاید، ۲۰۰۴) لیکن

¹ What's News

نمی توان به طور یقین به این اطلاعات استناد کرد چون هنوز شیوه صحیحی برای شمارش تعداد وبلاگ ها بوجود نیامده بود.

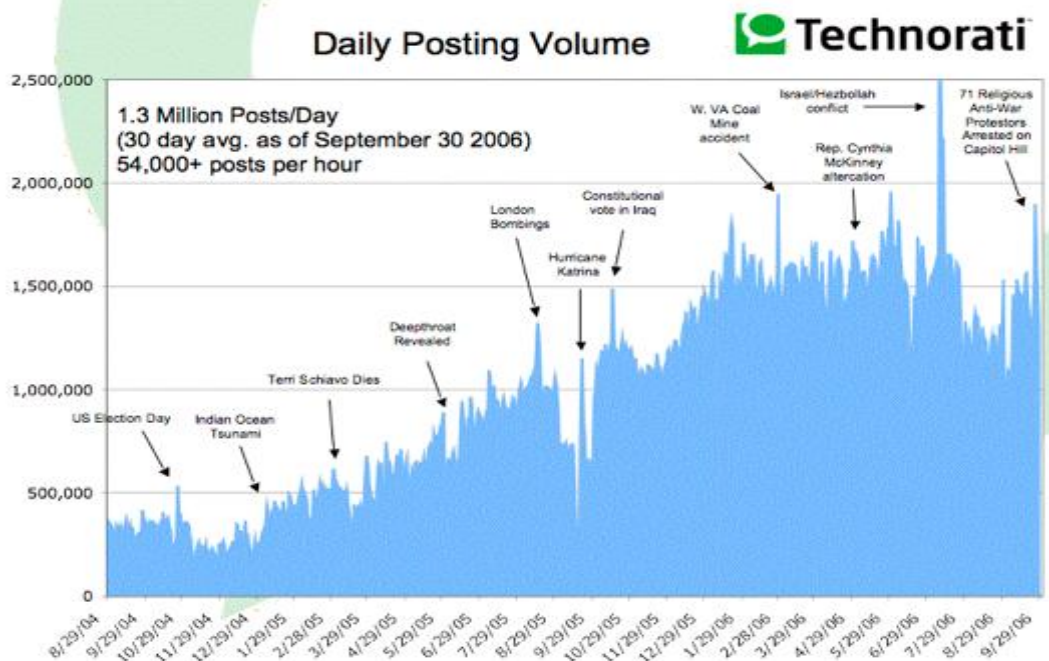
اما در سالهای اخیر با ظهور سایت ها و موتورهای جستجوی وبلاگ کار تخمین و آمار گیری تعداد وبلاگ ها دقیق تر شده است. سایت تکنوراتی^۱، معروفترین موتور جستجوی وبلاگ ها در اینترنت، در گزارش آوریل ۲۰۰۵ خود تعداد وبلاگ ها را ۵۰/۷۵ میلیون ذکر کرده است که از این تعداد ۳۱/۶ میلیون وبلاگ با استفاده از ابزارهای انگلیسی زبان وبلاگ نویسی نوشته می شوند؛ همچنین در این گزارش آمده است که ابزارهای وبلاگ نویسی Blogger و Livejournal به ترتیب با ۸ میلیون و ۶/۸ میلیون وبلاگ بالاترین رکورد ثبت وبلاگ را به نام خود زده اند. (سیفری، ۲۰۰۵) این سایت در گزارش سال ۲۰۰۶ میلادی خود تعداد وبلاگ ها ۵۷ میلیون ذکر شده است، در این گزارش همچنین آمده است که تعداد وبلاگ ها هر ۲۳۰ روز دوبرابر می شود (هر ۷-۵ ماه یکبار)، هر روز ۱۰۰ هزار وبلاگ جدید به وجود می آیند (تا اکتبر ۲۰۰۶) و روزانه ۱/۳ میلیون مدخل جدید در وبلاگ ها نوشته می شود که بیشترین مدخل های جدید ارسالی مربوط به وبلاگ های انگلیسی زبان است. بین ۱۰۰ سایت برتر دنیا و در کنار نام هایی مانند گوگل، یاهو و یوتیوب نام ۲۲ وبلاگ هم دیده می شود و بالاخره زبانهای انگلیسی و اسپانیایی زبانهای برتر وبلاگ نویسی تا سال ۲۰۰۶ بوده اند و در ردیف های بعدی زبانهای ژاپنی و چینی قرار دارند و زبان فارسی کماکان جزو ۱۰ زبان اول وبلاگ نویسی دنیا است. در نمودارهای زیر اطلاعات مربوط به افزایش تعداد وبلاگ ها، تعداد مدخلها و همچنین موقعیت زبانهای مختلف را خواهید دید. (سیفری، ۲۰۰۶)

¹ www.technorati.com

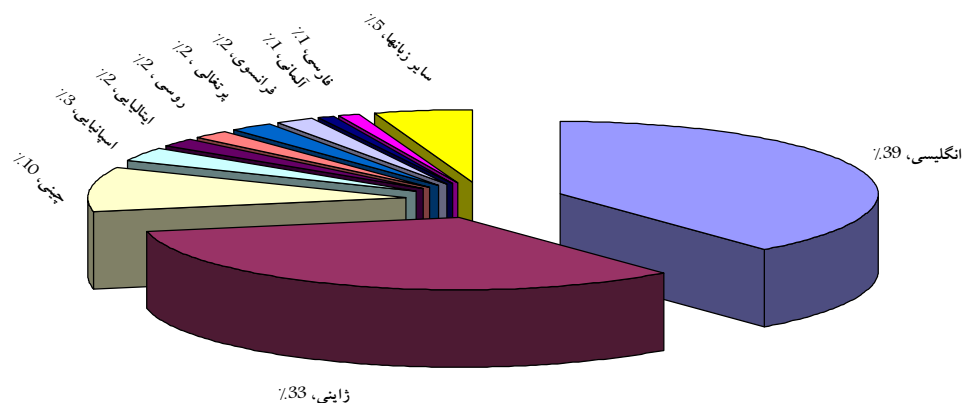
نمودار ۱- نمودار رشد تعداد وبلاگ ها از مارس ۲۰۰۳ تا اکتبر ۲۰۰۶ میلادی

Source: Sifry, Dave (2006). "State of Blogosphere, October 2006 ". Technorati Weblog, November 6, 2006, Retrieved Dec. 23, 2006 from <http://www.technorati.com/weblog/2006/11/161.html>

نمودار ۲- نمودار میانگین ارسال مداخله‌های روزانه وبلاگ ها (۲۰۰۴ تا ۲۰۰۶)

Source: Sifry, Dave (2006). "State of Blogosphere, October 2006 ". Technorati Weblog, November 6, 2006, Retrieved Dec. 23, 2006 from <http://www.technorati.com/weblog/2006/11/161.html>

نمودار ۳- نمودار پراکندگی زبانهای وبلاگ نویسی و سهم آنها در وبلاگستان تا سال ۲۰۰۶

Source: Sifry, Dave (2006). "State of Blogosphere, October 2006 ". Technorati Weblog, November 6, 2006, Retrieved Dec. 23, 2006 from <http://www.technorati.com/weblog/2006/11/161.html>

موج وبلاگ نویسی به سرعت در حال پیشرفت است به گونه ای که اصطلاح وبلاگ و اصطلاحات مربوط به آن کم کم وارد ادبیات حرفه ای هم شدند. جامعه گویش های آمریکایی^۱ در سال ۲۰۰۲ میلادی برای واژه وبلاگ تعریف خاصی ارائه داد، این انجمن وبلاگ را به عنوان "ثبت وقایع و اتفاقات شخصی روی شبکه وب" معرفی کرد (MSNBC News, 2003)، سپس در مارس ۲۰۰۳ میلادی فرهنگ لغات انگلیسی آکسفورد اصطلاحهای وبلاگ، وبلاگ نویسی و وبلاگ نویس را وارد فرهنگ خود کرد. فرهنگ لغات پیوسته مریام وبستر^۲ واژه بلاگ را به عنوان واژه سال ۲۰۰۴ انتخاب کرد، تقاضا برای یافتن معنای این واژه در سال ۲۰۰۴ میلادی بیشتر از سایر واژه ها بود این فرهنگ تصمیم گرفته در ویرایش چاپی سال ۲۰۰۵ خود این اصطلاح را به لغات خود اضافه کند (جام جم آنلاین، ۲۸ آذر ۱۳۸۳).

¹ American Dialect Society

² Merriam Webster Dictionary

۵-۲) تفاوت وبلاگ و وبسایت^۱

چگونه می‌توان فهمید صفحه‌ای که می‌بینیم یک وبلاگ است یا وبسایت. هنوز در این مورد قانون مدونی وجود ندارد لیکن چنانچه نویسنده اظهار کند در حال وبلاگ‌نویسی است باید نظر او را قبول کرد. با این وجود لوفت چهار تفاوت اساسی میان این دو را از نظر شکل، نرم افزار، شخصیت و جامعه برمی‌شمارد. (لوفت، ۲۰۰۴).

احتمالا مهمترین عامل مشخص کننده یک وبلاگ از وبسایت شکل آن است، برای تمایز این دو از یکدیگر باید دید که آیا مطالب بدنبال هم می‌آیند؟ آیا طول آنها بطور عادی تنها چند خط یا پاراگراف است؟ آیا مطالب طولانی تر بوسیله پیوندهایی مثل "بیشتر" یا "اینجا بخوانید" دنبال می‌شوند؟ آیا اجازه مشارکت و نظردادن به خوانندگان داده شده است؟ با اینکه این موارد بطور نسبی ممکن است در بیشتر صفحات وب دیده شوند اما اگر حداقل پاسخ چند سوال از این سوالات مثبت باشد باید گفت با یک وبلاگ روبرو هستیم (لوفت، ۲۰۰۴).

اما از نظر تکنیکی ساده‌ترین روش برای تشخیص وبسایت از وبلاگ استفاده از نوعی ابزار مخصوص برای تهیه وبلاگ است. در این صورت براحتی می‌توان وبلاگ را از وبسایت متمایز کرد. نویسنده وبلاگ غالبا از ابزار وبلاگ‌نویسی استفاده می‌کند که نشانه‌ای از ابزار وبلاگ‌نویسی یا عبارتی مربوط به حق مولف آن در ابتدا یا انتهای یک وبلاگ دیده می‌شود لیکن ابزار به تنهایی وبلاگ را تعریف نمی‌کند چون برخی افراد با دیگر ابزارهای انتشار یا مدیریت محتوی وب هم وبلاگ می‌نویسند (لوفت، ۲۰۰۴).

ماهیت شخصیتی یک وبلاگ، عامل دیگری برای تمایز آن است. بسیاری از وبلاگ‌ها بر عقاید، آرا و تفکرات نویسندگان خود تکیه می‌کنند. برخی سیاسی، فلسفی، تکنیکی، علمی یا معنوی هستند. در این مورد هم هیچ قانون صریحی وجود ندارد که آیا تمام وبلاگ‌ها درباره عقاید صحبت می‌کنند یا نوعی روزنامه نگاری هستند. با وجود این تمام این عوامل نسبی بوده و با گذشت زمان و پیشرفت سریعی که در این حوزه وجود دارد دچار تغییر و تحول خواهند شد.

۶-۲) چه کسی وبلاگ می‌نویسد؟

در جواب این سوال که چه کسی وبلاگ می‌نویسد؟ باید گفت: "هر کسی" با داشتن کمی اطلاعات درباره کامپیوتر و دسترسی به اینترنت می‌تواند نویسنده وبلاگ باشد. با وجود ابزارهای وبلاگ‌نویسی

¹ Web Site

حتی نیازی به داشتن دانش برنامه‌نویسی نیست بلکه فقط با نوشتن مطالب و فشردن یک دکمه (ایتر^۱) می‌توان آنها را در وب منتشر کرد. بنابراین صدها هزار بلکه میلیون‌ها نفر از مردم با موفقیت دست به ایجاد وبلاگ می‌زنند. صفحات وب شخصی که بوسیله افراد تهیه می‌شوند در دو گروه قرار دارند: یادداشتهای روزانه شخصی و صفحاتی حاوی اطلاعات حرفه‌ای. افرادی که حرفی برای گفتن داشته باشند با قلم شیوای خود می‌توانند این کار را انجام دهند اما در کنار آن عوامل دیگری هم باید وجود داشته باشند مثلاً افزودن برخی امکانات بوسیله برنامه‌نویسی کامپیوتری ظاهر وبلاگ را زیباتر می‌کند. بهترین وبلاگ‌های حرفه‌ای یا اطلاعاتی توسط کارشناسان هر حوزه نوشته می‌شوند. علاوه بر افراد، سازمانها، شرکت‌ها، انجمن‌های حرفه‌ای، دانشگاهها، کالج‌ها و کتابخانه‌ها و... هم وبلاگ می‌نویسند (کلاید، ۲۰۰۴).

۷-۲) انگیزه‌ها و اهداف وبلاگ‌نویسی

انگیزه‌های وبلاگ‌نویسی متفاوت است. لیکن بیشتر وبلاگ‌نویسان در یک ویژگی مشترکند: "تمایل به اشتراک گذاشتن اطلاعات، عقاید و یافته‌ها با دیگران". (بلاد، ۲۰۰۲، ص. ۵۹) افراد وبلاگ می‌نویسند و مطالب خود را به اشتراک می‌گذارند تا دیگران هم از آنها استفاده کنند اغلب اوقات مطالب و پیوندهایی که در یک وبلاگ دیده می‌شوند در چندین وبلاگ دیگر هم دیده می‌شوند (بلاد، ۲۰۰۱).

اولیور رد (۲۰۰۳) پنج انگیزه مهم وبلاگ‌نویسی را، ثبت وقایع زندگی شخصی نویسنده؛ بیان احساسات؛ ابراز عقاید؛ شکل دادن به ارتباطات و نگهداری از برنامه‌های شخصی بر می‌شمارد. ربکا بلاد (۲۰۰۲) سه انگیزه را مهم‌تر می‌داند: به اشتراک نهادن اطلاعات، کسب شهرت و ابراز وجود. وی معتقد است گرچه هر یک از این دلایل ممکن است به عنوان دلیل ابتدایی برای ایجاد وبلاگ به شمار رود لیکن هیچکس برای مدت طولانی بدون داشتن هر یک از این سه انگیزه وبلاگی را نگهداری نمی‌کند. افراد خواه در حال نوشتن درباره زندگی شخصی خود باشند، خواه درباره شغل و حرفه خود یا حوادث خارجی، در هر صورت در حال به اشتراک نهادن اطلاعات هستند. این افراد چه در اینترنت به جستجو بپردازند یا بصورت پایه‌ای کار کنند در هر صورت کارشناس و متخصص خواهند شد. مهم نیست که حجم مطالب زیاد یا کم باشد به هر حال تنها راه ابراز وجود یادداشتهای روزانه و خاطرات آنلاین نیست حتی یک موضوع کاملاً تخصصی که خوانندگان محدودی دارد، می‌تواند با چنین انگیزه‌ای نوشته شده باشد (بلاد، ۲۰۰۲، ص. ۵۹).

¹ Enter

جان. سی. دی وراک^۱ (۲۰۰۳) دلایل و انگیزه های وبلاگ نویسی را اینگونه بر می شمارد: برخی افراد بدنبال ابراز خود یا اثبات فردیت خود یا پوشاندن ناکامی های زندگی شخصی هستند و یا اینکه تنها به عنوان یک انسان نیاز به مشارکت و صمیمیت دارند. عده ای تنها می خواهند نویسنده باشند و با وبلاگ- نویسی شروع می کنند. در حوزه وبلاگ های تخصصی مریلین بلاک (۲۰۰۱) اهدافی مانند: خدمت به جامعه، اشتراک تخصص ها، تهیه جایگزینی برای منابع چاپی، ایجاد فرصتهایی برای همکاری یا صرفاً جهت سرگرمی و تفریح را عنوان می کند. وی همچنین اشاره می کند که برخی از افراد هم فقط برای کسب شهرت یا پول وبلاگ می نویسند (کلاید، ۲۰۰۴).

علاوه بر افراد، سازمانها و شرکتها، موسسات و انجمنهایی هم که وبلاگ می نویسند اهداف خاصی مثل اشتراک اطلاعات یا مدیریت دانش، ارتباط با مشتریان یا جامعه محلی، تاثیر عقاید عمومی، آزمودن محصولات یا ایجاد فرصتهایی برای کسب عقاید عمومی دارند. از جمله این سازمانها می توان از کتابخانه ها نام برد که هر یک بر اساس نوع، هدف و جامعه کاربران خود، اهداف و انگیزه های متفاوتی از تهیه وبلاگ دارند. از جمله: اشاعه اخبار و اطلاعات درباره وقایع کتابخانه، معرفی منابع جالب و جدید برای کاربران، اشتراک اطلاعات حرفه ای برای کتابداران، آموزش کتابداری و...

۲-۸) انواع وبلاگها

وبلاگها را براساس محتوی، شکل، اهداف، روشهای ایجاد آنها و مشخصات نویسندگان آنها می توان به گروه های متفاوت تقسیم کرد. نایجل هوروکس^۲ (۲۰۰۳) وبلاگ ها را بر اساس محتوی و هدف به پنج گروه تقسیم می کند؛ اول وبلاگ هایی که بر اساس "عقاید روزانه" نویسنده نوشته می شوند که معمولاً به شکل مطالب کوتاه به همراه عکس ظاهر می شوند. دوم وبلاگ هایی شامل "مطالب جالب" که وبلاگ نویس در اینترنت پیدا کرده است اینها تقریباً همیشه با پیوندها و نظرات نویسنده همراه هستند. سوم عقاید و نظرات محرک فکری درباره اخبار و وقایع جاری یا در مورد اتفاق خاصی با هدف ثبت عکس العمل و شاید ایجاد تغییرات. چهارم وبلاگ های خانوادگی^۳ که معمولاً نوعی تلاش گروهی هستند و ممکن است برای عموم مردم قابل دسترسی باشند. پنجم وبلاگ های اطلاعاتی طبق نامی که برای آنها انتخاب شده، راهی برای اشتراک اطلاعات بوسیله افراد یا سازمانها هستند. وی خاطر نشان می کند که تعداد زیادی از وبلاگها ممکن است در بیش از یکی از این گروهها قرار بگیرند.

¹ John C. Dvorak

² Nigel Horrocks

³ Family Blogs

شیوه دیگر تقسیم بندی انواع وبلاگ‌ها بوسیله راه دسترسی به آنهاست. وبلاگ‌های عمومی^۱ که روی اینترنت برای هر کسی قابل خواندن هستند. این وبلاگ‌ها ممکن است در نتایج جستجوی موتورهای جستجوی عمومی مانند گوگل هم دیده شوند یا توسط راهنماهای وبلاگ‌ها فهرست شوند. از طرف دیگر وبلاگ‌های خصوصی^۲ هم وجود دارند، اما دسترسی به آنها به شیوه‌های مختلف (مثلا بوسیله کلمه عبور^۳) یا دسترسی فقط از طریق شبکه محلی^۴ در یک شرکت، دانشگاه یا مدرسه محدود می‌شود. وبلاگ‌های عمومی و خصوصی معمولا به شیوه یکسانی تهیه و نگهداری می‌شوند هر یک از این دو نوع وبلاگ ممکن است از لحاظ محتوی و هدف در هر یک از تقسیمات پنجگانه هوروکس یا دیگران قرار بگیرند (کلاید، ۲۰۰۴، ص. ۴۶).

نوع دیگر، تقسیم بندی وبلاگ‌ها از روی قالب (شکل) آنهاست مانند:

۱. فیلتر^۵: این نوع وبلاگ‌ها معمولا شامل اخباری از سایر وبلاگ‌ها یا وبسایت‌ها هستند. برخی از آنها به صورت موضوعی تنها به اخبار و اطلاعات یک حوزه خاص متمرکز می‌شوند. در واقع نوعی فیلتر خبری برای کسانی هستند که فرصت جستجوی وب را ندارند.
۲. مجله یا روزانه^۶: این نوع وبلاگ شامل وقایع و اتفاقات شخصی است که به شکل کلاسیک هنوز بسیار جذاب است.

۳. وبلاگ‌های گروهی^۷: این نوع وبلاگ ترکیبی از دو نوع قبلی است، تفاوت در تعداد افرادی است که مطالب را تهیه می‌کنند این نوع وبلاگ احساس اشتراک را در یک جامعه واقعی القا می‌کند در این وبلاگ‌ها می‌توان از انواع شیوه‌های مشارکتی استفاده کرد. مثلا هر یک از افراد بدون هیچ محدودیتی مطالب را ارسال کنند یا اینکه مدیر وبلاگ مطالب را خوانده و از میان آنها مطالب مناسب را منتشر کند.

علاوه بر موارد فوق در بسیاری از متون و منابع انواع وبلاگ‌ها را به شیوه‌های دیگری تقسیم بندی کرده‌اند که هر یک به نوعی زیر مجموعه موارد گفته شده هستند مثلا از انواع وبلاگ‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

¹ Public Blogs

² Private Blogs

³ Password

⁴ Intranet

⁵ Filter Blog

⁶ Journal or Diary Blog

⁷ Group Blogs

Personal blogs, Topical blogs, friend blogs, news blogs, Collaborative blogs, political blogs, Audio blogs, photo blogs, Educational blogs, Mblogs

,...

۲-۹) ابزارهای وبلاگ‌نویسی

دو نوع تجهیزات اساسی برای توسعه و نگهداری وبلاگ مورد نیاز است، اول سیستم یا ابزاری برای مدیریت وبلاگ و دوم میزبان (سرور) که وبلاگ از طریق آن قابل دسترسی باشد. برخی سیستم‌های مدیریت وبلاگ مثل "بلاگر" میزبانی را هم بصورت رایگان و هم در مقابل پرداخت حق اشتراک ارائه می‌کنند. اما می‌توان از سایر شیوه‌ها مثلاً سرور شخصی یا سرور وب از طریق ISP^۱ استفاده کرد.

کلاید (۲۰۰۳) چهار شیوه برای میزبانی و مدیریت وبلاگ‌ها پیشنهاد می‌کند:

۱- استفاده از ابزار وبلاگ‌نویسی وب و سرویس میزبانی وبلاگ بصورت خارجی (در این صورت

اکثر ابزارهای وبلاگ‌نویسی فضای میزبانی را هم تهیه می‌کنند)

۲- استفاده از ابزار وبلاگ‌نویسی وب بصورت خارجی ولی میزبانی وبلاگ از طریق سرور محلی

تامین شود.

۳- ابزار یا نرم افزار وبلاگ نویسی را دانلود^۲ کرده و پس از نصب آن بر روی سرور محلی وبلاگ

خود را تحت آن تهیه کنیم.

۴- استفاده از سیستم توسعه وبلاگ و میزبانی بصورت کاملاً محلی.

هر یک از این چهار شیوه دارای مزایا و معایبی است. لیکن می‌توان از ترکیب آنها استفاده کرد. به هر حال تصمیم‌گیری در این مورد به عوامل مختلفی از جمله بودجه، سطح مهارت‌های تکنیکی، اهداف و مقاصد تهیه وبلاگ بستگی دارد. بیشتر افراد برای میزبانی وبلاگ خود به خدمات ارائه شده در برنامه وبلاگ نویسی اکتفا می‌کنند. لیکن برخی سازمانها، شرکتها و موسسات ترجیح می‌دهند از امکانات بهتری استفاده کنند. هر تصمیمی درباره نوع میزبانی یا ابزار وبلاگ نویسی ضرورتاً آخرین راه حل محسوب نمی‌شود و انتقال از یک سیستم به سیستم دیگر براحتی ممکن خواهد بود.

ابزارهای وبلاگ نویسی غالباً رایگان یا ارزان هستند و محتوی غیر سازمان یافته وب را سازماندهی

می‌کنند. این ابزارها با تنظیم کدهای "اچ تی ام ال" و "ایکس ام ال" محیط جذابی برای انتشار مطالب تهیه

می‌کنند. این جریان در سال ۱۹۹۹ میلادی با ظهور اولین ابزار رایگان وبلاگ نویسی بنام بلاگر توسط

^۱ Internet Services Provider

^۲ Download

شرکت پیرا^۱ شروع شد. اکثر سیستم ها یا ابزارهای وبلاگ نویسی در کارکرد و عمل مشابه هم هستند و قالب و چهارچوب اصلی آنها یکی است، همه آنها مطالب را بصورت تاریخی معکوس تنظیم می کنند، اغلب زمان و تاریخ ثبت هر مطلب را با درج نام نویسنده آن ثبت می کنند، آرشیو هفتگی یا ماهانه دارند و غالباً قسمتی برای ثبت نظرات خوانندگان خود دارند و نهایتاً اکثراً بصورت رایگان همراه با اختصاص فضای میزبانی روی وب ارائه می شوند و اختلافات جزئی در رنگ، فونت، قالب یا قیمت دارند. این ابزارها را می توان به دو گروه زیر تقسیم کرد:

الف- ابزارهای وبلاگ نویسی رایگان^۲

هر یک از این ابزارها قالبهای متنوع و امکانات مخصوصی دارند معروفترین این ابزارها "بلاگر" می باشد از دیگر ابزارها می توان ابزارهای زیر را نام برد:

Graymatter, Livejournal, Pitas, Tblog, Blog-City, Dairyland

ب- ابزارهای وبلاگ نویسی غیر رایگان^۳

تعدادی از ابزارها از جمله "بلاگر" هم بصورت رایگان و هم بصورت غیر رایگان عرضه می شوند تفاوت آن در ارائه امکانات بیشتر در قبال دریافت حق اشتراک است. برخی ابزارهای وبلاگ نویسی که دارای امکانات فوق العاده و پشتیبانی های گسترده هستند، فقط بوسیله پرداخت پول و کسب امتیاز ارائه می شوند مانند:

MovableType, Typepad

۲-۱۰) اجزای تشکیل دهنده وبلاگ

هر وبلاگ معمولاً دارای سه بخش اصلی است: محتوی^۴، پیوند(پیوند) و بازخورد. لیکن علاوه بر این سه بخش اصلی اجزا دیگری هم در وبلاگ ها دیده می شود که بارزترین آنها عبارتند از:

۱- پیغام ها^۵

پیغام در اصطلاح به هر یک از مطالب اضافه شده به وبلاگ که همراه با برچسب تاریخ و زمان ارسال و نام ارسال کننده می باشد، گفته می شود. اندازه پیغام ها از چند کلمه تا چندخط یا چند پاراگراف و گاهی یک تا دو صفحه متفاوت است. پیغام ها اساس هر وبلاگی را تشکیل می دهند

¹ Pyra

² Free Blogging Tools

³ Fee Blogging Tools

⁴ Content

⁵ Posts

بنابراین هنگام طراحی الگوی وبلاگ باید توجه زیادی باید به آنها کرد تا با فونت و رنگ مناسب و با کتراست بالا ظاهر شوند و ضمناً پس زمینه ای متناسب با رنگ و فونت داشته باشند.

۲- پیغام های ابر داده^۱

به اولین قسمتی که در یک وبلاگ دیده می شود ابر داده یا اطلاعات مربوط به پیغام گفته می- شود که همراه یک پیغام می آید و اطلاعاتی راجع به سازنده پیغام، زمان و تاریخ ساختن پیغام را بیان کرده و ارتباطات مستقیم با پیغام، عنوان یا موضوع آن را نشان می دهد.

۳- برجسب تاریخ و زمان

محتوی وبلاگ ها معمولاً بر اساس تاریخ ارسال مطالب، مرتب می شوند. بنابراین اطلاعات راجع به روز و زمان تهیه مطالب آن بسیار مهم است. تاریخ معمولاً بر اساس روز، ماه و سال، ساعت و گاهی دقیقه نوشتن مطلب در زیر آن ثبت می شود. به لحاظ اهمیت تاریخ، معمولاً این قسمت با رنگ یا فونتی متفاوت با متن و زمینه نوشته می شود.

۴- پیوند دائمی^۲

روش ساخت ارتباطات در یک پیغام خاص است. این ویژگی به وبلاگ نویس امکان می دهد حتی اگر در صفحه ای طولانی از پیغام ها قرار داشته باشد، مستقیماً به پیغام موردنظر متصل شود. در واقع نوعی URL منحصر به فرد است که در سیستم های مدیریت وبلاگ ها به شکل های مختلف دیده می- شود به این ترتیب هنگام پیوند به هر مطلب خاص بجای پیوند به کل وبلاگ یا سایت می توان مستقیماً به همان مطلب خاص پیوند برقرار کرد.

۵- نظرات خوانندگان^۳

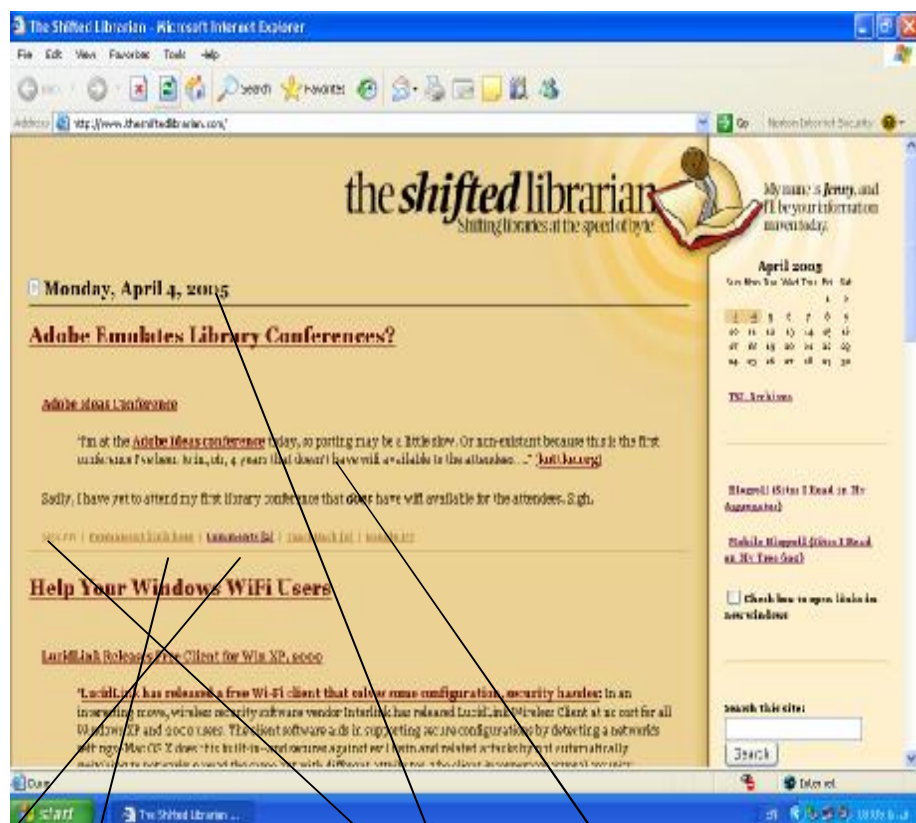
استفاده از خدمات ثبت نظرات خوانندگان به وبلاگ ها اجازه می دهد تا با خوانندگان خود تعاملی دو طرفه داشته باشند. اکثر ابزارهای وبلاگ نویسی این امکان را دارند، در غیر این صورت هم

¹ Metadata Posts

² Permalink(Permanent link)

³ Comments

سیستم ها و ابزارهای رایگان دیگری نظیر "هالواسکن"^۱ وجود دارند که بوسیله آنها می توان این امکان را به وبلاگ اضافه کرد. نمونه ای از موارد فوق را در تصویر ۲ می بینید.

تصویر ۲. نمونه وبلاگی با عناصر پیغام، پیغام ابرداشته، برچسب تاریخ و زمان، ارتباط دائمی و نظردهی

۶- آرشیو

مطالبی که به وبلاگ ارسال می شود پس از مدتی در آرشیوهای جداگانه نگهداری می شوند. این آرشیو ها معمولاً با تاریخ (ماهانه یا سالانه) یا موضوع و کلیدواژه ها (در برخی وبلاگ ها) و یا هر دو قابل تورق هستند (تصویر ۳).

۷- سیستم اشاعه اخبار و اطلاعات^۲

با استفاده از این عامل می توان محتوی وبلاگ را (مانند وب سایت های عمومی مختلف) جمع آوری کرده و بوسیله جمع کننده اخبار نمایش داد. این امکان هم بصورت کدهای دستی و هم

^۱ Halloscan

^۲ Really Simple Syndication

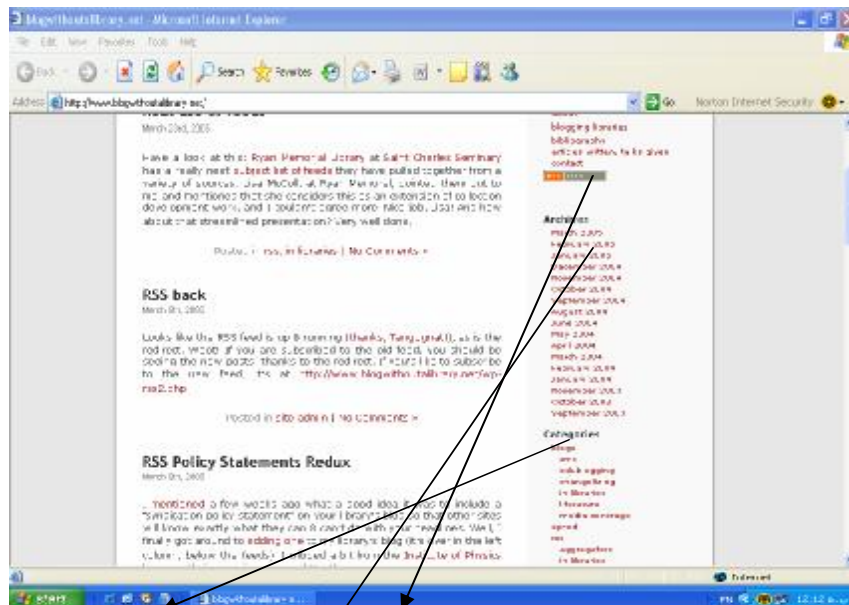
بصورت خودکار بوسیله ابزار وبلاگ نویسی قابل اجراست. عمومی ترین شکل این خدمات سیستم "آر اس اس" می باشد اخیرا سیستم دیگری بنام "اتم" نیز به رقابت با "آر اس اس" پرداخته است و در برخی وبلاگ ها از آن استفاده می شود (تصویر ۳). نشانه این عامل یک آیکن نارنجی یا آبی رنگ کوچک با برچسب "ایکس ام ال" یا "آر اس اس" است.

۸- دسته بندی موضوعی^۱

بیشتر ابزارهای وبلاگ نویسی بصورت ذاتی این قابلیت را دارند که تمام مطالب وبلاگ را در موضوعات خاص دسته بندی کنند. این امکان به خوانندگان اجازه می دهد تنها جنبه های مورد علاقه خود را مطالعه کنند (تصویر ۳).

۹- بلاگ رول

بلاگ رول فهرستی از وبلاگ ها و وبسایت هایی است که در گوشه هر وبلاگی دیده می شود و نویسندگان به این وسیله از آخرین و جدیدترین مطالب منتشر شده مورد علاقه خود مطلع می شود، این در واقع نوعی Favorite است که گاه بصورت دستی و یا از طریق خدمات جانبی سایت هایی مثل Blogrolling.com و Sideblog.com تهیه می شود (تصویر ۴).

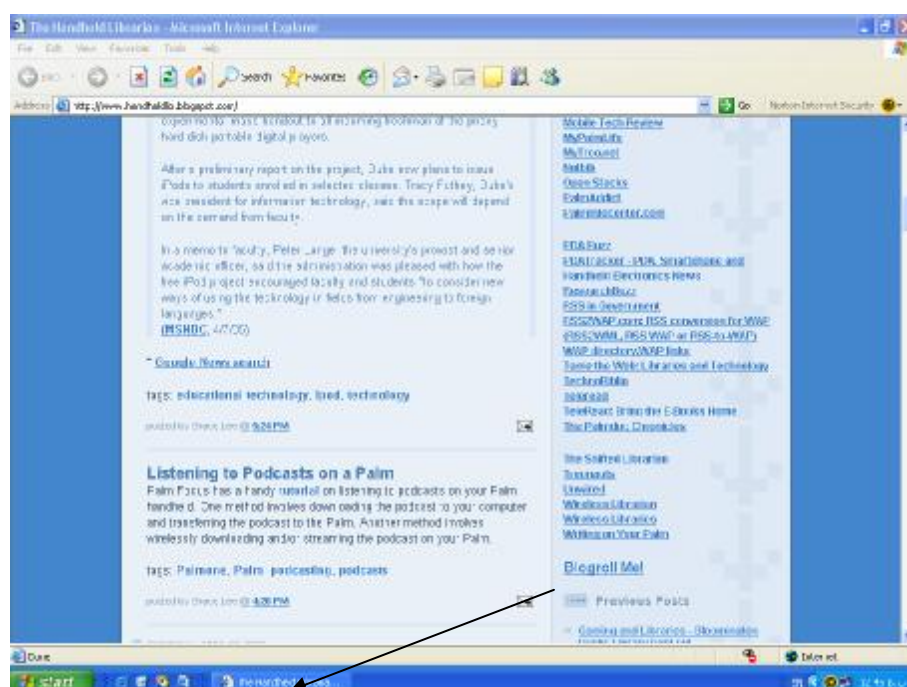

تصویر ۳. نمونه وبلاگ با نمایش نماد RSS، آرشیو و دسته بندی موضوعی

¹ Category

۱۰- ترک بک^۱

این امکان توسط معدودی از ابزارهای وبلاگ نویسی مانند "مووبل تایپ"^۲ و "وردپرس"^۳ برای ثبت علایق و مطالب مشترک وبلاگ ها ارائه می شود. آغازگر آن "مووبل تایپ" بود. به این وسیله مطالب وبلاگ های مشابه که از این سیستم استفاده می کنند به یکدیگر "پینگ"^۴ می شود. زیر هر مطلب، مطلب مشابه همراه با نام وبلاگ، عنوان مطلب، "نشانی وبلاگ"^۵ و سایر مشخصات وبلاگ ارائه می شود (تصویر ۵).

تصویر ۵: نمونه وبلاگ با بلاگرول

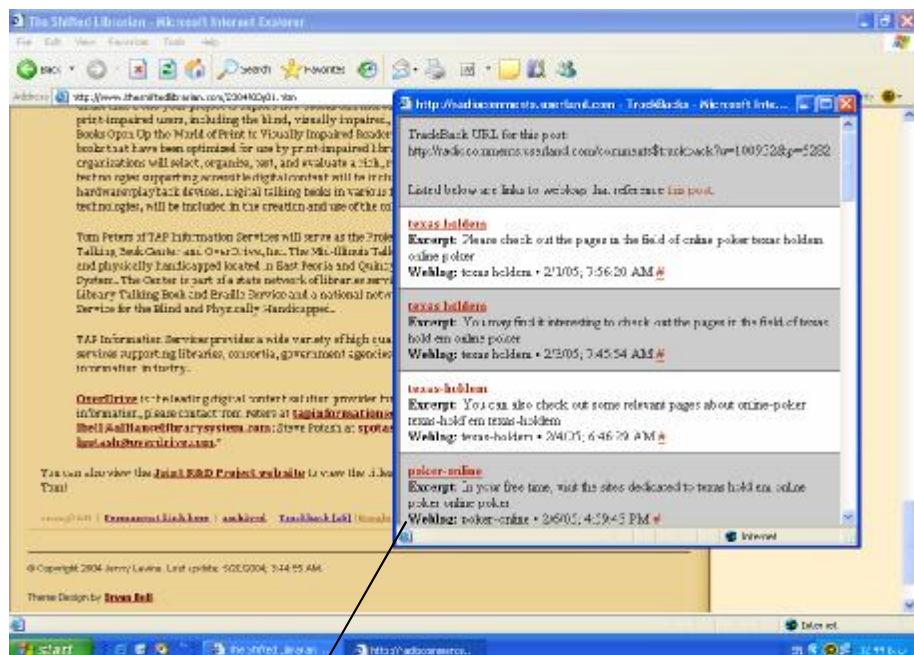
^۱ Trackback

^۲ MovableType

^۳ Wordpress

^۴ Ping

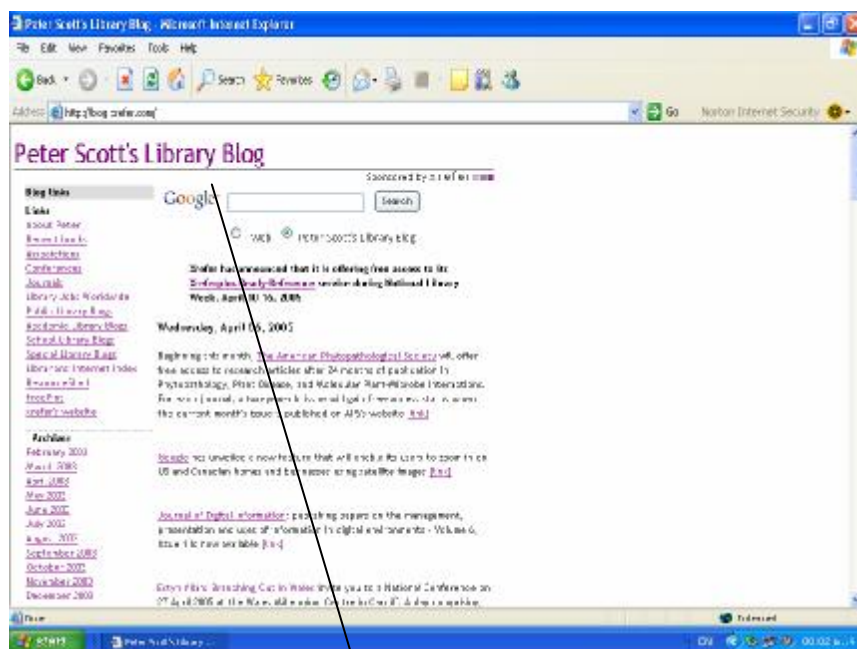
^۵ Uniform Resource Locators

تصویر ۵. نمونه یک وبلاگ که از Trackback استفاده کرده است

۱۱- موتور جستجو

برخی وبلاگ‌ها از موتور جستجوی عمومی و تخصصی برای جستجوی منابع و مطالب وبلاگ خود و سایر وبلاگ‌ها استفاده می‌کنند، بارزترین این موتورهای جستجو Google و Technorati هستند (تصویر ۶).

تصویر ۶. نمونه وبلاگ که از موتور جستجو استفاده کرده است

۱۲- فهرست‌های عضویت^۱

با وارد کردن آدرس مدخل الکترونیکی و دربرخی موارد یک کلمه عبور می‌توان محتوی مطالب یک وبلاگ را بصورت خودکار در موقع روزآمدی آن دریافت کرد، این امکان هم بوسیله ابزارهای وبلاگ-نویسی و هم بوسیله سایت های جانبی مانند Bloglet.com قابل استفاده است (تصویر ۷).

¹ subscription Lists

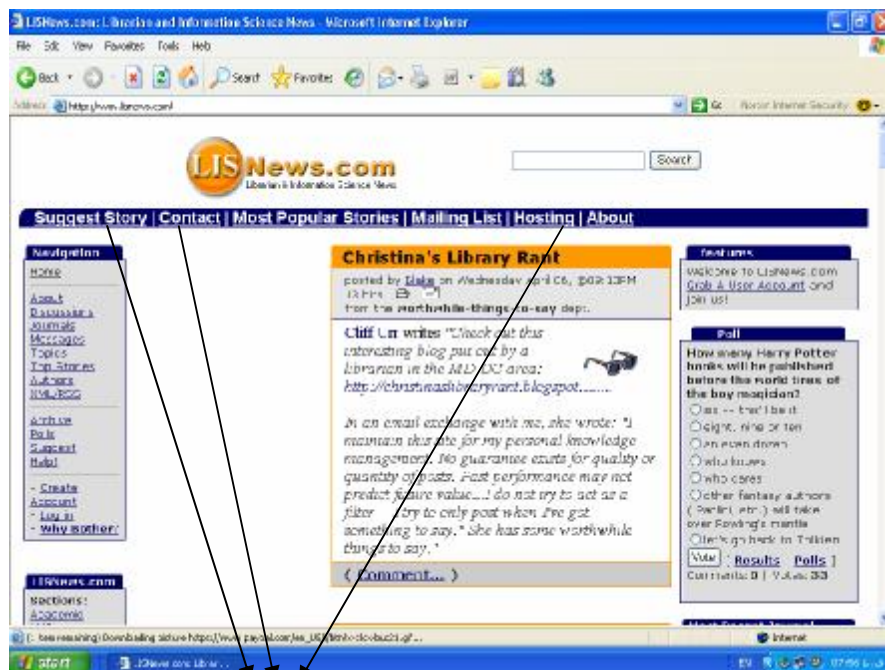

تصویر ۷. نمونه وبلاگ با فهرست عضویت از طریق E-mail

علاوه بر موارد فوق که در اغلب وبلاگ ها دیده می شوند در برخی از ابزارهای وبلاگ نویسی نیز مواردی ارائه شده که حالت اختیاری دارند یا بوسیله خود وبلاگ نویس تهیه می شوند. مانند: استفاده از "وب کم"^۱ برای نمایش فیلم، نمایش کنفرانس ها، تصاویر و... یا استفاده از "گپ"^۲ برای برقراری ارتباط آنلاین با خوانندگان و یا رای گیری از خوانندگان درباره مطالب وبلاگ. علاوه بر این برخی وبلاگ ها غیر از صفحه فهرست که صفحه اصلی وبلاگ است و مطالب جدید در آن نمایش داده می شوند، صفحات جانبی دیگری مانند صفحات About یا Bio که اطلاعاتی درباره نویسنده، پشتیبان یا حمایت کننده و یا سایر فعالیتهای وبلاگ را ارائه می دهند، یا صفحاتی شامل گالری عکس دارند. با توجه به رشد سریع وبلاگ نویسی و ابزارها و برنامه های وبلاگ نویسی، بنظر می رسد این ویژگی ها هم روز به روز تغییر کنند و ویژگی های جدیدی به آنها اضافه شوند (تصویر ۸).

^۱ Webcam

^۲ Chat

تصویر ۸. نمونه وبلاگی با صفحات جانبی

۲-۱۱) محتوی وبلاگ

کلاید (۲۰۰۴) وبلاگ‌ها را به عنوان رسانه ارتباطی قرن ۲۱ می‌شناسد، وبلاگ‌ها منابع اخبار و عقاید هستند. گزارش‌هایی درباره حمله نظامی آمریکا به عراق و ظهور وبلاگ‌های جنگ^۱ موید این نکته است. در این جریان اخبار و اتفاقاتی که حتی بوسیله رسانه‌های خبری منتشر نمی‌شد، توسط وبلاگ نویسان در اولین فرصت همراه با تفاسیر و عکسها به اطلاع همه می‌رسید. با بروز پدیده‌هایی مثل وبلاگ نویسی بوسیله تلفن همراه (موبلاگینگ)^۲ انتظار می‌رود از این پس افراد از هر جایی مانند میدان جنگ، سالن کنفرانس، خیابان، محل کار و... بتوانند وقایع جالب و مهم علمی و خبری را منعکس کنند.

تعدادی پیوند، نوشته‌های انتقادی و تحلیل، اندیشه‌ها و یادداشت‌های شخصی به نحو مناسبی محتوی وبلاگ‌های اولیه را تشکیل می‌دادند. اوایل تنها کسانی که از ساخت صفحات وب مطلع بودند دستی در ساخت وبلاگ داشتند. کسی که وبلاگ داشت به صورت تفننی کدنویسی با "اچ تی ام ال" را فراگرفته بود یا حرفه‌اش طراحی صفحات وب بود و حین وب گردی در اوقات فراغت روزانه، وبلاگ خود را نیز سر و سامان می‌داد. (بلاد ۲۰۰۲) بسیاری از وبلاگ‌های امروزی هم همان روال را دنبال می‌کنند. نویسندگان وبلاگ هم به گوشه و کنارهای کمتر شناخته شده وب ارجاع می‌دهند، هم به مقالات و اخباری که فکر می‌کنند ارزش اشاره کردن دارند.

¹ warblogs

² Moblogging

وبلاگ‌ها به خوبی نقش صافی را برای خوانندگان خود بازی می‌کنند، گویی فردی قبل از خواننده وبلاگ در وب گشت زده است، از میان هزاران هزار صفحه و مطلب، نویسندگان وبلاگ‌ها ممکن است حیرت‌آورترین، احمقانه‌ترین و البته ضروری‌ترین و مناسب‌ترین‌ها را انتخاب کنند. گاهی هم با کنار هم قرار دادن و مقایسه دو مقاله با موضوعی مرتبط، محتوی وبلاگ خود را جفت و جور می‌کنند. هر مطلب در کنار مطلب دیگر چه بسا معانی بیشتری را منتقل کند، نوشته‌های چند وبلاگ نویس را بخوانید تا از میزان اختلاف نظر آنها در یک مسئله مطلع شوید. نکته جالب زمانی است که چند وبلاگ نویس درباره حقایق و ادغام آنها نظرات موافق دارند، اما درباره چگونگی اهمیت واقعه نظراتشان کاملاً متفاوت است. علاوه بر این، محتوی برخی وبلاگ‌ها احساسات متفاوتی به خواننده القا می‌کند؛ حس ترحم، دلسوزی، انسان دوستی، طنز، خوشی و گاهی هم غم و ناراحتی. مثال بارز این نوع وبلاگ‌ها، وبلاگ کیسی نیکول^۱ می‌باشد که مشکلات زندگی خود را در درمان با بیماری سرطان خون، منتشر کرد. وی برای ابراز احساسات خود از شعر استفاده می‌کرد. پس از اعلام خبر مرگ وی در می ۲۰۰۱، تمامی کاربران وبلاگ "متافیلتر" برایش عزاداری کردند.

۱۲-۲) زبان وبلاگ

توصیف کلی زبان وبلاگ‌ها کار چندان آسانی نیست زیرا آزاد بودن نویسندگان در شیوه نوشتن، تفاوت‌های بسیار زیاد در تخصص، سلیقه و تحصیلات آنها باعث شده هر وبلاگی زبان خاص خودش را داشته باشد. با این حال برخی ویژگی‌های زبانی در اکثر وبلاگ‌ها مشترک است از جمله:

۱- بیشترین حجم وبلاگ‌ها از متن تشکیل شده است. بنابراین زبان آنها طبیعتاً گونه زبان نوشتاری

است، با این تفاوت که بسیار به زبان گفتاری و محاوره‌ای نزدیک است.

۲- زبان وبلاگ‌ها زبان غیر رسمی و محاوره‌ای است. مطالب وبلاگ‌ها عموماً از قول نویسنده بیان

می‌شوند و بیشتر وبلاگ نویس‌ها همانگونه که صحبت می‌کنند، می‌نویسند.

۳- رسم الخط نوشتاری وبلاگ‌ها عمدتاً غیر استاندارد و متغیر است و مثل زبان وبلاگ در معرض

نوآوری‌های لحظه‌ای نویسندگان است.

کارکرد اصلی هر رسانه "انتقال پیام به مخاطب" است اما آنچه یک رسانه به مخاطب خود عرضه

می‌کند، صرفاً پیام مستقیمی که در متن جملات و عبارات آورده می‌شود نیست بلکه پیام متشکل از تمام

چیزهایی است که مخاطب به صورت مستقیم و غیر مستقیم مشاهده و دریافت می‌کند. به عنوان مثال

¹ Kaycee Nicole

حتی طراحی قالب وبلاگ نیز بر ذهن بیننده وبلاگ تاثیر می گذارد و چه بسا بیش از محتوی مطالب در جذب خواننده موثر باشد.

۲-۱۳) کاربرد "آر اس اس" در وبلاگ

"آر اس اس" که از حروف آغازین کلمات Really Simple Syndication و یا Rich Site Summary اقتباس شده است، روشی به منظور توزیع پیوند ها به صفحات وب از طریق فایل های مبتنی بر "ایکس ام ال" است. فایل های فوق معمولاً شامل عنوان، خلاصه و پیوند به صفحه اصلی حاوی تمامی اطلاعات می باشند. علاقه مندان (افراد و یا سایت ها) می توانند با دریافت فایل های فوق مشترک آن شوند و آگاهی لازم در خصوص تغییرات و آخرین وضعیت اطلاعات منتشر شده بر روی یک وب سایت را کسب نمایند.

یکی از متداولترین کاربردهای استفاده از تکنولوژی "آر اس اس"، نشر عناوین و خلاصه اخبار است. سازمان ها و آژانس های خبری به صورت مستمر فایل "آر اس اس" مربوط به خود را که نظیر فایل نمایه به اخبار و مقالات است، روزآمد می نمایند. خوانندگان می توانند با استفاده از پیوند ارائه شده و کلیک بر روی آن به صفحه اصلی نشر خبر و یا مقاله هدایت شوند. با عضویت کاربران به مجموعه ای از فایل های "آر اس اس"، امکان بهنگام سازی مستمر اطلاعات آنان در خصوص موضوعات مورد علاقه فراهم می گردد. (مطالعه خلاصه اطلاعات ارائه شده و در صورت تمایل، استفاده از پیوند به منظور مطالعه تمامی خبر و یا مقاله). فایل های "آر اس اس" محدود به نشر خلاصه اخبار نبوده و هر وب سایتی که به صورت مستمر اقدام به ارائه محتوا می نماید نیز می تواند از این تکنولوژی استفاده نماید. بدین ترتیب، اطلاعات لازم برای کاربران ارسال می شود و آنان می توانند خلاصه ای از اطلاعات منتشر شده را بر روی کامپیوتر خود مشاهده نموده و در صورت تمایل از سایت اصلی نشر خبر و یا مقاله استفاده نمایند (میلر^۱، ۲۰۰۴).

۲-۱۴) کاربرد زبان نشانه گذاری گسترش پذیر (XML) در وبلاگ

"ایکس ام ال" یک فن آوری همگانی است که برای نشر الکترونیکی، تجارت الکترونیکی، بازیابی اطلاعات و مبادله داده ها امکانات عظیمی فراهم آورده است، "ایکس ام ال" با استفاده از مجموعه ای برچسب که تا چندین سطح درون یکدیگر جاگذاری شده اند، اطلاعات را توصیف می کند. این ویژگی،

¹ Ron Miller

ساختاری درختی که بصورت سلسله مراتبی تنظیم شده را بوجود می آورد. این قاعده امکان دسترسی مستقیم کاربر را به بخش خاصی از اطلاعات مورد علاقه اش فراهم می آورد. برای مثال به جای ارجاع به تمام متن می توان فقط به بخش خاصی از مدرک اتصال برقرارکرد، همچنین امکان کاوش ساختاریافته پیشرفته شبیه کاوش فیلدی در پایگاه های اطلاعاتی را بر روی صفحات متنی وب امکانپذیر ساخت، به عبارت دیگر "ایکس ام ال" نه تنها امکان شرح صریح محتوی وبی را فراهم می آورد بلکه قواعد دستکاری و نظارت بر هر بخشی از داده های اطلاعاتی را نیز شرح می دهد. از آنجا که این زبان ساختاری تک رمزی^۱ دارد، دارای سیستم رمزگذاری نمادی است که ادغام متن در همه زبان های برنامه نویسی اصلی جهانی را پشتیبانی می کند، این زبان همچنین مبادله اطلاعات در عرض مرزهای ملی و فرهنگی را میسر می سازد (گریفین، ۱۳۸۱، ص. ۱۰).

۲-۱۵) ماهیت فایل های "آر اس اس"

فایل های "آر اس اس" از سه بخش اطلاعاتی با فرمت "ایکس ام ال" تشکیل می گردند. اطلاعات فوق در یک گره و با نام `<item>` سازماندهی می شوند. بدین منظور گره `<item>` از سه گره فرزند استفاده می نماید: (هاموند^۲، ۲۰۰۴).

- `<title>`: عنوان مطلب منتشر شده (خبر، مقاله) را در خود ذخیره می نماید.
- `<link>`: آدرس مربوط به صفحه وب حاوی تمامی اطلاعات مرتبط با عنوان منتشر شده را مشخص می نماید.
- `<description>`: اطلاعاتی خلاصه در رابطه با عنوان مطلب منتشر شده (خبر، مقاله) را در خود ذخیره می نماید.

یک فایل "آر اس اس" می تواند شامل یک و یا چندین گره `<item>` باشد. تمامی گره های `<item>` توسط گره ریشه `<channel>` احاطه می گردند. گره `<channel>` خود شامل عناصری به منظور مشخص نمودن سایت ارائه دهنده اطلاعات است. شکل یک فایل "آر اس اس" به صورت زیر است:

^۱ Unicode

^۲ Tony Hammond

```

<rss version="2.0">
<channel>
<title>    عنوان سایت
</title>
<link>    آدرس سایت
</link>
<description>    توضیحاتی در رابطه با عملکرد سایت
</description>
<item>
<title>    عنوان
</title>
<link>    آدرس صفحه حاوی اطلاعات تکمیلی در رابطه با عنوان منتشر شده
</link>
<description>    خلاصه ای از محتویات صفحه
</description>
</item>
...
</channel></rss>

```

فایل های "آر اس اس" با انشعاب "ایکس ام ال". ذخیره می گردد. قطعا" تاکنون آیکون های زیر را بر روی وب سایت های متعددی مشاهده نموده اید:

تصویر ۹. نشانه های "آر اس اس" در وبلاگ ها و وب سایت

نماد های فوق پیوند های گرافیکی به فایل های "آر اس اس" می باشند که URL مورد نظر را برای یک یا چندین RSS Feed، ارائه می نمایند. با کلیک بر روی آنان یک فایل با فرمت "ایکس ام ال" نمایش داده می شود. با استفاده از برنامه هائی خاص نیز می توان آدرس مربوط به هر Feed RSS مورد علاقه را مشخص کرد تا خلاصه ای از اطلاعات و پیوند های مربوطه نمایش داده شود. به برنامه های فوق، جمع کننده های اخبار و اطلاعات^۱ گفته می شود. روش دیگر به منظور ارائه فایل "آر اس اس"، استفاده از سرویس RSS syndication است. وب سایت هائی نظیر SearchEngineWatch، تعداد زیادی دایرکتوری "آر اس اس" را بدین منظور ارائه نموده اند.

¹ aggregator

۱۶-۲) مزایای "آر اس اس"

چندین مزیت در استفاده و اشتراک "آر اس اس" وجود دارد که برخی از آنها عبارتند از:

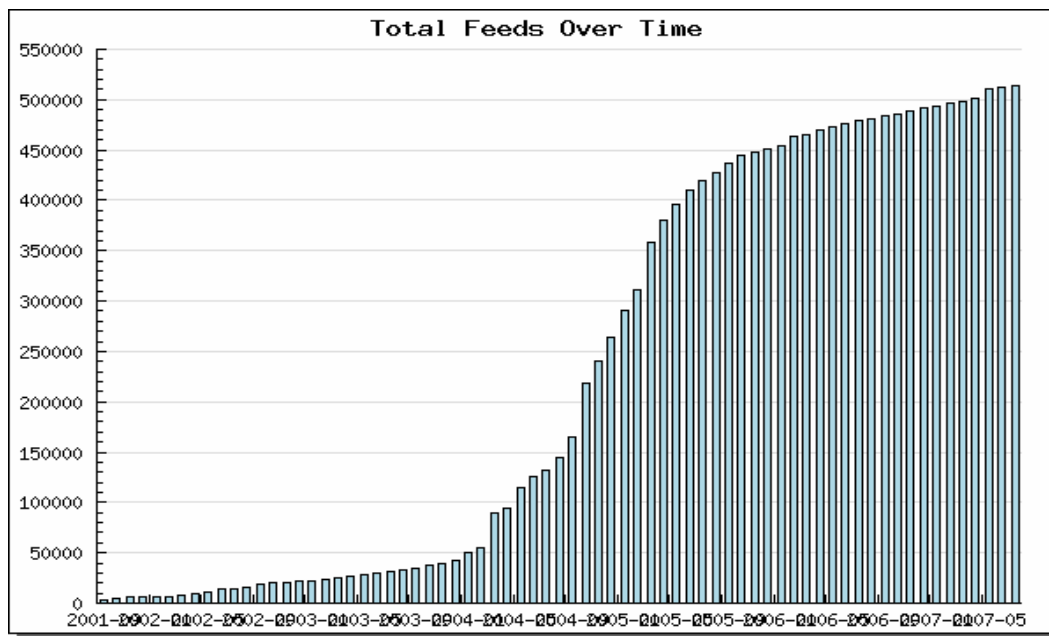
- ۱- امنیت^۱: برای اشتراک "آر اس اس" نیازی به ارسال آدرس مدخل الکترونیکی به هر جا نیست.
 - ۲- محافظت در برابر هجوم هجونا مه ها^۲: انتشار مواردی شبیه به "اسپم"^۳ به همراه "آر اس اس" غیرممکن است. ضمناً اگر این اتفاق بیفتد براحتی با یک کلیک موس می توان آن را حذف کرد.
 - ۳- حذف آسان: اگر کسی تمایل به دریافت اخبار از طریق مدخل الکترونیکی نداشته باشد یا شیوه های دیگری را ترجیح بدهد برای حذف اشتراک خود براحتی می تواند اقدام کند.
 - ۴- مدیریت محتوی جدید، بازخوردهای "آر اس اس" جدیدترین و روزآمدترین اخبار و اطلاعات را ارائه می کنند و با تعریف آن برای جمع کننده های اخبار می توان نوعی سیستم اشاعه اطلاعات (Alert) تهیه کرد (واستمن، ۲۰۰۴).
- با توجه به مزایای فوق و نیاز به دسترسی سریع به اطلاعات استفاده از این امکان برای اشاعه اطلاعات در چند سال اخیر دارای رشد بسیار زیادی بوده است. موید این مطلب نمودار شماره ۲ می باشد که در آن میزان افزایش نسبی استفاده از RSS در فاصله سپتامبر ۲۰۰۱ تا اوایل ۲۰۰۷ نشان داده شده است. این اطلاعات از طریق راهنمای Syndic8^۴ که مهمترین راهنمای "آر اس اس" در اینترنت است جمع آوری شده است.

^۱ Privacy

^۲ Spam

^۳ مانند نامه های الکترونیکی ناخواسته

^۴ www.syndic8.com

نمودار ۴. میزان افزایش نسبی استفاده از "آر اس اس" در فاصله سپتامبر ۲۰۰۱ تا اوایل ۲۰۰۷

source: Syndic8 statistics page < <http://www.syndic8.com/stats.php#FeedCount> >
accessed 15.Sep, 2007)

برخی سایت های راهنمای RSS عبارتند از:

RSSFeeds.com (at:<http://www.rssfeeds.com>)

Syndic8 (at:<http://www.syndic8.com>)

NewsIsFree (at:<http://www.newsisfree.com>)

Lisfeeds.com (at:<http://www.lisfeeds.com>)

علاوه بر این سایت هایی مانند Bloglines.com خدمات رایگان در این زمینه به وبلاگ ها و وبلاگ نویسان ارائه می دهند بنابراین اگر کسی قصد نداشته باشد جمع کننده ای^۱ روی سایت یا وبلاگ خود نصب کند می تواند از این خدمات رایگان استفاده کند.

۱۷-۲) مزایای "آر اس اس" در کتابخانه ها

کتابخانه ها می توانند بوسیله این سیستم آگهی ها و اخبار خود را منتشر کنند، محتوی مطالب وبلاگ کتابخانه به سایر وبلاگ ها و وب سایت ها راه پیدا خواهد کرد و تعداد بیشتری از کاربران می توانند آنها را بخوانند. به این ترتیب کاربران معمولی نیاز به دیدن هر روزه وبلاگ کتابخانه ندارند و تنها در مواقعی که وبلاگ روزآمد می شود بصورت خودکار مطالب جدید آن را دریافت می کنند. این کار به بازاریابی

¹ Feed

خدمات کتابخانه هم کمک خواهد کرد. شاید کاربردی ترین نقش "آر اس اس" در وبلاگ های کتابخانه ها معرفی فهرست کتب و منابع جدید باشد، کاربران همیشه می خواهند از تازه های کتابخانه هر چه سریعتر مطلع گردند. این سرویس، ممکن است برای کتابخانه های بزرگی که حجم بسیار بالایی از کتب و منابع را هر ماه به مجموعه خود اضافه می کنند، کمی مشکل باشد اما برای کتابخانه های کوچکتر بسیار مناسب خواهد بود. البته کتابخانه های بزرگتر هم می توانند این فهرستها را بصورت موضوعی تهیه کنند. نمونه بارز این برنامه را در سایت Amazon.com می بینید این سایت برای معرفی کتابها و سایر کالاهای خود از چنین سیستمی استفاده می کند. کتابخانه ها همچنین می توانند با استفاده از این سیستم فهرستی از کتابهای پر استفاده خود را بصورت روزانه، هفتگی، دو هفته یکبار یا ماهانه تهیه کنند و به اطلاع کاربران خود برسانند (چلیک باس، ۲۰۰۴).

۲-۱۸) موتورهای جستجوی وبلاگ

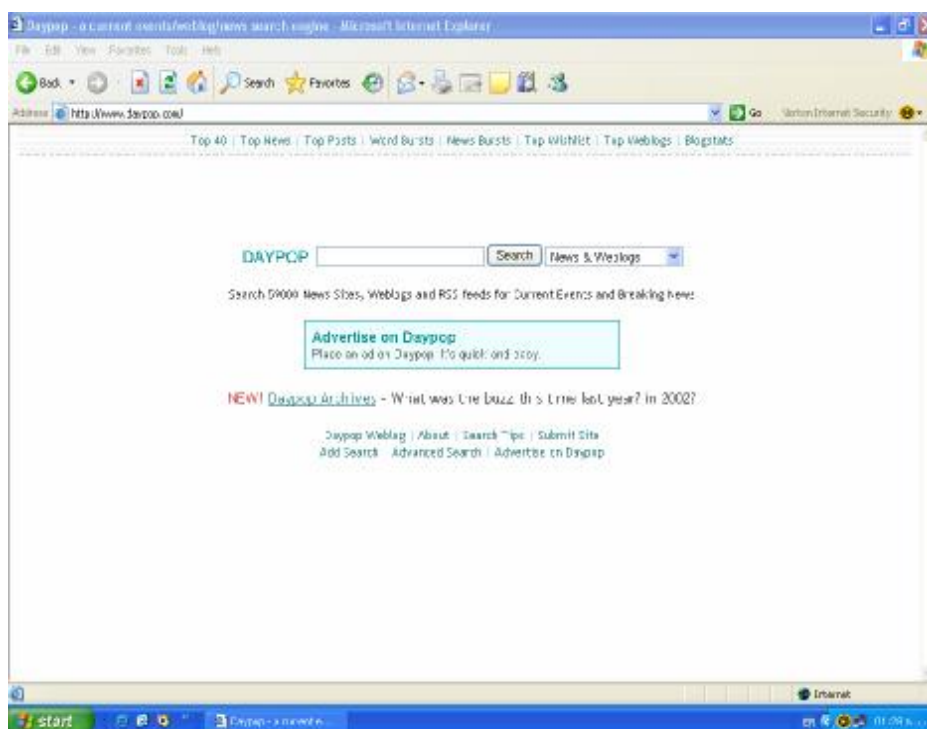
هم اکنون برخی موتورهای جستجو، مطالب وبلاگ ها را در پایگاه های اطلاعاتی خود پوشش می دهند. پیشرو این کار موتور جستجوی گوگل است که هم اکنون یکی از بزرگترین ابزارهای وبلاگ نویسی یعنی "بلاگر" را از شرکت "پیرا" خریده است. این موتور جستجو خود دارای وبلاگ می باشد. پس از این موتور جستجو، برخی موتورهای جستجوی دیگر هم این کار را دنبال کردند، به علاوه تعدادی موتور جستجوی تخصصی که فقط محتوی وبلاگ ها و بازخوردهای RSS را بازیابی و جستجو می کنند نیز ظهور کرده اند. معروفترین آنها عبارتند از:

۱- موتور جستجوی Daypop

این موتور جستجو قادر به جستجوی محتوی وبلاگ ها و بازخوردهای RSS به تنهایی یا به صورت ترکیبی از هر دو می باشد و دارای جستجوی ساده و پیشرفته است. در جستجوی پیشرفته امکان جستجو بوسیله زبان یا کشور هم وجود دارد و نتایج جستجو بر اساس ربط مرتب می شوند. این موتور جستجو دارای قسمتی است که برترین وبلاگ های تحت پوشش خود را معرفی می کند. اساس کار این قسمت، بر اساس تعداد پیوندهایی است که توسط وبلاگ های دیگر به یک وبلاگ برقرار می شود (تصویر ۱۰).

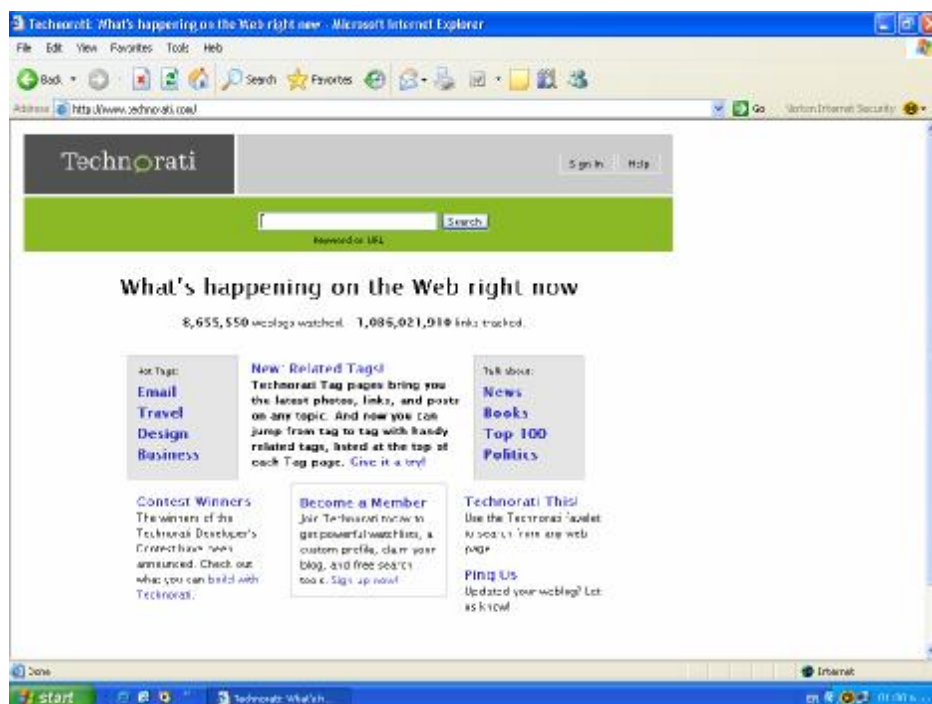
۲- موتور جستجوی Technorati

این موتور جستجو پیغام های وبلاگ ها را بصورت موضوعی جستجو می کند. در این موتور جستجو بخشی شبیه نمایه استنادی وجود دارد که تعداد و فهرست پیوندهایی را که در ۲۴ ساعت گذشته به هر وبلاگی داده شده است، مشخص می کند. در اوایل سال ۲۰۰۵ میلادی این موتور جستجو امکان جدیدی برای کاربران خود تدارک دید که عبارت است از استفاده از برچسب^۱ برای مشخص کردن موضوع وبلاگ، به این ترتیب با وارد کردن کدهای خاص این برنامه در بدنه^۱ اچ تی ام ال^۱ وبلاگ، که در همین موتور جستجو وجود دارد، کاربران می توانند موضوعات مختلف را براحتی و به هر زبانی بازایی کنند(تصویر ۱۱).

تصویر ۱۰. تصویر صفحه اول موتور جستجوی موتور جستجوی Daypop

^۱ Tag

تصویر ۱۱. تصویر صفحه اول موتور جستجوی Technorati

۲-۱۹) وبلاگ ها به عنوان منابع اطلاعاتی

بیلندا ویور^۱ (۲۰۰۳) نویسنده خبرنامه "Incite" در انجمن کتابداری و اطلاع رسانی استرالیا می گوید: "هر چه بیشتر از وبلاگ استفاده می کنم بیشتر به این نتیجه می رسم که وبلاگ شکل مناسبی برای آگاهی رسانی جاری است." وی وبلاگ های اطلاعاتی را منابع معتبری از اطلاعات تازه و آرا و نظرات مربوط به یک موضوع می داند. امروزه نه تنها تعداد زیادی وبلاگ های اطلاعاتی توسط متخصصان موضوعی ایجاد و نگهداری می شوند بلکه اغلب مشارکت دیگر متخصصان را از طریق امکان نظردهی، به خود جلب می کنند (کلاید، ۲۰۰۴، ص. ۲۳).

ویژگی اصلی وبلاگ ها سهولت روزآمدی آنهاست که از طریق میز کار یا بوسیله یک تلفن همراه امکانپذیر است. شکل وبلاگ که در آن اطلاعات جدیدتر در اول ظاهر می شود، این جنبه را روشن تر کرده است. همچنین تعداد زیادی از وبلاگ های اطلاعاتی به طیف گسترده ای از آراء و عقاید به وسیله پیوندهایی به سایر منابع اطلاعاتی ارجاع می دهند.

بیشتر وبلاگ های اطلاعاتی علاوه بر پیوندهای داخلی موجو در پیغام ها (ارسالهای معمولی)، به سایر وبلاگ های موجود در آن زمینه موضوعی، یا وبلاگ هایی که به سایر منابع مفید راهنمایی می کند،

¹ Belinda weaver

نیز پیوند می دهند. آنها می توانند به عنوان میز مرجع یا برای تهیه خدمات اطلاعاتی استفاده شوند. همچنین می توانند پایه مواد خواندنی و توسعه فعالیت‌های حرفه ای باشند.

۲-۲۰) وبلاگ های حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی

پائولا جی. هین^۱ (۲۰۰۳) می گوید: "وبلاگ ها برای کتابداران پدیده ای طبیعی هستند." مطمئناً کتابداران تعدادی از وبلاگ های حرفه ای قابل توجه و مفید را ایجاد کرده اند. تعدادی از کتابداران به سرعت وبلاگ ها را به عنوان منابع مهم عقاید، اطلاعات، تفریح و سرگرمی شناخته اند و وبلاگ هایی بوسیله کتابداران کتابخانه ها و سرویسهای اطلاع رسانی، بخشهای کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه ها، و انجمن های حرفه ای کتابداری ساخته شدند. بدین ترتیب در حوزه کتابداری و اطلاع رسانی، وبلاگ هایی به وجود آمده اند که اطلاعات جاری درباره علوم کتابداری و اطلاع رسانی را بصورت عام یا در مورد جنبه های خاصی از کتابداری و اطلاع رسانی برای خوانندگان حرفه خود، منتشر می کنند. مدارس کتابداری، انجمن های حرفه ای و شرکت ها نیز وبلاگ هایی برای اعضا یا مشتریان خود ایجاد می کنند. کتابداران و دانشجویان رشته کتابداری و اطلاع رسانی در ایجاد وبلاگ های شخصی که قسمتی از آن یا تمام وبلاگ در موضوعات حرفه ای بحث می کند، فعالند. وبلاگ ها در حوزه میز مرجع در گستره وسیعی از موضوعات، می توانند به عنوان منابع اطلاعات و عقاید جاری بکار روند. به علاوه وبلاگ هایی در مورد وبلاگ ها یا ابر ابزارهایی^۲ که به سرعت تغییرات هر حوزه را منتقل می کنند، وجود دارند.

علاوه بر این وبلاگ های گوناگون و متنوعی در حوزه های خاصی از کتابداری و اطلاع رسانی وجود دارد که وسعت این رشته را منعکس می کند. وبلاگ هایی برای فهرست‌نویسان، کتابداران مرجع، کتابداران سفارشات و مدیران کتابخانه، کتابدارانی که در کتابخانه های تخصصی، عمومی یا آکادمیک کار می کنند، کتابدارانی که خدمات خود را از طریق کامپیوترهای قابل حمل ارائه می دهند، کتابدارانی که خدمات خود را به معلولان جسمی ارائه می دهند، یا در حال آزمایش خدمات بر مبنای کتابهای الکترونیکی هستند وجود دارد.

¹ Paula J. Hane

² Meta Tools

۲-۲۱) وبلاگ‌های کتابخانه‌ها

مروری بر ادبیات موجود درباره وبلاگ‌های کتابخانه‌ها نشان می‌دهد که عموماً وبلاگ نویسی فعالیت مفید و مناسبی برای کتابخانه‌هاست. گوانز و وگل در سال ۲۰۰۳ میلادی تعدادی از کتابخانه‌ها را که دارای وبلاگ رسمی بودند پیدا کردند. آنها دریافتند که اغلب وبلاگ‌های کتابخانه‌ای یافته شده در واقع سایت‌های شخصی کتابدارانی بودند که روسایشان آنها را به طور جدی به این کار تشویق نکرده بودند. برخی نویسندگان کاربردهای خاصی برای وبلاگ‌های کتابخانه‌ها در نظر گرفته‌اند. به عنوان مثال بلیندا ویور (۲۰۰۳) پیشنهاد می‌کند که وبلاگ به عنوان ابزاری برای ارتباطات میان کاربران کتابخانه به شمار رود. وی خاطر نشان می‌کند "باعث تعجب است که بیشتر کتابخانه‌ها از وبلاگ برای اطلاع رسانی به کاربران خود استفاده نمی‌کنند." مایکل آلکوک^۱ (۲۰۰۳) ضمن تایید نظر وی می‌گوید: "این ابزار می‌تواند برای آگاهی مشتریان از تغییرات، اخبار و وقایع کتابخانه مورد استفاده قرار بگیرد" علاوه بر آن توانایی انتقال نظرات کاربران را درباره خدمات کتابخانه دارد.

کلاید بنا به گفته گرگ شوارتز^۲ (۲۰۰۳) می‌نویسد: "کتابخانه‌ها می‌توانند از وبلاگ برای روزآمد کردن اطلاعات و وقایع محلی، تهیه اخبار برای کاربران و معرفی کتب و منابع جدیدی که وارد مجموعه شده است استفاده کنند وی همچنین به نویسندگان کانادایی جفری هارد^۳ (۲۰۰۳) و رندی ریچاردت^۴ (۲۰۰۳) اشاره می‌کند که مثال‌هایی از مواردی که وبلاگ‌ها می‌توانند برای ارتباط با کاربران مناسب باشند بیان کرده‌اند. از جمله: یک وبلاگ مشاوره خانواده‌ها را از آنچه در کتابخانه کودکان رخ می‌دهد مطلع می‌کند و به این ترتیب آنها را در انتخاب منابع مفید برای بچه‌ها راهنمایی می‌کند؛ "باشگاه کتاب مجازی" که اخباری از کتابها و سایر مواد جدید در مجموعه کتابخانه تهیه می‌کند؛ یک وبلاگ مشاوره اعضای هیئت علمی در کتابخانه‌های آکادمیک که می‌تواند اخبار و اطلاعات جدید را در مورد برنامه‌های درسی و منابع آنها ارائه دهد، و یک وبلاگ خدماتی که اطلاعاتی درباره خدمات مرجع، ساعتهای کاری کتابخانه و وقایع خاص را منعکس می‌کند. مایکل آلکوک (۲۰۰۳) پیشنهاد می‌کند که از وبلاگ در بازاریابی خدمات کتابخانه استفاده شود، دارلینه فیچر^۵ (۲۰۰۳) نیز با وی هم عقیده است. وی در مقاله‌ای با عنوان "چرا و چگونه از وبلاگ‌ها برای ترویج خدمات کتابخانه خود استفاده می‌کنید" به بررسی جنبه‌های مختلف این امکان پرداخته است (کلاید، ۲۰۰۴، ص. ۶۷).

¹ Michelle Alcock

² Greg Schwartz

³ Geoffrey Harder

⁴ Randy Richardt

⁵ Darlene Fichter

مارتین^۱ روئل (۲۰۰۳) کاربرد دیگری برای وبلاگ کتابخانه ها بیان می کند، ابزاری برای ارتباطات داخلی (اینترنت) و مدیریت دانش بوسیله سازمانها و کتابخانه ها. به این ترتیب از وبلاگ ها می توان در شبکه اینترنت سازمانها و کتابخانه ها برای مدیریت دانش و ارتباطات درون سازمانی استفاده کرد. کارمندان بخشهای مختلف برای ارتباط با یکدیگر، انتقال فایلها، مدارک و نقطه نظرات و یادداشتهای خود براحتی می توانند از این پدیده جدید بجای رسانه های قدیمی تر استفاده کنند. در پایان باید به این نکته اشاره کرد که وبلاگ ها دارای پتانسیل مفید بسیار بالایی برای کتابخانه ها هستند. نکات ذکر شده تنها مروری بر موارد مطرح یا بکار گرفته شده در کتابخانه های مختلف است. بدیهی است که با انجام پژوهش های جدید نتایج جدیدتری هم درباره این پتانسیل ها حاصل خواهند شد (کلاید، ۲۰۰۴، ص. ۷۱).

۲-۲۲) مروری بر مطالعات گذشته

هنوز از ظهور وبلاگ نویسی بیش از یک دهه نمی گذرد (کلاید، ۲۰۰۳) اما در همین مدت کم رشد زیادی پیدا کرده است. در خارج از ایران تحقیقات بیشتری خصوصا در حوزه کتابداری و اطلاع رسانی انجام شده است اما در ایران که حدود پنج سال از عمر این پدیده می گذرد تحقیقات کمی در این مورد انجام شده است و بطور تخصصی در زمینه وبلاگ های کتابداری تنها کار پژوهشی یک پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته کتابداری است که توسط کرمی (۱۳۸۴) کار شده است بنابراین به دلیل لزوم شناخت کامل این پدیده، تصمیم گرفته شد تا به تمام تحقیقاتی که به صورت کلی در زمینه وبلاگ ها انجام شده بود نیز در این قسمت اشاره شود.

۲-۲۲-۱) در ایران

بررسی متون مختلف درباره وبلاگ به زبان فارسی نشان می دهد که اکثریت قریب به اتفاق اولین منابع در این مورد ترجمه های از مقالات خارجی بوده اند. یکی از اولین مترجمین و تهیه کنندگان این سری مقالات شهاب مباشری می باشد که نهایتا اولین مجموعه مطالب سازمان یافته درباره وبلاگ را به زبان فارسی در ویژه نامه نشریه دنیای کامپیوتر و ارتباطات در زمستان ۱۳۸۲ به نام ویژه نامه وبلاگ منتشر کرد. این مجموعه به مطالعه، مصاحبه و بررسی وبلاگ های موجود تا تاریخ مذکور نموده است. بیشتر

¹ Martin Roell

مباحث از جنبه های اجتماعی مورد بررسی قرار گرفته و غالب اطلاعات بصورت مصاحبه با وبلاگ نویسان مشهور ایرانی است.

کتاب ماه کلیات نیز شماره ۸۰-۷۹ خود را به مبحث وبلاگ اختصاص داد. این شماره نیز علاوه بر گزارش مفصلی از نشست صاحب نظران حوزه وبلاگ نویسی شامل نقد و بررسی برخی کتب انگلیسی و مقالات و گزارش هایی از ایران و جهان می باشد. علاوه بر این چند کتاب آموزشی وبلاگ نویسی به همراه توضیحات مختصری درباره تعریف این پدیده به چاپ رسیده است. لیکن کم کم کارهای علمی- پژوهشی در این حوزه نیز در ایران انجام شد، از کارهای انجام شده در این زمینه تا کنون می توان به موارد زیر اشاره کرد:

شکیب زاده (۱۳۸۱) بمنظور نظرسنجی درباره وبلاگ ها تحت عنوان "وبلاگ چیست؟" پرسشنامه ای شامل ۱۲ سوال طراحی و بین ۹۰ نفر از دانشجویان این دانشگاه علمی کاربردی فرهنگ و هنر تهران توزیع کرد. از میان ۶۲ زن و ۲۸ مرد که ۶۷ نفر آنان دارای مدرک دیپلم دبیرستان و ۲۳ نفر فوق دیپلم بودند فقط ۱۸ نفر به میزان کم و ۱۷ نفر بطور متوسط با پدیده وبلاگ آشنایی داشتند و ۵۵ نفر از آنان هیچ اطلاعی از این نام و فعالیت آن نداشتند. از این تعداد ۳۷ نفر از کامپیوتر شخصی، ۸ نفر از امکانات کافی نت ها و ۴۵ نفر از امکانات محل کار خود بهره می بردند. از میان جامعه آماری مورد پژوهش ۴۲ نفر یعنی حدود ۵۰ درصد برای کسب اطلاعات روزمره به اینترنت مراجعه می کنند، اما فقط ۳ نفر رجوع به وبلاگ را به عنوان گزینه کسب اطلاع اعلام کرده اند.

کرمی (۱۳۸۴) در پژوهشی با استفاده از روش پیمایش توصیفی به بررسی ۸۵ وبلاگ کتابداری پرداخته است، یافته ها نشان دادند که بیشترین تعداد وبلاگ ها متعلق به ایالات متحده آمریکا بوده (۷۲/۹ درصد) و کشورهای انگلستان، کانادا، نیوزیلند و ایسلند در رده های بعدی قرار داشتند؛ بیش از نیمی از وبلاگ های مورد بررسی (۵۱/۷ درصد) را کتابداران و مابقی را (۴۸/۲ درصد) کتابخانه ها نگهداری می کردند؛ در بیشتر وبلاگ ها، هدف تهیه اخبار و اطلاعات برای کاربران و کتابداران بیان شده است. بیشترین مطالبی که از نظر نوشتاری در وبلاگ های نمونه مشاهده شده اند عبارتند از: درج نام وبلاگ و نام نویسنده (گان) آن، بیان اهداف وبلاگ نویسی، درج تاریخ و زمان ارسال مطالب، مقالات کوتاه و اخبار و پیوند به آنها، ارائه مقالات تخصصی یا پیوند به آنها. بیش از ۹۰ درصد وبلاگ ها از آرشیو مطالب استفاده کرده اند، استفاده از موتور جستجو، سیستم نظردهی و دسته بندی موضوعی مطالب وبلاگ از سایر موارد مورد

استفاده بوده است. بیش از نیمی از وبلاگ‌ها (۶۰ درصد) برای اشاعه خودکار اطلاعات خود از سیستم "آر اس اس" استفاده کرده‌اند. حدود نیمی از وبلاگ‌های نمونه (۵۰/۵ درصد) از ابزار وبلاگ نویسی "بلاگر" و بقیه آنها از سایر ابزار های وبلاگ نویسی موجود استفاده کرده‌اند و نحوه روزآمد کردن اطلاعات در وبلاگ‌های نمونه بسیار متنوع می باشد، لیکن بیشتر نمونه‌ها بصورت روزانه یا دو روز یکبار روزآمد می شدند.

خلیلی (۱۳۸۴) به بررسی رسانه نحوه ابراز خود در وبلاگ با استفاده از نظریه‌های هویت و پرداخته است؛ روش پژوهش، ترکیبی از دو روش کمی و کیفی، با دو تکنیک پرسشنامه و مصاحبه است، یافته‌های پرسشنامه بیانگر آن است که ۷۲ درصد افراد دارای یک یا دو وبلاگ هستند و معمولاً وبلاگ‌نویسان بیش از سه وبلاگ ندارند، همچنین گمنامی در وبلاگ چندان مورد استفاده وبلاگ‌نویسان قرار نگرفته است، اکثر پاسخگویان نسبتاً مذهبی‌اند اما نوع مطالب مذهبی در وبلاگ با مطالب موجود در سایر رسانه‌ها در این زمینه به عقیده‌ی ۹۲/۵ درصد افراد تفاوت دارد.

یافته‌های مصاحبه‌ها نیز حاکی از آن است که می‌توان برای هر یک از سه گروه وبلاگ‌های مورد نظر، هدف خاصی تعیین کرد؛ بدین ترتیب که بیان مطالب سانسور شده در راستای پوشش اخبار سیاسی- اجتماعی، هدف وبلاگ‌نویسان سیاسی- اجتماعی؛ ارائه، انتشار و نقد آثار در راستای ارتقاء آنها هدف وبلاگ‌نویسان ادبی- هنری و تمرین نوشتن، بیان احساسات و عقاید و گفتن از خود و مسایل مربوط به خود، در راستای رشد فردی، مبارزه با خود سانسوری و غلبه بر ضعف‌های خویش اهداف و وبلاگ‌نویسان شخصی بوده است. اما در عین حال هر سه گروه اهداف مشترکی نیز مانند دوست یابی، نوشتن مطالب شخصی و گفتن از خویش‌ن دارند، همچنین ارتباطات وبلاگی، گسترده اما سطحی عنوان شدند و در نتیجه تمایل به کشاندن ارتباط وبلاگی به دنیای واقعی در اکثر مصاحبه‌شوندگان وجود دارد.

اولادی (۱۳۸۴) به بررسی شیوه‌های نگارش دانشجویان درس زبان انگلیسی در وبلاگ نویسی پرداخته است. وی در پژوهش خود که در زمینه وبلاگ‌های آموزشی (Educational Blogs) است با طراحی یک وبلاگ گروهی برای دانشجویان پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران به پژوهش در زمینه نقش وبلاگ در بهبود فنون نگارشی دانشجویان پرداخته است، هدف اصلی این وبلاگ ایجاد تنوعی در آموزش زبان انگلیسی است به صورتی که دانشجویان بتوانند آزادانه و در جو واقعی نظرات خود را بیان کرده و زبان انگلیسی را به صورت زنده یاد بگیرند؛ این نوع وبلاگ‌ها می توانند تاثیر بسزایی در خواندن و نوشتن دانشجویان داشته باشند. در این پژوهش کیفی ۶۰ دانش آموز شرکت کننده در کلاس های زبان

انگلیسی دانشگاه علوم پزشکی تهران قسمتی از آموزش های خود را بوسیله وبلاگ گذرانند، داده های این پژوهش در یک دوره زمانی یک ساله و بوسیله ابزارهایی مانند مشاهده، مصاحبه و پرسشنامه و تست مهارت نوشتن IELTS¹ جمع آوری شده است. اطلاعات بدست آمده با استفاده از مدل عوامل و سطوح یادگیری از آموزش برای یادگیری تجزیه و تحلیل شدند. نهایتاً در این تحقیق مشخص شد که وبلاگ رسانه مناسبی برای بهبود تعامل اجتماعی دانش آموزان در زمینه یادگیری زبانهای خارجی می باشد و نقش مثبتی در افزایش قدرت نوشتن و مهارتهای نوشتاری زبان خارجی یادگیرندگان دارد.

ضیایی پرور (۱۳۸۴) در پژوهشی تحت عنوان "وبلاگستان فارسی" به بررسی و تحلیل محتوی وبلاگ های سیاسی اجتماعی فارسی در تابستان و پاییز ۱۳۸۴ پرداخته است. هدف اصلی این طرح شناخت محتوی وبلاگ های سیاسی اجتماعی و فرایندهای حاکم بر آن بوده است. روش تحقیق تحلیل محتوی و جامعه پژوهش به شیوه نمونه گیری غیراحتمالی هدفدار شامل ۱۰۰ وبلاگ فارسی سیاسی اجتماعی است که با توجه به قدمت، سابقه و کانترینگ آنها انتخاب شده اند. از مجموع ۱۰۰ وبلاگ مورد بررسی تنها ۲۹ درصد ترجیح داده اند با نام اصلی خود بنویسند، این مسئله نشان دهنده ترس و نگرانی وبلاگ نویسان از افشای نامشان جهت جلوگیری از هرگونه عواقب احتمالی برخورد با ایشان می باشد. رغبت وبلاگ نویسان برای نوشتن در زمینه سیاسی کاهش یافته و گرایش به سمت مسائل اجتماعی سوق پیدا کرده است. این رویکرد همچنین می تواند نشانه غیر سیاسی شدن فضای وبلاگ فارسی باشد. فقط ۲ درصد وبلاگ نویسان توانسته اند در فاصله زمانی مورد نظر بیشتر از ۲۱ پیام در هر ماه منتشر نمایند به عبارت دیگر این موضوع نشان دهنده کم کاری نسبی وبلاگ نویسان در دوره مورد بررسی می باشد. در مجموع سطح ارتباط با مخاطبان در تمام گروههای وبلاگی دارای شباهتهای نزدیکی به یکدیگر بوده و این شباهت بیش از آنکه مربوط به خود وبلاگ نویسان باشد مربوط به خوانندگان است. در واقع ویژگی تعاملی بودن وبلاگ ها که تا حد زیادی ناشی از تکنولوژی نظردهی در وبلاگ هاست در حال کاهش است. وی این پژوهش را همچنین در دوره زمستان ۱۳۸۳ و بهار ۱۳۸۴ هم انجام داده است.

۲-۲۲-۲) در خارج از ایران

در زمینه تحقیق و پژوهش درباره وبلاگ در خارج از ایران با توجه به اینکه این پدیده چند سال زودتر از ایران در کشورهای خارجی شناخته شد کارهای بیشتری انجام شده است از جمله کتابهای متعددی در

¹ International English Language Testing system

این باره منتشر شده اند که سهم عمده ای در شناخت این پدیده داشته اند، قبل از پرداختن به پژوهش های موجود در این زمینه بد نیست به معرفی برخی از این کتابهای وبلاگی بپردازیم. ربکا بلاد (۲۰۰۲) به خاطر کتاب خوب خود به نام "The weblog handbook: practical advice on creating and maintaining your blog" جایزه بهترین کتاب سال ۲۰۰۲ را در آمریکا دریافت کرد. وی در این کتاب علاوه بر معرفی وبلاگ به جنبه های اجتماعی، ارتباطی و ویژگی های وبلاگ می پردازد. باوش و همکاران (۲۰۰۲) نیز در کتاب خود با عنوان "we Blog: Publishing online with weblogs" به معرفی جنبه های مختلف وبلاگ نویسی و نحوه طراحی وبلاگ در محیط های مربوطه پرداخته اند. استوفر (۲۰۰۲) در کتابش با عنوان "Blog on: The essential guide to building Dynamic weblogs". نیز خوانندگان را با آنچه برای انتشار یک وبلاگ مورد نیاز است آشنا می کند. کتاب "We've got Blog: How weblogs are changing our culture" نیز در سال ۲۰۰۲ توسط تنی چند از وبلاگ نویسان مشهور و صاحب نام از جمله ربکا بلاد، کمرون برت و... نوشته شده است که در واقع به جنبه های فرهنگی اجتماعی وبلاگ در زندگی می پردازد. اما کتاب بسیار ارزشمند خانم لئورل کلاید (۲۰۰۴) با عنوان "Weblogs and Libraries" بصورت کاملاً تخصصی به وبلاگ های کتابداری و کتابخانه ها پرداخته است و به معرفی کارکردها و امکانات این پدیده برای جامعه کتابداران و کتابخانه ها پرداخته است.

در تحقیقات خارج از ایران نیز تنها پژوهش خانم کلاید (۲۰۰۴) با تحقیق حاضر ارتباط دارد بنابراین بدلیل آشنایی با سایر کارکردها و حوزه های پژوهش در زمینه وبلاگ های کتابداری و کمبود تحقیقاتی در زمینه موضوعی پژوهش حاضر و به خاطر ترسیم ساختار زمانی پژوهش های انجام شده در مورد وبلاگ های کتابداری تا قبل از این تحقیق، ترجیح داده شد به اکثر پژوهش هایی که در این مورد انجام شده بود اشاره شود.

بلاک^۱ (۲۰۰۱) انگیزه های کتابداران را از وبلاگ نویسی بررسی کرده و به بررسی وبلاگ ها و مجلات الکترونیکی منتشر شده توسط ۲۰ تن از کتابداران پرداخته است. تمامی آنها اظهار داشته اند که بزرگترین لذت آنها دریافت بازخورد از سراسر دنیا بوده است. نویسندگان معتقد است که رفع موانع تکنیکی درها را بروی پتانسیل های تازه نشر الکترونیکی باز کرده است اما نمی تواند انگیزه ای واقعی برای این کار باشد. دلایل کتابداران برای ایجاد وبلاگ ها و مجلات الکترونیکی متفاوت است. از جمله: اهداف حرفه ای، یافتن منابع مرجع مناسب در وب نامرئی^۲، آگاهی از منابع حرفه ای جدید و روزآمد نگه داشتن دانش

¹ Marylaine Block

² Invisible Web

شخصی، وارد کردن کتابداران به دنیای جدید ابزارهای فناوری اطلاعات، معرفی منابع ارزشمند برای جلب نظر کتابداران به وب، معرفی مجلات و نشریات جایگزین و معرفی ابزارآگاهی رسانی جدید. علاوه بر این برخی از کتابداران فقط برای سرگرمی این کار را دنبال می‌کنند. وی دربخش دیگری از تحقیق خود به بررسی انتشارات تجاری و الکترونیکی می‌پردازد و اضافه می‌کند که مجلات الکترونیکی و وبلاگ‌ها بطور خاصی در ارسال مطالب و پیوندهای خوب و بحث‌های جالب ماهر هستند اما انتشارات تجاری برای کارهای تحقیقاتی و پوشش جامع کتاب‌ها و مواد جدید بهتر و مناسب‌تر بنظر می‌رسند. مسئله مهم دیگر تفاوت میان فرهنگ ادبیات حرفه‌ای و فرهنگ وبلاگ‌هاست؛ هر دوی اینها به عنوان بخشی از جامعه اینترنت به شمار می‌روند، اما صرف‌نظر از مقایسه مستقیم با انتشارات سنتی، وبلاگ‌ها و مجلات الکترونیکی منابع اطلاعاتی جدیدی در زندگی تعدادی از کتابداران هستند. نویسنده در پایان به این نتیجه می‌رسد که در نسل جدید کتابداران که بر مبنای وب کار می‌کنند، تمایل به خواندن به تنهایی رو به کاهش گذاشته است، آنها بیشتر تمایل به خواندن و مشارکت دارند.

امبری^۱ (۲۰۰۲) نحوه استفاده حرفه‌ای آموزگاران و کتابداران از وبلاگ‌ها را بررسی کرده است. نویسنده پس از مقدمه کوتاهی درباره پدیده جدید وبلاگ، به ایجاد وبلاگ‌های مشترک^۲ در دنیای کتابداری اشاره می‌کند. وبلاگ‌های مشترک وبلاگ‌هایی هستند که چندین نفر آن را بطور همزمان نگهداری می‌کنند، مانند وبلاگ Handheld Librarian^۳. در ادامه بحث به وبلاگ‌های آموزشی^۴ می‌پردازد. در برخی موارد از وبلاگ‌ها برای اشاعه اخبار و در برخی موارد به عنوان ابزارهای ارتباطی درونی برای آموزگاران و دانش‌آموزان از آنها استفاده می‌شود اما وبلاگ‌ها کارکردهایی بیش از اینها دارند. از وبلاگ‌ها می‌توان در طراحی دروس، استفاده از موتورهای جستجو و جمع‌آوری اطلاعات و اخبار^۵ یا ارزیابی منابع پیوسته استفاده کرد. در بخش بعدی نویسنده به ارائه ملزومات لازم برای شروع کار با وبلاگ‌ها در کلاس می‌پردازد. وی داشتن یک ارتباط اینترنتی، یک مرورگر وب و یک ابزار وبلاگ نویسی را که از اجزای اولیه هستند و سپس یک طرح درسی را لازم می‌داند. در ادامه نحوه استفاده دانش‌آموزان را از وبلاگ برای یک طرح درسی به تفکیک توضیح می‌دهد. به این ترتیب نه تنها دانش‌آموزان

^۱ Theresa Ross Embrey

^۲ Collaborative Blogs

^۳ WWW.Handheld.Blogspot.com

^۴ Educational Blogs

^۵ Aggregators

عملا مطالب درسی خود را فرا می‌گیرند بلکه با توسعه مهارت‌های سواد اطلاعاتی برای قرن ۲۱ آماده می‌شوند.

کلاید^۱ (۲۰۰۳) با استفاده از موتورهای جستجو و راهنماهای اینترنتی تعداد ۵۵ وبلاگ را که توسط کتابخانه‌ها نگهداری و حمایت می‌شدند، شناسایی کرد. وی این وبلاگ‌ها را با استفاده از تکنیک‌های تحلیل محتوی وب سایت‌ها مورد مطالعه قرار داد. وبلاگ‌های انتخاب شده متعلق به سه کشور امریکا، کانادا و انگلستان و اکثریت آنها آمریکایی بودند. مطالعات وی نشان می‌دهد کتابخانه‌های عمومی و آکادمیک نسبت به سایر انواع کتابخانه‌ها علاقه بیشتری به داشتن وبلاگ دارند. روش تحقیق استفاده شده بر اساس مطالعات قبلی همین مولف درباره وب سایت‌های کتابخانه‌ها که در سال ۱۹۹۶ و ۱۹۹۹ انجام شده بود، قرار گرفته است. مهمترین هدف از ایجاد وبلاگ تهیه اخبار، اطلاعات و ارجاعاتی (پیوند) به منابع اینترنتی برای کاربران آنهاست. تعداد بسیار کمی از وبلاگ‌ها از امکانات موجود در خود استفاده کرده اند. تنها یک پنجم وبلاگ‌ها بصورت روزانه و تنها نیمی از آنها بصورت هفتگی روزآمد می‌شوند. کمتر از نیمی از آنها از خدمات "آر اس اس" استفاده کرده‌اند. تعداد زیادی از کتابخانه‌ها از نرم افزارهای وبلاگ نویسی رایگان مانند "بلاگر" استفاده کرده اند وی پس از ارائه چند پیشنهاد به کتابخانه‌هایی که قصد ایجاد وبلاگ را دارند به این نتیجه می‌رسد که وبلاگ‌های کتابخانه‌ها هم مانند سایر تکنولوژی‌ها طی سال‌های آینده قدیمی خواهند شد.

کارور^۲ (۲۰۰۳) وبلاگ‌ها را دو دسته می‌داند، وبلاگ‌های شخصی^۳ و وبلاگ‌های اطلاعاتی^۴. وی در پژوهش خود به بررسی وبلاگ‌های اطلاعاتی می‌پردازد. کارور ابتدا مختصری درباره وبلاگ‌ها و مزایای آنها صحبت می‌کند سپس جنبه‌های مختلف وبلاگ‌های اطلاعاتی را بر می‌شمرد. از جمله این که این وبلاگ‌ها چیزی بیشتر از یک سایت خبری صرف هستند. جنبه قابل بحث دیگر امکان اشتراکی بودن وبلاگ‌هاست. از دیگر ویژگی‌های وبلاگ‌ها که وی از آنها نام برده است ارائه مطالب مناسب به خوانندگان و مشارکت خوانندگان است. و در نهایت وبلاگ‌ها را یک رسانه جایگزین می‌داند. وی پس از برشمردن این موارد پیشنهاداتی برای شروع وبلاگ نویسی ارائه داده است. کارور معتقد است افزودن یک وبلاگ

¹ Clyde A. Laurel

² Blake Carver

³ Personal Blogs

⁴ Informational Blogs

به وب سایت کتابخانه می‌تواند شهرت کتابخانه را افزایش دهد. ضمناً ممکن است موجب تشویق کاربران باشد. وی در پایان نمونه‌هایی از وبلاگ‌های کتابخانه‌ها را همراه با کارکردهایشان معرفی می‌کند.

گوانز^۱ و وگل^۲ (۲۰۰۳) در یک کار مشترک اقدام به تهیه یک وبلاگ سازمانی برای کتابخانه پالین^۳ در دانشگاه ایالتی جورجیا^۴ کردند. هدف از تهیه وبلاگ در این پروژه ایجاد جایی برای اشاعه اخبار و اطلاعات کتابخانه بود. آنها همچنین می‌خواستند نوع مطالب و ارسال کنندگان آنها مشخص باشند و ضمناً کاربران قادر به جستجوی کلیدواژه‌ای یا تورق موضوعی و زمانی در میان مطالب قدیمی تر هم باشند. مرحله بعدی انتخاب نرم افزار و سرویس دهنده مناسب برای این کار بود. آنها پس از جستجو سه گزینه برای این کار یافتند. استفاده از یک سرویس میزبان خارج از کتابخانه؛ استفاده از نرم افزار وبلاگ نویسی قابل نصب روی سرور محلی کتابخانه، و تهیه وبلاگ در محیط شبکه داخلی کتابخانه. آنها پس از بررسی هزینه، مزایا و معایب هریک از روشهای فوق روش سوم را برگزیدند. نهایتاً دو وبلاگ برای این کتابخانه تهیه شد. یکی برای اخبار عمومی کتابخانه و دیگری برای اخبار علمی. در بخش بعدی این پژوهش به بررسی امکان قرارداد دادن امکاناتی مانند ایجاد وبلاگ‌های جدید توسط کتابخانه‌های دانشکده‌ها و پیوند آنها به وبلاگ اصلی؛ ایجاد خدمات اشاعه اطلاعات وبلاگ از طریق مدخل الکترونیکی برای کلیه افرادی که به عضویت وبلاگ درمی آیند؛ بازاریابی خدمات از طریق قرارداد دادن پیوند وبلاگ در صفحات وب و مدخلهای الکترونیکی؛ توسعه وبلاگ از نظر استانداردهای لوگو^۵، بنر^۶، رنگ، فونت^۷ و...؛ آمارگیری از تعداد بازدیدکنندگان؛ امکان نظردهی^۸ خوانندگان در این وبلاگ‌ها پرداخته اند. آنها اهداف مورد نظر خود را این‌گونه بیان کرده اند: افزایش میزان وبلاگ نویسان در کتابخانه؛ تاثیر وبلاگ بر صفحه اخبار و وقایع کتابخانه؛ ایجاد و راه اندازی وبلاگ‌های کوچکتر در زمینه اخبار علمی و تکنولوژی؛ آمادگی پذیرش و آماده سازی وبلاگ‌های کوچکتر و اظهار تمایل تعداد بیشتری از کتابداران برای وبلاگ نویسی. بنابراین هدف کلی آنها از ایجاد وبلاگ که تهیه امکانات خودکار برای اشاعه اطلاعات و تهیه اخبار مناسب برای کاربرانشان بود، برآورده شد.

¹Doug Goans

²Teri M. Vogel

³Pullen Library

⁴Gorgia State University

⁵Logo

⁶Baner

⁷Font

⁸Comment

ماتیسون^۱ (۲۰۰۳) به بررسی پدیده وبلاگ نویسی می‌پردازد و از خدمات "آر اس اس" بعنوان انقلابی در دسترسی محققان به اخبار و اطلاعات نام می‌برد. هدف پژوهش بررسی چگونگی پیدایش وبلاگ‌ها و استفاده کتابداران و کتابخانه‌ها از آنها برای اشاعه خدمات اطلاعاتی است. وی که معتقد است امروزه وبلاگ‌ها به عنوان یک رسانه اطلاعاتی مهم در کتابخانه‌ها و دنیای آموزش به شمار می‌روند، به بررسی نرم افزارها و ابزار وبلاگ نویسی رایج و ارائه مشخصات هر یک از آنها از نظر قابلیت‌های اشاعه اطلاعات می‌پردازد و نتیجه می‌گیرد تمام محیط‌های وبلاگ نویسی مبتنی بر وب که مورد مطالعه قرار گرفته اند از کدهای "اچ تی ام ال"^۲ استفاده می‌کنند. بنابراین در صورت عدم آشنایی با این زبان برنامه نویسی، ظاهر وب سایت یا وبلاگ ممکن است دچار مشکل شود. بحث درباره جمع‌کننده‌های اخبار، بررسی چگونگی استفاده از خدمات "آر اس اس" و جستجوی موتورهای جستجو در این زمینه از دیگر بخشهای این پژوهش به شمار می‌روند. نتایج نشان می‌دهد که "ریدو یوزرلند"^۳ تنها برنامه‌ای است که شامل تمام ابزارهای مورد نیاز برای کار با "آر اس اس" می‌باشد و شامل یک جمع‌کننده اخبار، یک سندیکاتور^۴ و یک خواننده^۵ است. مولف به بررسی دو برنامه جمع‌کننده اخبار به نامهای AmphetaDesk و Newzcrawler نیز پرداخته است و در ادامه موتورهای جستجو مانند گوگل که قابلیت جستجو بر اساس خدمات "آر اس اس" را دارند و سایر موتورهای تخصصی وبلاگ‌ها که دارای قابلیت‌های بیشتری هستند، بررسی کرده است. به نظر وی وبلاگ نویسی به عنوان هنر و مهارتی در میان کتابداران و متخصصان اطلاع‌رسانی به شمار می‌رود و آنان هم در محیط حرفه‌ای و هم به صورت شخصی از آن استفاده می‌کنند. در آینده توانایی ایجاد و دسترسی به حجم بالایی از اخبار و منابع اطلاعاتی از طریق فرمت "آر اس اس" ممکن خواهد بود.

وینش^۷ (۲۰۰۴) به بررسی چگونگی استفاده از وبلاگ‌ها در خدمات کتابداری و اطلاع‌رسانی خصوصاً خدمات "آر اس اس" می‌پردازد. وی وبلاگ‌ها را به عنوان سرویس آگاهی‌رسانی حرفه‌ای معرفی می‌کند و اشاره می‌کند که مواردی که معمولاً در یک وبلاگ دیده می‌شود عبارتند از: آرشیوی از مطالب قدیمی تر (با قابلیت جستجو) و قابلیت نظردهی خوانندگان در مورد مطالب وبلاگ. وی همچنین سه

¹ David Mattison

² HTML:HyperText Markup Language

³ Radio Userland

⁴ Aggregator

⁵ Syndicator

⁶ Reader

⁷ Ian Winsh

کارکرد عمده وبلاگ ها برای کتابداران را معرفی می کند: استفاده شخصی کتابداران برای روزآمد کردن اطلاعات؛ فراهم کردن وسیله ای برای توجه کاربران و فراهم کردن وسیله ای برای تهیه اطلاعات درباره کتابخانه ها و خدمات آنها. بر این اساس اهداف متنوعی برای وبلاگ کتابخانه می توان در نظر گرفت. ارزیابی نیازهای اولیه و اطمینان از اینکه وبلاگ فرم مناسبی برای ارتباطات است، می تواند یکی از این اهداف باشد. سایر اهداف عبارتند از: راهنمایی کاربران به منابع و اخبار جالب و مفید؛ ارائه اطلاعات درباره فعالیتها، وقایع ملی و محلی در حوزه فناوری اطلاعات^۱، کتاب و دنیای کتابخانه ها؛ ارائه اخبار مهم خدمات کتابداری و اطلاع رسانی؛ ارسال نظرات خوانندگان. نویسنده عامل اساسی عملی شدن وبلاگ- نویسی را "سادگی و سرعت انتشار وبلاگ" می داند. خصوصاً اینکه با وجود نرم افزارهای وبلاگ نویسی نیازی به مهارت های "اچ تی ام ال" و برنامه نویسی نیست، با این حال کسانی که چنین آگاهی را هم دارند قادرند با استفاده از این مهارت قالب های کلی وبلاگ را به دلخواه تنظیم کنند. به نظر او سایر عوامل شامل رایگان بودن فضای میزبانی، سادگی و سهولت ارائه پیوند و تصاویر و برخی مزایای خاص هر یک از این نرم افزارها است. وی سپس به معرفی خدمات "آر اس اس" و چگونگی استفاده از آن در وبلاگ ها می پردازد و تکنولوژی "آر اس اس" را چنین تعریف می کند: این تکنولوژی یک برچسب "ایکس ام ال"^۲ برای یک صفحه وب است که به شما اجازه می دهد محتوا یا سرخط اخبار یک وبلاگ یا وب سایت را بصورت خودکار به صفحه های دیگر منتقل کنید.

چلیک باس^۳ (۲۰۰۴) به بحث و بررسی درباره پدیده "آر اس اس" و چگونگی خدمت آن در کتابخانه ها می پردازد. وی در پژوهش خود ابتدا به معرفی "آر اس اس" و تاریخچه پیدایش آن پرداخته، ساختار یک سند "آر اس اس" را با استفاده از زبان برنامه نویسی "ایکس ام ال" توضیح می دهد و هر یک از اجزای اصلی یک سند "آر اس اس" را همراه با مثال نشان می دهد. در قسمت بعدی پژوهش، محقق به معرفی مزایای استفاده از این سیستم و چگونگی یافتن آن در اینترنت می پردازد. مورد آخر در اصل مناسب کتابخانه ها می باشد و به همین منظور تهیه شده است. در ادامه محقق به بررسی نقش "آر اس اس" در کتابخانه ها می پردازد مانند: استفاده از این سیستم برای بازاریابی خدمات کتابخانه مثل معرفی فعالیتها، آگهی ها؛ ارائه فهرست کتب و منابع جدید؛ معرفی فهرست مندرجات مجلات به عنوان یک سرویس

^۱ Information Technology

^۲ XML: Extensible Markup Language

^۳ Zeki Çelikbaş

آگاهی رسانی جاری با استفاده از "آر اس اس" و بالاخره استفاده از این سیستم برای بهبود خدمات مرجع در کتابخانه‌ها می‌پردازد.

واستمن^۱ (۲۰۰۴) به بررسی افزایش استفاده از خدمات جمع‌آوری کننده‌های اطلاعات و اخبار مانند "اتم"^۲ و "آر اس اس" توسط تعدادی از کتابخانه‌ها پرداخته است. وی در این پژوهش نگاهی به وضعیت فعلی و توسعه آینده این دو سیستم دارد و در باب کاربردهای آن‌ها برای کتابخانه‌ها بحث می‌کند. سپس به معرفی خدمات "آر اس اس" و استفاده از آن در کتابخانه‌ها از جمله: انتشار آگهی‌ها؛ معرفی منابع وب؛ معرفی کتاب؛ اشاعه اطلاعات گزیده و اخبار؛ بررسی ویرایش‌های برنامه "آر اس اس" و مقایسه آن با سیستم "اتم"، ارائه الگوهایی برای انتخاب هر یک از آنها، راههای یافتن بازخوردهای اطلاعاتی و سایر جمع‌آوری کننده‌های اطلاعات و اخبار مانند سیستم‌های Mozilla, Opera, Safari می‌پردازد. نویسنده در پایان نتیجه می‌گیرد که سیستم‌های "آر اس اس" یا "اتم" برای کتابداران در بازیابی، تهیه و روزآمد کردن اطلاعات ابزارهای ارتباطی لازم و ضروری هستند.

گوانز و وگل (۲۰۰۵) در ادامه کار قبلی خود که در سال ۲۰۰۳ انجام شده بود، پس از تهیه وبلاگ برای کتابخانه دانشگاه ایالتی جورجیا به بررسی نتایج حاصل از کار خود و برخی مزایای این وبلاگ پرداخته‌اند. آنها در این پژوهش با تذکر این نکته که این وبلاگ را برای اشاعه اطلاعات در مورد اخبار و خدمات کتابخانه برای اعضای هیئت علمی و دانشجویان دانشگاه ایالتی جورجیا تهیه کرده‌اند، خاطر نشان می‌کنند که برخلاف افزایش شهرت وبلاگ‌ها تعداد کمی از کتابداران مزیت‌های آن را می‌دانند. آنها دلیل منطقی کتابداران برای حرکت این پدیده پویا، چگونگی کارکرد تکنولوژی بکار رفته در این شیوه و موفقیت سیستم اشاعه اطلاعات و اخبار را بطور خلاصه بیان کرده‌اند. برخی آمارهای مقدماتی از استفاده کاربران نیز جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل شده‌اند و برای تشویق کاربران به مطالعه پیشنهاداتی ارائه گردید. تجربه این وبلاگ که با نام Science News کار خود را آغاز کرده است قبلاً به عنوان مدلی برای افزودن وبلاگ‌هایی با موضوعات خاص که برای ارائه اطلاعاتی به گروههای خاص کاربران تهیه شده بود، بکار رفته است. یافته‌ها نشان می‌دهد که مطلع نگه داشتن اعضا کتابخانه از خدمات و منابع کاهش نیافته است و درحقیقت با وجود رشد روز افزون محتوی پیوسته و مشکلات موجود در آگاهی از منابع

¹ Judith Wusteman

² Atom

جدید اینترنتی و تغییر پایگاهها^۱ و مجلات الکترونیکی^۲ انجام این کار فوری تر بنظر می‌رسد. چالشهای واقعی در ساختن این وبلاگ (و همچنین سایر وبلاگ‌های کتابخانه) شامل بازاریابی و نگهداری، یافتن کاربران برای خواندن وبلاگ و ارائه محتوی ارزشمندی که آنها را دوباره به مطالعه وبلاگ فراخواند، می‌باشد.

^۱ Databases

^۲ E-Journals

فصل سوم:

یافته های پژوهش

برای پاسخگویی به سوالات پژوهش، اطلاعات گردآوری شده از وبلاگ های نمونه بوسیله نرم افزار SPSS تحلیل شد که نتایج آن را در جداول ۱-۱۴ می بینید.

فراوانی وبلاگ های نمونه بر اساس کشور

قبل از ورود به مباحث اصلی و پاسخگویی به سوالات پژوهش به بررسی فراوانی تعلق وبلاگ ها به کشورهای مختلف می پردازیم، لازم به ذکر است که مبدا کسب این اطلاعات خود وبلاگ های نمونه بوده اند. در این پژوهش ۱۵۰ وبلاگ نمونه مورد بررسی قرار گرفته است، در جدول ۱ تعلق وبلاگ ها به کشورها ارائه شده است:

جدول ۱: فراوانی و درصد وبلاگ ها بر اساس کشور

نام کشور	فراوانی	درصد
آمریکا	۱۰۰	۶۶/۷
انگلیس	۱۲	۸
کانادا	۹	۶
استرالیا	۳	۰/۷
ایسلند	۲	۱/۳
نیوزلند	۱	۰/۷
سنگاپور	۱	۰/۷
فیلیپین	۱	۰/۷
نامشخص	۱۱	۷/۳
جمع	۱۵۰	۱۰۰

بررسی فراوانی های جدول نشان می دهد که در نمونه های مورد بررسی بیشترین وبلاگ ها متعلق به کشور آمریکا (۶۶/۷ درصد) می باشد و در مراتب بعد کشورهای انگلستان (۸ درصد) و کانادا (۶ درصد) قرار گرفته اند. اختلاف فاحش آمریکا با سایر کشورها می تواند دلایل مختلفی داشته باشد از جمله: دسترسی گسترده تر کاربران آمریکایی به اینترنت و سواد اطلاعاتی و رایانه ای بیشتر و یا عدم آشنایی وبلاگ نویسان سایر کشورها با راهنماهای اینترنتی ثبت وبلاگ و در نتیجه ناشناس ماندن وبلاگ های آنها و همچنین زبان انگلیسی که در این پژوهش بر آن تاکید شده است.

پاسخ به سوال اول پژوهش: نسبت توزیع نویسندگان و تهیه کنندگان وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع رسانی چگونه است؟

برای پاسخ به پرسش اول پژوهش در رابطه با نویسندگان و تهیه کنندگان وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع رسانی، فراوانی و درصد وبلاگ‌ها از لحاظ تعلق در جدول ۲ آمده است. اطلاعات این قسمت از بخش‌های "درباره وبلاگ" یا "درباره نویسندگان" مندرج در وبلاگ‌های نمونه استخراج شده است و بنابر اظهارات خود نویسندگان وبلاگ‌ها بوده است.

جدول ۲: فراوانی و درصد وبلاگ‌ها از لحاظ تهیه کنندگان آنها

تهیه کننده	فراوانی	درصد
کتابداران	۷۲	۴۸
کتابخانه‌ها	۶۷	۴۴/۷
گروهی	۱۱	۷/۳
جمع	۱۵۰	۱۰۰

نتایج نشان می‌دهد که مالکیت وبلاگ‌ها از لحاظ تعلق به گروه‌های نویسنده درصد نزدیکی به یکدیگر دارند (۴۸ درصد کتابداران و ۴۴/۷ درصد کتابخانه‌ها)، با این وصف حدود ۷ درصد از وبلاگ‌های مورد بررسی بصورت گروهی اداره می‌شوند. هرچند انتظار می‌رفت وبلاگ‌های کتابخانه‌ها نیز جزو وبلاگ‌های گروهی باشند لیکن چون در بخش نویسنده این وبلاگ‌ها اکثراً از نام کتابخانه استفاده شده و ذکر نام افراد برده نشده بنابراین این دسته از وبلاگ‌ها از وبلاگ‌های گروهی جدا شدند، دلیل دیگر جدایی این دو گروه این بود که وبلاگ‌های کتابخانه‌ها زیر نظر سازمان مربوط به خود نگهداری و حمایت می‌شدند.

پاسخ به سوال دوم پژوهش: وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع رسانی چه اهدافی را دنبال می کنند؟
 برای پاسخ به پرسش دوم پژوهش در رابطه با اهداف وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی،
 تعداد ۹ هدف، بر اساس موارد مندرج در کاربرگه ثبت اطلاعات مشخص گردید که فراوانی و
 درصد اهداف وبلاگ ها را در جدول ۳ مشاهده می کنید.

جدول ۳: فراوانی و درصد اهداف وبلاگ های کتابداری

هدف از تهیه وبلاگ	فراوانی	درصد
تهیه اخبار یا اطلاعات برای کتابداران	۷۷	۵۱/۳
اطلاع رسانی درباره خدمات کتابخانه	۷۲	۴۸
تهیه اخبار و اطلاعات برای کاربران	۶۹	۴۶
روزآمد کردن دانش کتابداری و اطلاع رسانی (خوانندگان و نویسندگان وبلاگ)	۶۶	۴۴
نقد کتاب، اطلاعاتی در مورد کتابها و منابع جدید	۳۲	۲۱/۳
برقراری ارتباط میان کتابداران یک کتابخانه	۱۵	۱۰
تهیه ارجاع به منابع اینترنتی مورد تقاضای کاربران	۴	۲/۷
ایجاد راهکارهای تحقیقاتی (آموزش در زمینه روش های تحقیق)	۴	۲/۷
تهیه سرگرمی یا تفریح برای کاربران	۲	۱/۳

لازم به ذکر است که برخی وبلاگ ها بیش از یک هدف داشته و برخی بطور روشنی هدف خود را بیان نکرده اند. نتایج نشان می دهند که هدف تهیه اخبار برای کتابداران، اطلاع رسانی درباره ی خدمات کتابخانه و تهیه اخبار برای کاربران به ترتیب بیشترین درصد اهداف وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی را در برمی گیرند و تهیه سرگرمی برای کاربران و ارائه راهکارهای تحقیقاتی و تهیه مراجع مورد تقاضای کاربران به ترتیب کمترین موارد مورد مشاهده هستند.

سه هدف دیگر یعنی روزآمد کردن دانش کتابداری و اطلاع رسانی، نقد و اطلاعاتی درباره منابع و کتب جدید و برقراری ارتباط میان کتابداران که در میانه جدول هستند ۱۰ تا ۴۴ درصد اهداف را به خود اختصاص می دهند؛ بنابراین با توجه به یافته های جدول می بینیم که عمده وبلاگ های کتابداری با اهداف خبررسانی و اطلاع رسانی در حوزه کتابداری و خدمات کتابخانه تهیه و نگهداری می شوند که می توان به علاقه وبلاگ نویسان کتابدار به ارائه خدمات

مجازی و الکترونیکی مربوط باشد، از طرفی روزآمد کردن دانش کتابداری و اطلاع رسانی (هم نویسندگان و هم خوانندگان وبلاگ ها در مقام کتابداران) می تواند ناشی از علاقه وافر کتابداران به فراگیری دانش جدید و روزآمد کردن دانش فعلی شان برای خدمت رسانی بهتر باشد.

پاسخ به سوال سوم پژوهش: محتوی وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی از نظر

نوشتاری (متن، پیوند، اطلاعات نویسنده،) شامل چه نوع مطالبی است؟

برای پاسخ به پرسش سوم پژوهش در مورد محتوی وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی از لحاظ نوشتاری، ۲۱ ویژگی شناسایی و فراوانی و درصد آنها در جدول زیر گزارش می شود:

جدول ۴: ویژگی های مطالب منتشر شده در وبلاگ های کتابداری

مطالب منتشر شده در وبلاگ ها	فراوانی	درصد
نام وبلاگ	۱۴۷	۹۸
تاریخ و زمان ارسال هر مدخل	۱۳۹	۹۲/۷
نام نویسنده (گان) وبلاگ	۱۱۹	۷۹/۳
مقالات کوتاه و مدخل های خبری	۹۸	۶۵/۳
پیوند به منابع مقالات یا مدخل های خبری	۹۱	۶۰/۷
پیوند به سایر وبلاگ ها و وب سایت ها	۸۲	۵۴/۷
اهداف و مقاصد وبلاگ	۸۰	۵۳/۳
اخباری از دنیای کتابخانه ها و کتابداری	۷۹	۵۲/۷
نام کتابخانه/کتابدار	۷۸	۵۲
پیوند به صفحه خانگی موسسه متبوع	۴۱	۲۷/۳
اخبار ارتباطات محلی	۴۰	۲۶/۷
پیوند به صفحه خانگی کتابخانه/کتابدار	۳۸	۲۵/۳
نقد کتاب و اطلاعاتی درباره منابع جدید	۳۶	۲۴
ارائه مقالات تخصصی یا پیوند به آنها	۳۲	۲۱/۳
آدرس کتابخانه /کتابدار	۲۷	۱۸
اطلاعاتی درباره منابع اینترنتی	۲۳	۱۵/۳
پیوند به قسمتهای مختلف کتابخانه	۱۶	۱۰/۷
پرسش سوال از کتابدار	۱۵	۱۰
ثبت نام برای دریافت محتوی اخبار وبلاگ	۱۳	۸/۷
پیوند به فهرست و منابع کتابخانه	۸	۵/۳
پیوند به حساب امانت شخصی کاربران	۳	۲

همانطور که ملاحظه می شود عمده ترین ویژگی های ذکر شده در وبلاگ عبارت از درج نام وبلاگ (۹۸ درصد)، تاریخ ارسال مطالب (۹۲/۷ درصد)، درج نام نویسنده (۷۹/۳ درصد) و مقالات کوتاه (۶۵/۳ درصد) می باشد؛ گرچه سه مورد اول بصورت خودکار توسط ابزار وبلاگ نویسی ثبت می شوند لیکن برخی از وبلاگ نویسان بنابه دلایلی علاقمند به استفاده از برخی از آنها نبوده و آن را بصورت دلخواهانه حذف کرده اند، کمترین ویژگی های موجود در وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی پیوند به حساب امانت شخصی کاربران^۱ (۲ درصد) و پیوند به فهرست و منابع کتابخانه (۸ درصد) می باشد.

از میان سایر موارد که بیشترین فراوانی را داشته اند می توان به ترتیب می توان به درج پیوند به منابع مقالات، پیوند به سایر وبلاگ ها و وب سایت ها، بیان اهداف و مقاصد وبلاگ ها، اخباری از دنیای کتابداری و کتابخانه ها، درج نام کتابخانه/ کتابدار، پیوند به صفحه خانگی موسسه ای که کتابخانه ج/ کتابدار زیر مجموعه آن است، اخبار ارتباطات محلی، پیوند به صفحه شخصی کتابداران، نقد کتاب و اطلاعاتی درباره منابع جدید، ارائه مقالات تخصصی یا پیوند به آنها] درج ادرس کتابخانه/ کتابدار، اطلاعاتی درباره منابع اینترنتی، پیوند به بخشهای مختلف کتابخانه، ثبت نام برای دریافت محتوای وبلاگ از طریق پست الکترونیکی و پرسش از کتابدار اشاره کرد؛ لازم به ذکر است که این موارد با توجه به نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) دارای فراوانی های مختلف می باشند که در بخش بررسی روابط وبلاگ ها به آنها پرداخته خواهد شد.

پاسخ به سوال چهارم پژوهش: وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی برای ذخیره اطلاعات و تعامل با خوانندگان از چه امکاناتی در وبلاگ های خود استفاده می کنند؟

برای پاسخ به سوال چهارم پژوهش درباره اینکه وبلاگ های نمونه برای انتشار و ذخیره خودکار اطلاعات از چه امکاناتی استفاده می کنند، ۱۱ نوع امکانات مشخص شد، فراوانی و درصد این نوع امکانات در جدول ۵ آمده است.

^۱ منظور پیوند به بانک اطلاعاتی پیوسته کتابخانه و آگاهی از منابع به امانت گرفته شده توسط کاربران است.

جدول ۵: فراوانی و درصد نوع امکانات مورد استفاده در وبلاگ های نمونه

نوع امکانات استفاده یده	فراوانی	درصد
آرشیو مطالب	۱۴۱	۹۴
پیوند ثابت (Permalink)	۱۲۶	۸۴
استفاده از سیستم نظردهی (Comments)	۹۶	۶۴
استفاده از موتور جستجو	۵۰	۳۳/۳
دسته بندی موضوعی مطالب	۴۸	۳۲
استفاده از تصاویر	۳۷	۲۴/۷
سایر موارد	۳۶	۲۴
بلاگ رول (Blogroll)	۲۱	۱۴
اشتراک خبرنامه وبلاگ از طریق پست الکترونیکی	۱۷	۱۱/۳
استفاده از Chat برای برقراری ارتباط	۲	۱/۳
استفاده از Webcam ^۱	۱	۰/۷

بررسی جدول نشان می دهد که بیشترین امکانات مورد استفاده در وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی به ترتیب عبارتند از آرشیو مطالب (۹۴ درصد)، Permalink (۸۴ درصد) و استفاده از سیستم نظردهی (۶۴ درصد)، در این قسمت نیز با توجه به اینکه هر سه مورد مذکور بصورت خودکار توسط ابزار وبلاگ نویسی ثبت می شوند لیکن در مواردی وبلاگ نویسان تمایلی به استفاده از برخی از آنها نداشتند و بدلیل امکان حذف یا غیرفعال نمودن آن قسمت، موارد فوق نیز جزو امکانات اختیاری قلمداد شده و مانند سایر نمونه ها با آنها رفتار شد.

استفاده از موتور جستجو، دسته بندی موضوعی مطالب و استفاده از تصویر در وبلاگ موارد بعدی هستند که درارای فراوانی بیشتری بودند و کمترین امکانات مورد استفاده عبارتند از استفاده از وب کم (۰/۷ درصد) و گپ (چت) برای برقراری ارتباط با خوانندگان (۱/۳ درصد). منظور از سایر موارد استفاده از امکاناتی بوده است که جزو قالب بندی اصلی وبلاگ نبوده و وبلاگ نویسان بنا به ذوق و سلیقه خود جهت سرگرمی یا استفاده های شخصی از آنها استفاده

^۱ وب کم عبارتست از یک دوربین دیجیتالی که بوسیله اتصال آن به کامپیوتر افراد می توانند تصویر یکدیگر را در هنگام

برقراری ارتباط و گفتگوی اینترنتی، ببینند

کرده اند مانند تقویم، ساعت، شمارنده تعداد بازدیدکنندگان، لوگوی دوستان، نمایشگر وضعیت آنلاین نویسنده، موسیقی متن وبلاگ، انواع موتورهای جستجوی عمومی، باکس ارسال نامه به نویسنده و ... که بدلیل تنوع زیاد و فراوانی کم هر کدام از آنها در جدول تحت عنوان سایر موارد ذکر شدند.

پاسخ به سوال پنجم پژوهش: وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع رسانی برای اشاعه خودکار اخبار و اطلاعات از چه تکنیک‌هایی استفاده می کنند؟

برای پاسخ به سوال پنجم پژوهش که وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی برای اشاعه خودکار اخبار و اطلاعات از چه تکنیک هایی استفاده می کنند، فراوانی و درصد سه نوع تکنیک مطرح شده در کاربرگه ثبت اطلاعات در جدول ۶ آمده است.

جدول ۶: فراوانی و درصد تکنیک های استفاده شده برای اشاعه خودکار اخبار و اطلاعات

نوع تکنیک	فراوانی	درصد
RSS	۹۴	۶۲/۷
Atom	۱۲	۸
Trackback	۵	۳/۳
هیچکدام	۳۹	۲۶

نتایج نشان می دهد که بیشترین تکنیک بکاررفته در وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی برای اشاعه خودکار اخبار و اطلاعات، RSS (۶۲/۷ درصد) می باشد و این در حالی است که حدود ۲۶ درصد از وبلاگ های مورد بررسی از هیچ یک از سه نوع تکنیک مذکور استفاده نکرده اند.

تکنیک تازه متولد شده Atom با اینکه تمامی خصوصیات RSS را دارد هنوز نتوانسته است توجه تعداد زیادی از وبلاگ نویسان را به خود جلب کند و توسط تمامی ابزارهای وبلاگ نویسی حمایت نمی شود هرچند معدودی از ابزارها هر دوی این سیستم ها را حمایت می کنند

. یکی از دلایل استفاده زیاد از RSS حمایت شدن ایت سیستم توسط اکثر ابزارهای وبلاگ نویسی به خصوص Blogger می باشد که در سوال بعدی خواهیم دید که وبلاگ نویسان

کتابدار از این سرویس وبلاگ نویسی بیشتر استفاده کرده اند بنابراین طبیعی است که میزان استفاده از RSS هم بیشتر باشد؛ و از سیستم Trackback هم فقط در ۵ مورد استفاده شده است که البته دلیل این استفاده کم این است که این سیستم فعلا فقط در دو ابزار وبلاگ نویسی موو بل تایپ و وردپرس آنهم بصورت اختیاری اراده می شود.

پاسخ سوال ششم پژوهش: وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع رسانی اغلب از چه نوع نرم افزارها یا سیستم‌های وبلاگ نویسی استفاده می کنند؟

برای پاسخ به سوال ششم پژوهش در رابطه با نرم افزار وبلاگ نویسی استفاده شده در وبلاگ های نمونه، تعداد ۱۱ نرم افزار و زبان برنامه نویسی مشخص شد، در ۲۱ مورد هم نوع ابزار یا نرم افزار وبلاگ نویسی نامشخص بود. در جدول ۷ فراوانی و درصد استفاده از این ابزارها و نرم افزارها آمده است.

جدول ۷: فراوانی و درصد نرم افزارها و سیستم های وبلاگ نویسی

نام نرم افزار	فراوانی	درصد
Blogger	۶۹	۴۶
MovableType	۲۹	۱۹/۳
WordPress	۱۴	۹/۳
Typepad	۴	۲/۷
Radio Userland	۲	۱/۳
Motime	۱	۰/۷
Joomla	۱	۰/۷
Geeklog	۱	۰/۷
Crimsonblog	۱	۰/۷
Conservant	۱	۰/۷
نامشخص	۲۱	۱۴
زبانهای خاص برنامه نویسی	۶	۴
جمع	۱۵۰	۱۰۰

نتایج نشان می دهند که عمده نرم افزار وبلاگ نویسی Blogger (۴۶ درصد) و در مرتبه های بعدی Movable Type (۱۹/۳ درصد) و Wordpress (۹/۳ درصد) قرار دارند. همانگونه که

در جدول ۷ می بینید ابزار وبلاگ نویسی Blogger اختلاف فاحشی با سایر ابزارهای وبلاگ نویسی دارد و دلیل این امر شاید به خاطر شهرت جهانی این ابزار به عنوان اولین ابزار وبلاگ نویسی در دنیا و پشتیبانی و حمایت آن توسط شرکت گوگل است، بعلاوه این ابزار در مقایسه با دو رقیب بعدی خود یعنی موبل تایپ و ورد پرس بدلیل استفاده آسانتر بیشتر مورد نظر کاربران مبتدی تر است اما موبل تایپ و وردپرس نیز بدلیل ارائه امکاناتی فوق العاده مانند Trackback در جلب توجه وبلاگ نویسان موفق بوده اند.

علاوه بر موارد فوق، در ۲۱ مورد نیز بدلیل انتقال وبلاگ به سرورهای شخصی یا سازمانی که عمدتاً مربوط به وبلاگ های کتابخانه ای بود امکان تشخیص ابزار وبلاگ نویسی حتی از طریق source نیز میسر نبود و در ۶ مورد هم وبلاگ نویسان خود با استفاده از زبانهای برنامه نویسی مانند جاوا به طراحی وبلاگ خود پرداخته بودند که اکثر این وبلاگ ها هم تحت حمایت وب سایت های بزرگتری مثل وب سایت دانشگاه یا کتابخانه بودند.

پاسخ سوال هفتم پژوهش: وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی معمولاً در چه فواصلی روزآمد می شوند؟

متأسفانه تعیین زمان روزآمدی یا دوره های خاص روزآمدی برای وبلاگ ها کار بسیار مشکلی است و حتی با تقسیم بندی آنها به دوره هایی با توالی کم نیز نمی توان آن را مشخص کرد، اصولاً برخی وبلاگ ها تناوب های روزآمدی متنوعی از یک روز، چند روز، یک هفته، یک ماه و گاهی چندماهه دارند و حتی با بازبینی ۱۰ ارسال آخر آنها هم امکان قرار دادن آنها در یکی از دسته های جدول میسر نشد این درحالی است که ملاک سنجش دوره روزآمدی وبلاگ ها در این تحقیق بازبینی ۳ تا ۵ ارسال آخر هر وبلاگ بوده است.

بنابراین برای پاسخ به سوال هفتم پژوهش در رابطه با چگونگی روزآمدی وبلاگ ها، تعداد ۸ دوره روزآمدی مشخص شد همچنین تعداد ۴ وبلاگ هم زمان آخرین روزآمدی به ثبت نرسیده بود و همچنین در ۲۹ مورد هم زمان روزآمدی وبلاگ ها را نمی شد در یکی از ۸ دوره مذکور جای داد، که این موارد در دسته های جداگانه قرار گرفتند. فراوانی و درصد زمانی روزآمدی در جدول ۸ آمده است.

جدول ۸: فراوانی و درصد دوره روزآمدی وبلاگ های نمونه

شیوه روزآمدی	فراوانی	درصد
زمان روزآمدی متفاوت است	۲۹	۱۹/۳
روزانه	۲۱	۱۴
یک ماه گذشته	۱۹	۱۲/۷
یک هفته گذشته	۱۷	۱۱/۳
سه روز گذشته	۱۷	۱۱/۳
دوروز گذشته	۱۶	۱۰/۷
دو هفته گذشته	۱۳	۸/۷
شش ماه گذشته	۹	۶
سه ماه گذشته	۵	۳/۳
زمان آخرین روزآمدی نامشخص است	۴	۲/۷
جمع	۱۵۰	۱۰۰

نتایج بیانگر آن است که روزآمدی وبلاگ ها از هر روز الی شش ماه گذشته متغیر و پراکنده است، با این وصف حدود ۱۴ درصد وبلاگ ها هر روز روزآمد می شوند اما با این حال تعداد وبلاگ هایی که دوره روزآمدی آنها نزدیکی با هیچ یک از دوره های مذکور نداشت کمکان بیشتر از بقیه موارد است. پس از آن دوره های روزآمدی روزانه یا، ماهانه و هفتگی دارای فراوانی بیشتری هستند و کمترین دوره روزآمدی هم مربوط به ۳ ماه گذشته بوده است، در ۴ مورد هم بدلیل عدم درج زمان ارسال مطالب امکان تشخیص روزآمدی وبلاگ ها میسر نبود.

پاسخ سوال هشتم پژوهش: آیا بین نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) و نوع نرم افزار وبلاگ نویسی رابطه ای وجود دارد؟

برای پاسخ به سوال هشتم پژوهش در رابطه با اینکه آیا بین نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه ای و گروهی)^۱ و نوع ابزار وبلاگ نویسی ارتباطی وجود دارد، از جدول توافقی و آزمون مجذور کا استفاده شد، نتایج تحلیل های مربوط به شرح زیر گزارش می شود.

^۱ منظور از نوع وبلاگ های شخصی: وبلاگ های کتابداران و منظور از وبلاگ های گروهی هم وبلاگ هایی با چند نویسنده است.

جدول ۹: جدول توافقی^۱ نوع وبلاگ و نوع ابزار وبلاگ نویسی

نوع وبلاگ	نوع نرم افزار				جمع
	Blogger	MovableType	Wordpress	سایر نرم افزارها	
کتابدار	۳۳	۱۴	۱۰	۷	۶۴
	۵۱/۶	۲۱/۹	۱۵/۶	۱۰/۹	۱۰۰
کتابخانه	۳۰	۱۵	۳	۳	۵۱
	۵۸/۸	۲۹/۴	۵/۹	۵/۹	۱۰۰
گروهی	۶	-	۱	۱	۸
	۷۵	-	۱۲/۵	۱۲/۵	۱۰۰
جمع وبلاگ ها	۶۹	۲۹	۱۴	۱۱	۱۲۳
	۵۶/۱	۲۳/۶	۱۱/۴	۸/۹	۱۰۰

همانطور که ملاحظه می شود حدود ۲۷ وبلاگ بدلیل نامشخص بودن نوع نرم افزار از داده ها حذف شدند، از ۱۲۳ داده ی مورد بررسی و اجرای آزمون آماری مجذور کای ($x^2=82/6$, $df=6$, $P>0/05$) بدست آمد، بنابراین بین نوع وبلاگ و نوع ابزار وبلاگ نویسی رابطه معناداری مشاهده نشد، به بیان دیگر به نظر می رسد هر سه نوع وبلاگ بیشتر از ابزار وبلاگ نویسی Blogger استفاده می کنند.

پاسخ سوال نهم پژوهش: آیا بین نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) و هدف آنها از وبلاگ نویسی رابطه ای وجود دارد؟

برای پاسخ به سوال نهم پژوهش در مورد اینکه آیا بین نوع وبلاگ (شخصی، سازمانی، گروهی) و هدف آنها از وبلاگ نویسی رابطه وجود دارد یا خیر؟ از جدول توافقی و آزمون های مجذور کای استفاده شد، با توجه به آن که ۹ هدف مشخص شده است، این آزمون ها ۹ بار تکرار شد که نتایج آن در جدول زیر گزارش می شود:

¹ در این جدول توافقی ردیف اول فراوانی و ردیف دوم درصد می باشد.

جدول ۱۰: جدول توافقی^۱ نوع وبلاگ و هدف از وبلاگ نویسی

هدف از وبلاگ نویسی / نوع وبلاگ	کتابدار		کتابخانه		گروهی		مجذور کای X^2	درجه آزادی df	سطح معناداری P
	بلی	خیر	بلی	خیر	بلی	خیر			
تهیه اخبار و اطلاعات برای کاربران	۲۰/۹	۷۹/۱	۸۱/۹	۱۸/۱	۷۲/۷	۲۷/۳	۵۳/۷	۲	۰/۰۰۱
برقراری ارتباط میان کتابداران	۹۷/۲	۲/۸	۸۶/۶	۱۳/۴	۶۳/۶	۳۶/۴	۱۳/۵	۲	۰/۰۰۱
تهیه سرگرمی یا تفریح برای کاربران	۹۸/۶	۱/۴	۹۸/۵	۱/۵	۱۰۰	-	۰/۱۶	۲	۰/۹۲۲
روزآمد کردن دانش کتابداری	۷۷/۶	۲۲/۴	۴۱/۷	۵۸/۳	۱۸/۲	۸۱/۸	۲۵/۰	۲	۰/۰۰۱
اطلاع رسانی درباره خدمات کتابخانه	۵۸/۳	۴۱/۷	۴۶/۳	۵۴/۷	۴۵/۵	۵۴/۵	۲/۲	۲	۰/۳۲۸
تهیه ارجاع (پیوند) به منابع اینترنتی	۹۸/۶	۱/۴	۹۵/۵	۴/۵	۱۰۰	-	۱/۶	۲	۰/۴۴۹
نقد کتاب، اطلاعاتی در مورد کتابها	۹۱/۷	۸/۳	۶۲/۷	۳۷/۳	۹۰/۹	۹/۱	۱۸/۴	۲	۰/۰۰۱
ایجاد راهکارهای تحقیقاتی	۹۷/۲	۲/۸	۹۷	۳	۱۰۰	-	۰/۳۳	۲	۰/۸۴۷
تهیه اخبار یا اطلاعات برای کتابداران	۷۰/۱	۲۹/۹	۴۳/۷	۶۵/۳	۹/۱	۹۰/۹	۲۴/۸۷	۲	۰/۰۰۱

بررسی جدول توافقی و نتایج آزمون مجذور کای حاکی از آن است که در زمینه اهداف تهیه سرگرمی یا تفریح برای کاربران، اطلاع رسانی درباره خدمات کتابخانه، ارجاع به منابع اینترنتی و ایجاد راهکارهای تحقیقاتی یعنی ۴ هدف از ۹ هدف موجود رابطه معناداری ($P > 0/05$) بین نوع وبلاگ و اهداف مذکور وجود ندارد، به بیان دیگر هر سه نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه ای، گروهی) تهیه سرگرمی، ارجاع و ایجاد راهکارهای تحقیقاتی را به صورت عمده دنبال کرده اند. و در زمینه اطلاع رسانی درباره خدمات کتابخانه هر سه نوع وبلاگ به صورت بینابین این هدف را پیگیری کرده اند.

¹ در این جدول برای روشنی موضوع فقط از درصدها استفاده شده است.

اما در زمینه ی ۵ هدف دیگر ارتباط معناداری ($P < 0/001$) بین نوع وبلاگ و هدف آن مشاهده شد، در مورد هدف تهیه اخبار و اطلاعات برای کاربران مشخص شد که وبلاگ های کتابخانه ای به این هدف بیش از دو گروه دیگر بویژه در مقایسه با وبلاگ های کتابداران اشتغال دارند (یعنی ۸۱/۹ درصد در برابر ۲۰/۹ و ۷۲/۷ درصد). در زمینه ی برقراری ارتباط میان کتابداران مشخص شد که وبلاگ های کتابداران و کتابخانه ها این هدف را در مقایسه با وبلاگ های گروهی بیشتر دنبال می کنند (یعنی ۹۷/۲ درصد در برابر ۸۶/۶ و ۶۳/۶ درصد). در زمینه روزآمد کردن دانش کتابداری معلوم شد که وبلاگ های کتابداران در مقایسه با دو گروه دیگر بویژه وبلاگ های گروهی بیشتر به این هدف می اندیشند (یعنی ۷۷/۶ درصد در برابر ۴۱/۷ و ۱۸/۲ درصد).

در زمینه ی نقد و بررسی کتاب درصدها حاکی از آن است که دو نوع وبلاگ های کتابداران و گروهی بیش از وبلاگ های کتابخانه ها این هدف را دنبال می کنند (یعنی ۹۱/۷ و ۹۰/۹ درصد در برابر ۶۲/۷ درصد). درباره هدف تهیه اخبار برای کتابداران درصدها بیانگر آن است که وبلاگ های کتابداران در مقایسه با دو گروه دیگر بیشتر این هدف را دنبال می کنند (یعنی ۷۰/۱ درصد در برابر ۳۴/۷ و ۹/۱ درصد).

پاسخ سوال دهم پژوهش: آیا بین نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) و محتوی مطالب منتشر شده در آنها رابطه ای وجود دارد؟

برای پاسخ به سوال دهم پژوهش نیز از جدول توافقی و آزمون های مجذور کای استفاده شد که نتایج آن در جدول ۱۱ آمده است.

جدول ۱۱- جدول توافقی نوع وبلاگ و محتوای مطالب^۱

نوع وبلاگ نوع مطالب	کتابدار		کتابخانه		گروهی		مجذور کای χ^2	درجه آزادی df	سطح معناداری p
	بلی	خیر	بلی	خیر	بلی	خیر			
نام وبلاگ	۱۰۰	-	۹۵/۵	۴/۵	۱۰۰	-	۳/۷۹	۲	۰/۱۵۰
نام نویسنده (گان) وبلاگ	۷۸/۵	۱۲/۵	۶۷/۲	۳۲/۸	۱۰۰	-	۱۱/۸۶	۲	۰/۰۰۳
نام کتابخانه/کتابدار	۴۳/۱	۵۶/۹	۶۴/۲	۳۵/۸	۳۶/۴	۶۳/۶	۷/۳۶	۲	۰/۰۲۵
اهداف و مقاصد وبلاگ	۵۵/۶	۴۴/۴	۵۰/۷	۴۹/۳	۵۴/۵	۴۵/۵	۰/۳۳	۲	۰/۸۴۸
تاریخ و زمان ارسال هر مدخل	۹۳/۱	۶/۹	۹۱	۹	۱۰۰	-	۱/۱۴	۲	۰/۵۶۴
آدرس کتابخانه /کتابدار	۱/۴	۹۸/۶	۳۸/۸	۶۱/۲	-	۱۰۰	۳۵/۵۲	۲	۰/۰۰۱
پیوند به فهرست و منابع کتابخانه	۲/۸	۹۷/۲	۹	۹۱	-	۱۰۰	۳/۲۹	۲	۰/۱۹۳
مقالات کوتاه و مدخل های خبری	۷۰/۸	۲۹/۲	۵۵/۲	۴۴/۸	۹۰/۹	۹/۱	۷/۱۶	۲	۰/۰۲۸
ثبت نام برای دریافت محتوای اخبار وبلاگ	۱۱/۱	۸۸/۹	۷/۵	۹۲/۵	-	۱۰۰	۱/۷۱	۲	۰/۴۲۵
پیوند به صفحه خانگی کتابخانه/کتابدار	۴/۲	۹۵/۸	۵۲/۲	۴۷/۸	-	۱۰۰	۴۶/۴۲	۲	۰/۰۰۱
پیوند به حساب امانت شخصی کاربران	۱/۴	۹۸/۶	۳	۹۷	-	۱۰۰	۰/۶۹	۲	۰/۷۰۷
نقدکتاب و اطلاعاتی درباره منابع جدید	۹/۷	۰۹/۳	۴/۳	۵۹/۷	۱۸/۲	۸۱/۸	۱۸/۰۰	۲	۰/۰۰۱
اخبار ارتباطات محلی	۳۰/۶	۶۹/۴	۲۲/۴	۷۷/۶	۲۷/۳	۲۷/۷	۱/۱۸	۲	۰/۵۵۳
اخباری از دنیای کتابخانه ها/ کتابداری	۵۹/۷	۴۰/۳	۴۰/۳	۵۹/۷	۸۱/۸	۱۸/۲	۹/۲۹	۲	۰/۰۱۰
پیوند به صفحه خانگی موسسه متبوع	۱۲/۵	۸۷/۵	۴۷/۸	۵۲/۲	-	۱۰۰	۲۶/۱۹	۲	۰/۰۰۱
ارائه مقالات تخصصی یا پیوند به آنها	۲۵	۷۵	۱۱/۹	۸۸/۱	۵۴/۵	۴۵/۵	۱۱/۳۲	۲	۰/۰۰۳
پیوند به منابع مقالات/ آیتم ها	۶۵/۳	۳۴/۷	۴۹/۳	۵۰/۷	۱۰۰	-	۱۱/۴۳	۲	۰/۰۰۳
پرسش سوال از کتابدار	-	۱۰۰	۲۲/۴	۷۷/۶	-	۱۰۰	۲۰/۶۴	۲	۰/۰۰۱
اطلاعاتی درباره منابع اینترنتی	۲۳/۶	۷۴/۴	۹	۹۱	-	۱۰۰	۷/۸۹	۲	۰/۰۱۹
پیوند به سایر وبلاگ ها / وب سایت ها	۵۶/۹	۴۳/۱	۴۷/۸	۵۲/۲	۸۱/۸	۱۸/۲	۴/۷۱	۲	۰/۰۹۵
پیوند به قسمتهای مختلف کتابخانه	-	۱۰۰	۲۳/۹	۷۶/۱	-	۱۰۰	۲۲/۱۸	۲	۰/۰۰۱

^۱ اعداد داخل جدول درصدها می باشند.

ملاحظه آزمون مجذور کای حاکی از آن است که در ۸ مورد بین موارد مربوط به محتوی مطالب منتشر شده و نوع وبلاگ رابطه معناداری ($p > 0/05$) وجود ندارد، به عبارت دیگر در زمینه درج نام وبلاگ، تاریخ و زمان ارسال مطالب، پیوند به فهرست کتابخانه، ثبت نام برای دریافت محتوی اخبار وبلاگ، پیوند به حساب امانت شخصی کاربران، اخبار ارتباطات محلی، پیوند به سایر وبلاگ ها و وب سایت ها و بیان اهداف و مقاصد وبلاگ ها سه گروه وبلاگ های کتابداران، کتابخانه ها و گروهی درصدهای نزدیک به همی دارند و در مورد استفاده از موارد مذکور تمایز خاصی بین انواع وبلاگ ها وجود ندارد.

لیکن در ۱۳ مورد رابطه معناداری ($P < 0/01$) بین نوع وبلاگ و محتوی مطالب منتشر شده بدست آمد که حاکی از تمایز درصدهای مشاهده شده است، برای نمونه درباره ی درج نام نویسنده ۱۰۰ درصد وبلاگ های گروهی این ویژگی را دارند، در صورتی که این درصد برای وبلاگ های کتابداران ۸۷/۵ درصد و برای وبلاگ های کتابخانه ها ۶۷/۲ درصد است، علت این امر در مورد وبلاگ های کتابخانه ای به خاطر ماهیت سازمانی این نوع وبلاگ ها و احتمال همکاری بیش از یک نفر در نگهداری وبلاگ است و در مورد وبلاگ های گروهی نیز برخی موارد خصوصا وقتی وبلاگ مربوط به انجمنهای حرفه ای کتابداری است از آوردن نام نویسنده خودداری می شود.

در عین حال بعضی تمایزها بین این سه نوع وبلاگ برجسته تر است، برای نمونه درباره ی پیوند ها به صفحه های خانگی یعنی پیوند به صفحه خانگی کتابخانه/کتابدار و پیوند به صفحه خانگی موسسه متبوع، وبلاگ های گروهی ۱۰۰ درصد این ویژگی را ندارند، دلیل آن می تواند تعداد نویسندگان و عدم امکان پیوند به صفحات خانگی تمامی آنان باشد، در صورتی که میزان این ویژگی در وبلاگ های کتابخانه ای ۴۷/۸ و ۵۲/۲ درصد و همچنین وبلاگ های کتابداران ۹۵/۸ و ۸۷/۵ درصد است. در زمینه پیوند به منابع در حالی که وبلاگ های گروهی ۱۰۰ درصد این ویژگی را دارند، این میزان در وبلاگ های کتابداران ۶۵/۳ درصد و در وبلاگ های کتابخانه ها ۴۹/۳ درصد می باشد.

یافته های فوق بیانگر آن است که وبلاگ های کتابداری بنابر نوع نویسندگان خود دارای خط مشی های خاصی برای فعالیت هستند به عنوان مثال وبلاگ های کتابخانه ای تمرکز بیشتری بر خدمات دهی به کاربران خود دارد و وبلاگ های کتابداران بیشتر بدنبال برقراری

ارتباط بین کتابداران و روزآمدی دانش آنها هستند در حالیکه وبلاگ های گروهی بیشتر در صص برآوردن مجموعه ای همگن از اهداف مذکور می باشند.

پاسخ سوال یازدهم پژوهش: آیا بین نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه‌ای و گروهی) و نحوه روزآمد شدن آنها رابطه ای وجود دارد؟

برای پاسخ به سوال یازدهم پژوهش در باره اینکه آیا بین نوع وبلاگ و روزآمدشدن آنها ارتباط معناداری وجود دارد یا خیر از جدول توافقی و آزمون مجذور کای استفاده شد. با توجه به تعداد طبقات روزآمدشدن موارد دو هفته گذشته الی شش ماه گذشته درهم ادغام شد و موارد متفاوت و نامشخص نیز حذف گردید. جدول ۱۲ را ببینید.

جدول ۱۲- جدول توافقی نوع وبلاگ و روزآمدی آنها

نوع وبلاگ / نوع روزآمدی	روزانه	دو روز گذشته	سه روز گذشته	۷روز گذشته	۱۵ الی ۱۸۰ روز گذشته	آزمون مجذور کای	درجه آزادی	سطح معناداری
کتابدار	۲۳/۶	۱۴/۵	۱۴/۵	۱۴/۵	۳۲/۷	۱۸/۸۶	۸	۰/۰۱۶
کتابخانه	۱۳/۲	۷/۵	۱۱/۳	۱۵/۱	۵۲/۸			
گروهی	۱۱/۱	۴۴/۴	۳۳/۳	۱۱/۱	--			

همانگونه که ملاحظه می شود ارتباط بین نوع وبلاگ و نحوه روزآمدی در سطح ($P<0/05$) معنادار است، ملاحظه درصدها حاکی از آن است که وبلاگ های گروهی بین ۱۵ الی ۱۸۰ روز گذشته، هیچ درصدی را به خود اختصاص نمی دهند، بلکه بیشتر بین ۲ الی ۳ روز گذشته روزآمد می شوند، در صورتی که حدود ۳۲/۷ و ۵۲/۸ درصد وبلاگ های کتابداران و کتابخانه ها بین ۱۵ الی ۱۸۰ روز گذشته به روز شده اند. این مسئله به خاطر ماهیت وبلاگ های گروهی اس که از همکاری چندین نویسنده بهره می برند و بنابراین طبیعی است که فواصل روزآمدی کمتری نیز داشته باشند همچنین در وبلاگ های کتابخانه ای نیز به خاطر ماهیت کاری و خدمات شان دارای فواصل روزآمدی طولانی تری هستند.

پاسخ به سوال دوازدهم پژوهش: آیا بین نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه‌ای و گروهی) و تکنیکهای بکار رفته برای اشاعه اطلاعات خودکار در آنها رابطه ای وجود دارد؟

برای پاسخ به سوال دوازدهم پژوهش در مورد رابطه بین نوع وبلاگ و تکنیک های اشاعه خودکار اخبار و اطلاعات، از جدول توافقی و آزمون مجذور کای استفاده شد. نتایج را در جدول ۱۳ می بینید.

جدول ۱۳- جدول توافقی نوع وبلاگ و تکنیک های اشاعه اطلاعات

نوع وبلاگ/تکنیک ها	ATOM	RSS	Trackback	هیچکدام	مجذور کای X^2	درجه آزادی df	سطح معناداری P
کتابدار	۱۱/۱	۶۱/۱	۵/۶	۲۲/۲	۵/۶۳	۶	۰/۴۶۵
کتابخانه	۴/۵	۶۲/۷	۱/۵	۳۱/۳			
گروهی	۹/۱	۷۲/۷	-	۱۸/۲			

همانطور که ملاحظه می شود ارتباط معناداری ($P>0/05$) بین نوع وبلاگ و تکنیک های مورد استفاده جهت اشاعه خودکار اخبار و اطلاعات وجود ندارد و درصدها نشان می دهد که هر سه نوع وبلاگ بیشتر از تکنیک RSS (بین ۶۱/۱ تا ۷۲/۷ درصد) استفاده می کنند. همانگونه که در قسمتهای پیشین درباره استفاده از RSS بحث شد در اینجا نیز می توان نبود رابطه بین نوع وبلاگ و استفاده از این امکانات را به استفاده گسترده از سیستم وبلاگ نویسی Blogger و به تبع آن سیستم اشاعه خودکار اطلاعات RSS که مورد حمایت آن می باشد نسبت داد.

پاسخ به سوال سیزدهم پژوهش: آیا بین نوع وبلاگ (شخصی، سازمانی، گروهی) و نوع تعامل با خوانندگان آنها رابطه ای وجود دارد؟

برای پاسخ به سوال سیزدهم پژوهش در مورد بررسی ارتباط بین نوع وبلاگ و نوع تعامل با خوانندگان و ذخیره خودکار اطلاعات وبلاگ از جدول توافقی و آزمون مجذور کای استفاده شد، نتایج در جدول ۱۴ آمده است.

جدول ۱۴- جدول توافقی نوع وبلاگ و امکانات موجود در وبلاگ ها

نوع وبلاگ امکانات/انتخاب	کتابدار		کتابخانه		گروهی		مجذور کای X^2	درجه آزادی df	سطح معنادار P
	بلی	خیر	بلی	خیر	بلی	خیر			
آرشیو مطالب	۴/۲	۹۵/۸	۹	۹۱	-	۱۰۰	۲/۱۶	۲	۰/۳۳۸
استفاده از تصاویر	۸۰/۶	۱۹/۴	۷۳/۱	۲۶/۹	۵۴/۵	۴۵/۵	۳/۷۸	۲	۰/۱۵۰
Permalink	۱۳/۹	۸۶/۱	۱۹/۴	۸۰/۶	۹/۱	۹۰/۹	۱/۲۰	۲	۰/۵۴۷
Blogroll	۸۳/۳	۱۶/۷	۸۶/۶	۱۳/۴	۱۰۰	-	۲/۲۳	۲	۰/۳۲۷
استفاده از Chat برای برقراری ارتباط	۱۰۰	-	۹۷	۳	۱۰۰	-	۲/۵۱	۲	۰/۲۸۵
استفاده از Webcam	۹۸/۶	۱/۴	۱۰۰	-	۱۰۰	-	۱/۰۹	۲	۰/۵۸۰
دسته بندی موضوعی مطالب	۶۳/۹	۳۶/۱	۶۸/۷	۳۱/۳	۹۰/۹	۹/۱	۳/۲۲	۲	۰/۱۹۹
اشتراک خبرنامه از طریق ایمیل	۸۴/۷	۱۵/۳	۹۱	۹	۱۰۰	-	۲/۸۹	۲	۰/۲۳۵
استفاده از موتور جستجو	۶۲/۵	۳۷/۵	۷۰/۱	۲۹/۹	۷۲/۷	۲۷/۳	۱/۱۱	۲	۰/۵۷۴
استفاده از سیستم نظردهی	۲۹/۲	۷۰/۸	۴۶/۳	۵۳/۷	۱۸/۲	۸۱/۸	۶/۰۴	۲	۰/۰۴۹

بررسی جدول ۱۴ حاکی از آن است که در کلیه امکانات موجود در وبلاگ به استثنای استفاده از سیستم نظردهی رابطه معناداری ($P>0/05$) بین نوع وبلاگ و وجود امکانات بدست نیامد، این به معنای آن است که در انواع وبلاگ های کتابداران، کتابخانه و گروهی کم و بیش نزدیک بهم از این امکانات استفاده می شود، فقط در سیستم نظردهی وبلاگ های گروهی ($۸۱/۸$ درصد) و کتابداران ($۷۰/۸$ درصد) بیشتر از وبلاگ های کتابخانه ها ($۵۳/۷$ درصد) از این امکان استفاده می کنند و این ارتباط در سطح ($P<0/05$) معنادار است.

فصل چهارم:

خلاصه و نتیجه گیری

۴-۱) نتیجه گیری

با توجه به آنچه در فصل تحلیل یافته ها گفته شد بطور کلی می توان به موارد زیر به عنوان نتایج این طرح اشاره کرد:

بیشترین تعداد وبلاگ های مورد بررسی متعلق به کشور آمریکا بوده و کشورهای انگلیس و کانادا در رده های بعدی قرار دارند. به غیر از ۱۱ مورد که کشور مبدا در آنها مشخص نبود سایر موارد مربوط به ۷ کشور دیگر بود از جمله کشورهای کوچک و در حال پیشرفت مانند فیلیپین و سنگاپور. بدین ترتیب به نظر می رسد کشور آمریکا هنوز در زمینه وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی پیشرو می باشد لیکن سایر کشورها نیز سعی دارند خود را به آمارهای صدر جدول نزدیک کنند. همانگونه که قبلا هم اشاره شد تعداد زیاد وبلاگ های آمریکایی نشان دهنده شهرت این پدیده در این کشور است و همچنین می تواند به خاطر دسترسی بیشتر به تکنولوژی و اینترنت در این کشور بوده یا بدلیل آشنایی بیشتر وبلاگ نویسان آن با راهنماهای ثبت وبلاگ ها باشد.

در مورد نوع وبلاگ ها از نظر نوع نگهدارنده آنها (نویسنده یا نویسندگان)، ۷۲ وبلاگ (۴۸ درصد) را کتابداران و ۶۷ وبلاگ (۴۴/۷ درصد) را کتابخانه ها نگهداری می کنند و ضمناً ۱۱ وبلاگ هم بصورت گروهی (با مشارکت عده ای از کتابداران) اداره می شوند بنابراین همانگونه که می بینید رقابت بسیار نزدیکی میان وبلاگ های کتابداران و کتابخانه ها مشاهده می شود، این نتایج همچنین نشاندهنده تازگی وبلاگ های گروهی در زمینه کتابداری و اطلاع رسانی است. تعداد نسبتاً زیاد وبلاگ های کتابخانه ای در خارج از ایران به تعداد بسیار کم این نوع وبلاگ در ایران^۱ مسئله مهمی است که نیاز به بررسی و پژوهشی کامل درباره مزایای وبلاگ برای کتابخانه ها دارد.

در زمینه اهداف وبلاگ نویسی در میان وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی، از میان ۹ هدف مشخص شده از وبلاگ نویسی که از وبلاگ های نمونه استخراج شده بود، اهداف "تهیه اخبار و اطلاعات برای کتابداران، تهیه اخبار و اطلاعات برای کاربران، اطلاع رسانی درباره خدمات کتابخانه و روزآمدی دانش کتابداری و اطلاع رسانی (برای خوانندگان و نویسندگان وبلاگ ها)" به ترتیب بیشترین فراوانی را داشته و اهداف "تهیه ارجاع به منابع اینترنتی مورد تقاضای کاربران، ایجاد راهکارهای تحقیقاتی (آموزش شیوه های تحقیق) و تهیه سرگرمی یا تفریح

^۱ کرمی (۱۳۸۵) تعداد وبلاگ های کتابخانه ای در ایران را در مقاله ای کمتر از ۱۰ وبلاگ برمی شمارد.

برای کاربران "کمترین موارد مشاهده شده هستند؛ بنابراین به نظر می رسد تمامی انواع وبلاگ های بررسی شده در این پژوهش بر سه هدف اول تاکید بیشتری دارند. این نتایج نشان دهنده علاقه وافر کتابداران به ارائه خدمات کتابداری ولو از طریق شبکه و بصورت مجازی و همچنین اشتراک دانش و یافته ها با یکدیگر که یکی از سه انگیزه اصلی وبلاگ نویسی است، می باشد.

برای پاسخ به این پرسش که محتوی وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی از لحاظ نوشتاری دارای چه ویژگی هایی هستند، پس از تحلیل داده ها مشخص شد که عمده ترین ویژگی های ذکر شده در وبلاگ ها عبارتند از درج نام وبلاگ (۹۱ درصد)، تاریخ ارسال مطالب (۹۲/۷ درصد)، درج نام نویسنده (۷۹/۳ درصد) و مقالات کوتاه (۶۵/۳ درصد) و کمترین ویژگی مورد مشاهده در وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی پیوند به حساب امانت شخصی کاربران (۲ درصد) می باشد؛ نتایج حاکی از آن است که غیر از مواردی که اکثرا بصورت خودکار توسط ابزار وبلاگ نویسی در وبلاگ ها ثبت می شوند مانند درج نام وبلاگ، نام نویسنده و زمان ارسال مطالب، بیشتر وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی تمایل به انتشار مقالات و خبرهای کوتاه همراه با ارائه پیوند به اصل منبع دارند، همچنین هنوز مواردی مانند پیوند به حساب شخصی امانت کاربران در کتابخانه زیاد استفاده نمی شود که با توجه به تعداد قابل توجه وبلاگ های کتابخانه ای می تواند به علت ناهماهنگی نرم افزارهای کتابخانه ای با امکانات وبلاگ ها یا ضعف کتابخانه ها از نظر قراردادن اطلاعات بانک اطلاعاتی خود در شبکه باشد. لازم به ذکر است که درج چنین پیوندی خصوصا برای کتابخانه های کوچکتری که وب سایت رسمی ندارند می تواند مفید باشد.

تمایل به ارائه مقالات کوتاه یا پیوند به منابع مقالات که در وبلاگ های کتابداری فراوانی زیادی داشته اند، نشان دهنده آشنایی وبلاگ نویسان کتابدار با مزیت اختصار نویسی و خلاصه نویسی در وبلاگ جهت جذب و حفظ خواننده است، اصولا با توجه به ماهیت وبلاگ ها خوانندگان ترجیح می دهند مطالب طولانی تر را بطور کامل نخوانند لیکن با مرور بخشی از مطلب و دنباله آن از طریق پیوند به سایر صفحات وب مطالعه نمایند.

برای بررسی نحوه ذخیره خودکار اطلاعات و انتشار آنها در وبلاگ های نمونه، از ۱۱ نوع امکانات مورد استفاده در وبلاگ ها، بیشترین امکانات مورد استفاده به ترتیب عبارتند از: استفاده

از آرشیو مطالب (۹۴ درصد)، پیوند ثابت^۱ (۸۴ درصد) و سیستم نظردهی (۶۴ درصد) و کمترین امکانات مورد استفاده عبارتند از: استفاده از دوربین تصویری وب^۲ (۰/۷ درصد) و گپ (چت) برای برقراری ارتباط با خوانندگان (۱/۳ درصد). با توجه به یافته ها به نظر می رسد وبلاگ نویس های کتابدار بیشتر تمایل به ثبت نظرات خوانندگان خود دارند تا برقراری ارتباط مجازی و گفتگوی همزمان با آنان.

اصولا نظردهی و تعامل دوجانبه خصوصا بصورت ناشناخته یکی از برترین امکانات وبلاگ هاست که با استفاده از آن افراد بدون ترس از شناخته شدن می توانند با یکدیگر صحبت کنند و استفاده از این امکان در وبلاگ های کتابداری نشاندهنده تمایل کتابداران به تعاملات دوجانبه و اشتراک دانش است.

در پاسخ به پرسش پنجم پژوهش که وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی برای اشاعه خودکار اخبار و اطلاعات از چه تکنیک هایی استفاده می کنند، از بین سه نوع تکنیک مطرح شده بیشترین تکنیک بکاررفته در وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی برای اشاعه اطلاعات، RSS (۶۲/۷ درصد) می باشد. با توجه به اینکه سیستم RSS یک سیستم منحصر به فرد بوده و هنوز رقبای چندانی ندارد و با توجه به اینکه اکثر ابزارهای وبلاگ نویسی از این سیستم پشتیبانی می کنند بنابراین به نظر می رسد بیشتر وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی هم تمایل به استفاده از این تکنیک برای اشاعه خودکار اطلاعات خود دارند.

به همین ترتیب کمتر از ۱۰ درصد وبلاگ های مورد بررسی از رقیب این ابزار یعنی تکنیک ATOM استفاده کرده اند و این در حالی است که ۲۶ درصد وبلاگ های نمونه ترجیح داده اند از هیچ یک از این امکانات استفاده نکنند. به نظر محققین این مورد با نتایج سوال بعدی که نشان دهنده بیشترین استفاده از ابزار وبلاگ نویسی Blogger می باشد در ارتباط است چون RSS توسط این ابزار (و البته سایر ابزارهای وبلاگ نویسی) بصورت خودکار حمایت می شود.

درمورد نرم افزار یا ابزار مخصوص وبلاگ نویسی، تعداد ۱۱ مورد نرم افزار و زبان برنامه نویسی مشخص شد، در ۲۱ مورد هم نوع ابزار یا نرم افزار وبلاگ نویسی نامشخص بود. نتایج نشان داد که عمده نرم افزار وبلاگ نویسی Blogger (۴۶ درصد) بوده و در مرتبه بعد Movable Type (۱۹/۳ درصد) قرار دارد. نتایج این پرسش نشاندهنده محبوبیت و کارایی

^۱ Permalink

^۲ Webcam

سیستم قدیمی Blogger در میان کتابداران است همچنین سیستم Movable Type که دارای قابلیت های بهتری نسبت به سایر ابزارهاست همچنان به رقابت با سیستم Blogger می پردازد، سایر ابزارهای وبلاگ نویسی به دلیل تازگی یا ناشناخته ماندن هنوز زیاد مورد توجه کتابداران قرار نگرفته اند.

برای بررسی چگونگی روزآمدی وبلاگ ها علاوه بر تعداد ۸ دوره روزآمدی مشخص شده، همچنین در ۴ مورد هم زمان آخرین روزآمدی به ثبت نرسیده بود و همچنین در ۲۱ مورد هم دوره روزآمدی وبلاگ ها را در هیچ یک از ۸ دوره مذکور جای نمی گرفت بنابراین ترجیح داده شد که این موارد در دسته ای جداگانه قرار بگیرند. بر اساس نتایج روزآمدی وبلاگ ها (از هر روز الی شش ماه گذشته) بسیارمتغیر و پراکنده بود، لیکن نتایج نشان می دهند که تعداد بیشتری از وبلاگ ها (۱۴ درصد) هر روز روزآمد می شوند، با این حال تعداد زیادی از وبلاگ ها هم تقریباً دوره روزآمدی مشخصی ندارند.

روزآمدی های متغیر در وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی نشان دهنده تنوع روزآمدی در میان این وبلاگ هاست و همچنین می تواند دلایل شخصی، سازمانی یا تکنولوژیکی مانند عدم دسترسی یا محدودیت به اینترنت داشته باشد که نیازمند تحقیقی جامع و دقیق است. اما بیشتر وبلاگ ها تمایل دارند هر روز یا حداقل هر چند روز یکبار مطالب خود را به روز کنند و این نکته خصوصاً در وبلاگ های گروهی مشهودتر است، وبلاگ های گروهی نسبت به سایر انواع وبلاگ ها دوره های روزآمدی کوتاه تری دارند و این می تواند به علت مشارکت تعداد بیشتری از نویسندگان باشد

برای بررسی امکان ارتباط میان نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) و سایر امکانات و مطالب منتشر شده در وبلاگ های نمونه از جدول توافقی و آزمون مجذور کای استفاده شده است که نتایج آن به شرح زیر است:

درمورد بررسی رابطه بین نوع وبلاگ و نوع ابزار وبلاگ نویسی، ۲۷ وبلاگ بدلیل نامشخص بودن نوع نرم افزار از داده ها حذف شدند، از ۱۲۳ داده ی مورد بررسی و اجرای آزمون آماری مجذور کای ($\chi^2=82/6$, $df=6$, $P>0/05$) مشخص شد که بین نوع وبلاگ و نوع ابزار وبلاگ نویسی رابطه معناداری وجود ندارد، و هر سه نوع وبلاگ (شخصی، کتابخانه ای و گروهی) بیشتر از ابزار وبلاگ نویسی Blogger استفاده می کنند.

برای بررسی ارتباط بین نوع وبلاگ و هدف آنها از وبلاگ نویسی، با توجه به آن که ۹ هدف مشخص شد، آزمون ها ۹ بار تکرار شد، در ۴ هدف از ۹ هدف موجود (تهیه سرگرمی یا تفریح برای کاربران، اطلاع رسانی درباره خدمات کتابخانه، ارجاع به منابع اینترنتی و ایجاد راهکارهای تحقیقاتی) رابطه معناداری ($P > 0/05$) وجود ندارد، و در زمینه اطلاع رسانی هر سه نوع وبلاگ به صورت بینابین این هدف را پیگیری کرده اند، اما در ۵ هدف دیگر ارتباط معناداری ($P < 0/001$) مشاهده شد به این ترتیب که نوع وبلاگ کتابخانه بیش از دو گروه دیگر به هدف ارائه اخبار و اطلاعات برای کاربران اشتغال دارد و بیشتر در این زمینه فعالیت می کنند. وبلاگ های کتابداران و کتابخانه ها در مقایسه با وبلاگ های گروهی بیشتر به برقراری ارتباط میان کتابداران اهمیت می دهند و در زمینه روزآمد کردن دانش کتابداری، وبلاگ های کتابداران در مقایسه با دو گروه دیگر بویژه وبلاگ های گروهی بیشتر به این هدف می اندیشند. در زمینه ی نقد و بررسی کتاب درصدها حاکی از آن است که وبلاگ های کتابداران و گروهی بیش از وبلاگ های کتابخانه ها این هدف را دنبال می کنند و درباره هدف تهیه اخبار برای کتابداران وبلاگ های کتابداران در مقایسه با دو گروه دیگر بیشتر این هدف را دنبال می کنند.

بنابراین می توان گفت بین نوع علایق نویسندگان وبلاگ ها ارتباطی وجود دارد که این ارتباط به نوع همکاری نویسندگان هم مرتبط است، تمایل وبلاگ های کتابخانه به ارائه اخبار و اطلاعات برای کاربران نشان دهنده علاقه نویسندگان این وبلاگ ها به خدمات رسانی بیشتر به کاربران است، تمایل به برقراری ارتباط بین کتابداران و روزآمدی دانش در میان وبلاگ های کتابداران، که بیشتر مشاهده شده نشاندهنده علایق شخصی کتابداران جهت آشنایی با هموعان خود و فعالیتهای آنان و به اشتراک نهادن دانش است و تمایل بیشتر وبلاگ های کتابداران به تهیه اخبار و اطلاعات برای کتابداران نیز این فرض را تایید می کند، در مورد وبلاگ های گروهی به نظر می رسد به علت همکاری گروهی از نویسندگان با علایق متفاوت تمایل به چندین هدف از جمله نقد کتاب و منابع و ارتباط کتابداران بیشتر است.

در مورد رابطه بین نوع وبلاگ و محتوای مطالب منتشر شده در وبلاگ های نمونه، در ۸ مورد از محتوای مطالب منتشر شده و نوع وبلاگ رابطه معناداری ($p > 0/05$) وجود ندارد و در ۱۳ مورد دیگر رابطه معناداری ($P < 0/01$) بین نوع وبلاگ و محتوای مطالب بدست آمد که حاکی از تمایز درصدهای مشاهده شده است، برای نمونه درباره ی درج نام نویسنده ۱۰۰ درصد

وبلاگ های گروهی این ویژگی را دارند، در صورتی که این درصد برای وبلاگ های کتابداران ۸۷/۵ درصد و برای وبلاگ های کتابخانه ها ۶۷/۲ درصد است. در عین حال بعضی تمایزها بین این سه نوع وبلاگ برجسته تر است، برای نمونه درباره ی پیوند به صفحه های خانگی یعنی پیوند به صفحه خانگی کتابخانه/کتابدار و پیوند به صفحه خانگی موسسه متبوع، وبلاگ های گروهی ۱۰۰ درصد این ویژگی را ندارند (شاید بدلیل تعدد نویسندگان) در صورتی که میزان این ویژگی در وبلاگ های کتابخانه ای ۴۷/۸ و ۵۲/۲ درصد و همچنین وبلاگ های کتابداران ۹۵/۸ و ۸۷/۵ درصد است که به نظر می رسد این امر بدلیل ماهیت و هدف وبلاگ های کتابداران و کتابخانه هاست. در زمینه پیوند به منابع در حالی که وبلاگ های گروهی ۱۰۰ درصد این ویژگی را دارند، این میزان در وبلاگ های کتابداران ۶۵/۳ درصد و در وبلاگ های کتابخانه ها ۴۹/۳ درصد می باشد.

یافته های فوق بیانگر آن است که وبلاگ های کتابداری بنابر نوع نویسندگان خود دارای خط مشی های خاصی برای فعالیت هستند به عنوان مثال وبلاگ های کتابخانه ای تمرکز بیشتری بر خدمات دهی به کاربران خود دارد و وبلاگ های کتابداران بیشتر بدنال برقراری ارتباط بین کتابداران و روزآمدی دانش آنها هستند در حالیکه وبلاگ های گروهی بیشتر در صص برآوردن مجموعه ای همگن از اهداف مذکور می باشند.

برای بررسی ارتباط بین نوع وبلاگ و روزآمدشدن وبلاگ ها با توجه به تعداد طبقات روزآمدشدن موارد دو هفته گذشته الی شش ماه گذشته درهم ادغام شد و موارد متفاوت و نامشخص نیز حذف گردید بنابراین ارتباط بین نوع وبلاگ و نحوه روزآمدی در سطح $(P < 0/05)$ معنادار است، بدین ترتیب که وبلاگ های گروهی بیشتر بین ۲ الی ۳ روز گذشته روزآمد می شوند، در صورتی که حدود ۳۲/۷ و ۵۲/۸ درصد وبلاگ های کتابداران و کتابخانه ها بین ۱۵ الی ۱۸۰ روز گذشته به روزآمد شده اند. البته دلایل زیادی می توانند در تعیین فواصل روزآمدی وبلاگ ها تاثیر داشته باشند که جای تحقیق و بررسی آنها در این طرح نمی گنجد اما با توجه به یافته های فوق می توان نتیجه گرفت که وبلاگ های گروهی به علت نحوه مدیریت گروهی آنها و تعدد نویسندگان در فواصل کوتاه تر نسبت به وبلاگ های کتابداران و کتابخانه ها، که اکثرا بصورت منفرد نوشته و حمایت می شوند، روزآمد می شوند.

بین نوع وبلاگ و تکنیک های اشاعه خودکار اطلاعات ارتباط معناداری $(P > 0/05)$ وجود ندارد، درواقع هر سه نوع وبلاگ بیشتر از تکنیک RSS (بین ۶۱/۱ تا ۷۲/۷ درصد) استفاده

می کنند. همانگونه که در قسمت‌های پیشین درباره استفاده از RSS بحث شد در اینجا نیز می توان نبود رابطه بین نوع وبلاگ و استفاده از این امکانات را به استفاده گسترده از سیستم وبلاگ نویسی Blogger و به تبع آن سیستم اشاعه خودکار اطلاعات RSS که مورد حمایت آن می باشد نسبت داد.

وبلاخره در کلیه امکانات موجود در وبلاگ های نمونه جهت ذخیره خودکار و تبادل و تعامل با کاربران به استثنای سیستم نظردهی رابطه معناداری ($P > 0/05$) بین نوع وبلاگ و وجود این امکانات بدست نیامد، این به معنای آن است که در انواع وبلاگ های کتابداران، کتابخانه و گروهی کم و بیش به صورت نزدیک بهم از این امکانات استفاده می شود، فقط در مورد سیستم نظردهی وبلاگ های گروهی ($81/8$ درصد) و کتابداران ($70/8$ درصد) بیشتر از وبلاگ های کتابخانه ها ($53/7$ درصد) از این امکان استفاده می کنند که این ارتباط در سطح ($P < 0/05$) معنادار است.

به نظر می رسد کتابداران در وبلاگ های شخصی خود بصورت منفرد یا گروهی تمایل بیشتری به تعامل با خوانندگان خود دارند در حالیکه در وبلاگ های کتابخانه ای بدلیل ارائه اطلاعات خاص مکن است از نظر حمایت کنندگان وبلاگ نیازی به تعامل وجود نداشته باشد.

۴-۲) پیشنهادها

با توجه به کاربردهای وبلاگ در حوزه کتابداری و اطلاع رسانی و یافته های این پژوهش، پیشنهاداتی برای استفاده بهینه از این پدیده به کتابداران و کتابخانه های ایرانی ارائه می گردد:

۱- با توجه به اینکه هیچ وبلاگ فارسی زبانی در پنج راهنمای اینترنتی مورد استفاده در این پژوهش به ثبت نرسیده بود و با توجه به اهمیت راهنماهای اینترنتی در شناسایی وبلاگ ها پیشنهاد می شود کتابداران و کتابخانه های ایرانی که وبلاگ دارند وبلاگ خود را در یکی از این راهنماها به ثبت برسانند یا اینکه راهنمایی جداگانه برای وبلاگ های فارسی تهیه شود. (چنین راهنمایی در جریان این طرح برای وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی ایرانی توسط خانم کرمی تهیه شده است)^۱

^۱ این راهنما در نشانی زیر قابل دسترسی است:

<http://www.tkarami.googlepages.com>

۲- با توجه به رقابت نزدیک وبلاگ‌های کتابداران و کتابخانه‌ها در دنیا (بر اساس یافته‌های این طرح) پیشنهاد می‌شود کتابخانه‌های ایرانی هم که هم اکنون تعداد وبلاگ‌های آنها بسیار کم است در رقابت با کتابداران از این پدیده مهم و مفید در خدمات رسانی به کاربران خود استفاده نمایند.

۳- پیشنهاد می‌شود وبلاگ‌های کتابداری علاوه بر ارائه اخبار و اطلاعات برای کاربران و کتابداران و روزآمدی دانش کتابداری به بحث‌های انتقادی در حوزه‌های کتاب و کتابخانه‌ها خصوصا نقد و معرفی کتب پردازند و به محلی برای گردهم آیی‌های مجازی کتابداران تبدیل شوند.

۴- با توجه به اینکه پیوند به منابع مقالات و مدخل‌های خبری یکی از مواردی است که در محتوی وبلاگ‌های نمونه در این پژوهش دارای فراوانی زیادی بوده است پیشنهاد می‌شود وبلاگ‌های کتابداری برای حفظ سلسله مراتب درج اخبار و توالی آن به ارائه پیوند به مطالب ادامه داده و حتی المقدور برای این کار از الگوی واحد و پذیرفته شده ای استفاده نمایند.

۵- پیشنهاد می‌شود وبلاگ‌های کتابداری و خصوصا کتابخانه‌ها جهت اشاعه خودکار اخبار و اطلاعات خود از خروجی‌های RSS یا ATOM استفاده نمایند و همچنین جهت تسهیل در خبررسانی در وبلاگ‌های خود از ورودی‌های این امکانات از سایت‌ها و وبلاگ‌های دیگر هم بهره بگیرند.

۶- با توجه به اینکه یکی از مهمترین خصوصیات وبلاگ‌ها روزآمدی متوالی آنهاست، پیشنهاد می‌شود نویسندگان وبلاگ‌های کتابداری ضمن رعایت این مهم سعی نمایند برای حفظ خوانندگان خود حتی المقدور از فواصل روزآمدی کوتاه و منظم استفاده نمایند.

۷- با توجه به ارتباط میان نوع وبلاگ‌های کتابداری و اهداف موردنظر آنها که در این پژوهش به آنها اشاره شد، پیشنهاد می‌شود کتابخانه‌ها نیز علاوه بر ارائه اخبار و اطلاعات برای کاربران خود در زمینه روزآمدی دانش کتابداران نیز اقداماتی داشته باشند مطمئنا کتابداران شاغل می‌توانند تجربیات مفید خود را در اختیار کتابداران تازه کار یا جویای کار قرار دهند.

۴-۳) مسیر و حوزه پژوهش بیشتر در موضوع طرح

با توجه به عمر تقریبا کم پدیده وبلاگ در ایران و زمینه مساعد برای رشد آن خصوصا در میان کتابداران جوانتر و کتابخانه‌های ایرانی پیشنهاداتی جهت ادامه این پژوهش در قالب پژوهش

های آینده ارائه می گردد. بدیهی است با تحقیق و تفحص بیشتر و کاملتر و انجام پژوهش هایی از این نوع خصوصا درباره وبلاگ های کتابداری ایرانی و فارسی مزایای این پدیده نوین و محصول جدید وب بیشتر برای کتابداران روشن خواهد شد.

۱- بررسی وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی فارسی و ایرانی از نظر نقش آنها در تولید اطلاعات علمی در جامعه کتابداری و اطلاع رسانی: بوسیله روش های متداول علم سنجی یا کسب نظرات پژوهشگران

۲- تحلیل محتوی وبلاگ های کتابداری و اطلاع رسانی و بررسی نوع محتوی ای که در انواع وبلاگ های کتابداری تولید می شود: از نظر نوع موضوعات مورد علاقه کتابداران وبلاگ نویس، نوع محتوایی که تولید می شود، میزان ترجمه نسبت به تالیف، نوع ارائه اطلاعات و نحوه مشارکت خوانندگان

۳- بررسی زمینه های ایجاد وبلاگ در انواع کتابخانه ها و نحوه مدیریت و اطلاع رسانی آنها از نظر نوع خدماتی که ارائه خواهند داد و مقایسه آنها با وب سایت های کتابخانه ها: از طریق تحقیق و بررسی در مورد علل عدم علاقه کتابداران کتابخانه های ایرانی به استفاده از وبلاگ و ارائه راه حل هایی برای آن

۴- بررسی انواع وبلاگ های کتابداری (شخصی، سازمانی، گروهی و ...) و نوع تعامل آنها با یکدیگر: پژوهشی مشابه طرح حاضر منتهی با جامعه وبلاگ های کتابداری ایرانی جهت روشن شدن وضعیت موجود و برنامه ریزی برای وضعیت مطلوب

۵- ارزیابی علت مرگ وبلاگ های کتابداری پس از مدت کوتاهی و بررسی علل عدم روزآمدسازی آنها: بیشتر وبلاگ های کتابداری ایرانی پس از مدت کوتاهی دیگر روزآمد نمی شوند یا نویسندگان آنها را به حال خود رها می کنند، برای جلوگیری از این کار با ارائه تحقیقی جامع می توان با برشمردن علتها راه حل هایی برای «ا» ارائه کرد.

۶- امکان سنجی استفاده از وبلاگ برای آموزش از راه دور و ارتقاء سواد اطلاعاتی در دانشگاه ها: وبلاگ می تواند به عنوان یک رسانه آموزشی رایگان و کم هزینه در خدمت اساتید و دانشجویان باشد، می توان با افزودن برخی قابلیتها از آن برای آموزش مجازی استفاده کرد.

۷- بررسی انگیزه های کتابداران و کتابخانه ها از وبلاگ نویسی: بررسی انگیزه های وبلاگ نویسی کتابداران می تواند علاوه بر مشخص شدن نیازهای اطلاعاتی آنها یک شمای کلی از چگونگی رشد وبلاگ نویسی ارائه دهد.

- ۸- بررسی امکان استفاده از وبلاگ به عنوان وسیله‌ای برای اشتراک منابع مجازی: بحث مدیریت دانش در سازمانها خصوصا سازمانهای کوچک و غیر انتفاعی مثل کتابخانه ها با توجه به کمبود نیروی انسانی متخصص و تجهیزات امروزه مطرح است، با وبلاگ به آسانی می توان برای برقراری ارتباط کارکنان و اشتراک دانش سازمانی آنها اقدام کرد.
- ۹- بررسی قابلیت‌های انواع ابزارهای وبلاگ نویسی و انتخاب ابزار مناسب برای زبان فارسی: ابزارهای وبلاگ نویسی رکن اساسی وبلاگ نویسی هستند و شناسایی امکانات آنها و طراحی ابزاری که برای کتابداران مناسب باشد می تواند به رشد وبلاگ های تخصصی و کتابخانه ای کمک نماید.
- ۱۰- بررسی نقش سیستم‌های اشاعه اطلاعات خودکار مانند "آر اس اس" و "اتم" در روزآمد کردن دانش کتابداری: بوسیله تکنولوژی های اشاعه اطلاعات بصورت خودکار می توان کارهای بزرگ را با دستهای خالی و کوچک انجام داد، این تکنولوژی نیاز چندانی به دانش و سرمایه ندارد و نتایج چنین تحقیق می تواند کمک زیادی به روند کار اطلاع رسانی کتابخانه ها نماید.
- ۱۱- بررسی امکانات وبلاگ برای استفاده توسط انجمن های حرفه‌ای کتابداری مانند انجمن کتابداران و اطلاع‌رسانی ایران: در این مورد کارهایی در انجمن کتابداری ایران شروع شده و نتایج خوبی هم داشته مانند وبلاگ گفتگو: وبلاگ گروهی انجمن کتابداری و اطلاع رسانی ایران^۱؛ با انجام تحقیقی در مورد کارایی وبلاگ برای انجمنهای حرفه ای و میزان سودمندی آنها می توان استفاده از آن را افزایش داد.

¹ <http://www.ilisa.blogfa.com>

منابع و مراجع

منابع فارسی:

- آوتینگ، استیو (۱۳۸۲). "وبلاگ‌ها: آیا می‌توان آن‌ها را به عنوان ابزار خبری به کار گرفت؟" ترجمه شهاب مباشری. دنیای کامپیوتر و ارتباطات، سال سوم، شماره ۱۷، ص. ۵۶-۶۱.
- برت، کمرون (۱۳۸۲). "وبلاگ‌ها: جایی برای زندگی روی خط". ترجمه شهاب مباشری. کتاب سال شبکه، ص. ۳۷۱-۳۷۲.
- بلاد، ربکا (۱۳۸۲). "وب لاگ‌ها: تاریخ و چشم انداز". مترجم: شهاب مباشری. کتاب سال شبکه. ص. ۳۶۷-۳۷۰.
- "بلاگ واژه سال شد" (۱۳۸۳). روزنامه جام جم آنلاین. چهارشنبه، ۲۸ آذر. در آدرس: <http://www.jamejamdaily.net/shownews2.asp?n=71705&t=esp>
- بهبهانی، رضا (۱۳۸۳). پدیده وبلاگ. کتاب ماه کلیات. شماره ۷۹-۸۰ (تیر و مرداد ۱۳۸۳)، ص. ۱۲-۱۷.
- خلیلی، پگاه (۱۳۸۴). "وبلاگ نویسی ایرانی: مطالعه کمی و کیفی نحوه ابراز هویت در وبلاگ های ایرانی با تاکید بر وبلاگ های شخصی". پایان نامه کارشناسی ارشد ارتباطات، دانشکده علوم اجتماعی، دانشگاه تهران.
- زین العابدینی، محسن؛ مکتبی فرد، لیلا و عصاره، فریده (۱۳۸۵). تحلیل پیوندهای وب سایت های کتابخانه های ملی جهان. مجله مطالعات تربیتی و روانشناسی دانشگاه فردوسی مشهد، ویژه نامه کتابداری و اطلاع رسانی. سال هفتم. شماره اول (بهار ۱۳۸۵). ص. ۱۷۳-۱۹۴.
- ساعدی، طاهره (۱۳۸۱). "رویکرد به وبلاگ نویسی". خراسان، ۱۳۸۱/۷/۲۸. ص ۸.
- شکیب زاده، حسن (۱۳۸۱). "وبلاگ چیست؟ نظرسنجی از دانشجویان". دنیای اقتصاد، ۱۳۸۱/۱۱/۲۷. ص ۱۲.
- ضیایی پرور، حمید (۱۳۸۴). "وبلاگستان فارسی". (گزارش) مرکز مطالعات و تحقیقات رسانه ها، معاونت امود مطبوعاتی و تبلیغاتی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.
- فرسایی، داریوش (۱۳۸۲). راهنمای آسان وبلاگ نویسی. تهران: موسسه انتشاراتی آینده دیگر: نشر میرزایی، ۱۳۸۲.
- کتاب ماه کلیات (شماره های ۷۹ و ۸۰). ماهنامه تخصصی اطلاع رسانی، نقد و بررسی کتاب. (تیر و مرداد ۱۳۸۳)

وینش، یان (۱۳۸۳). "خدمات وبلاگ‌ها و RSS در اطلاع رسانی چگونه می‌توان از وبلاگ‌ها در خدمات کتابداری و اطلاع رسانی استفاده کرد؟" ترجمه طاهره کرمی. مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران (ایرانداک). شماره دوم. دوره سوم.

http://www.irandoc.ac.ir/data/E_J/vol3/weblogs.htm

کلاید، لئورل ا. (۱۳۸۳). "وبلاگ‌های کتابخانه‌ها." ترجمه طاهره کرمی. مجله الکترونیکی پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران (ایرانداک). شماره چهارم. دوره سوم.

http://www.irandoc.ac.ir/data/e_j/vol3/karami.htm

کرمی، طاهره (۱۳۸۴). "بررسی رویکردهای ممکن به پدیده وبلاگ از نقطه نظر خدمات کتابداری و اطلاع رسانی." پایان نامه کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع رسانی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه تهران.

کرمی، طاهره (۱۳۸۴). "وبلاگ: دریچه‌ای نو در دنیای کتابداری و اطلاع رسانی." تهران: مجله علوم و فناوری اطلاعات. دوره ۲۱. شماره ۱. پاییز ۱۳۸۴. ص. ۳۶-۴۸.

گریفین، جان (۱۳۸۱). راهنمای سریع ویزوال XML and SQL Server2000. مترجم شهروز فرهنگ. تهران: ناقوس.

گلزاری، زینب (۱۳۸۳). "وبلاگ، ابزاری برای تولید محتوا." مجموعه مقالات دومین همایش آموزش الکترونیکی (۲۰ و ۲۱ دی ماه ۱۳۸۳). تهران: دبیرخانه شورای عالی اطلاع رسانی. ص. ۳۳۷-۳۴۴.

مباشری، شهاب (۱۳۸۲). کلید وبلاگ. تهران: توسعه آموزش، ۱۳۸۲.

مباشری، شهاب (۱۳۸۲). "وبلاگ و درد ارتباط بر بستر زمان." ماهنامه دنیای کامپیوتر و ارتباطات. شماره ۴.

"ویژه نامه وبلاگ." دنیای کامپیوتر و ارتباطات: ماهنامه خبری، تحلیلی، آموزشی و اطلاع رسانی. سال سوم (زمستان ۱۳۸۲)

یعسوبی، حسین (۱۳۸۳). راهنمای ساخت وبلاگ. تهران: بی نا، ۱۳۸۳.

منابع لاتین:

Alterman, Eric (2003). "Determining the value of blogs". Nieman Reports. Cambridge: 57(3); pg. 85 .Retrieved June. 4, 2004 from <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=439801381&sid=2&Fmt=3&clientId=61833&RQT=309&VName=PQD>

Barrett, Cameron (2002a). Anatomy of a Weblog. In John Rodzvilla (Ed.), We've Got Blog: How Weblogs are Changing Our Culture (pp. 25-27). Cambridge MA: Perseus Publishing.

Baush, Paul, Haughey, Matthew; and Hourihan, Meg (2002). "We Blog: Publishing online with weblogs". Indianapolis: Wiely Publishing, Inc.

Block, Marylaine (2001). "Communicating off the page". Library Journal, 15 Sep 2001. Retrieved May. 5, 2004 from <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=82190299&sid=6&Fmt=4&clientId=61833&RQT=309&VName=PQD>

Blood, Rebecca (2002). "The Weblog Handbook: Practical Advice on Creating and Maintaining Your Blog". Cambridge: Perseus Publishing.

Caver, Blake (2003). "Is it time to get blogging?". Library Journal, winter 2003. Retrieved June.16, 2004 from <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=279627381&sid=1&Fmt=4&clientId=61833&RQT=309&VName=PQD>

Çelikbaş, Zeki (2004). "What is RSS and how can it serve libraries?" In Yalvaç, Mesut and Gülseçen, Sevinç, Eds. Proceedings First International Conference on Innovations in Learning for the Future: e-Learning, 2004, pp. 277-292, İstanbul (Turkey). Retrieved Jan. 12, 2005 from <http://eprints.rclis.org/archive/00002531/>

Clyde, Laurel A (2004). "Weblogs and Libraries". Oxford: Chandos Publishing.

Embrey, Theresa Ross (2002). "You blog , we blog : a guide to how teacher-librarian can weblogs to build communication and research skills" .Teacher librarian. Retrieved May. 5, 2004 from: <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=268015031&sid=3&Fmt=4&clientId=61833&RQT=309&VName=PQD>

Goans, Doug and Vogel, Teri M (2003). "Building a home for library news with a blog". Computers in libraries, 23(10)2003 .Retrieved Apr. 5, 2004 from <http://proquest.umi.com/pqdweb?did=476197051&sid=2&Fmt=4&clientId=61833&RQT=309&VName=PQD>

Goans, Doug and Vogel, Teri M (2005). "Delivering the news with Blogs: The Georgia State University Library Experience". Internet Reference Quarterly, 10(1).2005. Retrieved Feb. 15, 2005 from <http://www.library.gsu.edu/scholarship/articles/>

Hammond ,Tony, Hanny, Timo and Lund, Ben (2004). "The Role of RSS in Science Publishing Syndication and Annotation on the Web".Dlib-Magazin.10 (12). Retrieved Jan. 25, 2005 from

<http://www.dlib.org/dlib/december04/hammond/12hammond.html>

Karami, Tahereh; Oloumi, Tahereh; and Naghshineh, Nader (2006). "Libraries and weblogs: The Role of new phenomenon Blogs in library services, research and learning"._Proceedings 27th International Conference of International Association of Technological Universities Libraries (IATUL) on Embedding Libraries in Learning and Research: Faculdade de Engenharia, Universidade do Porto, Portugal.

Loft, Jan B (2004). "Understanding community weblogs". Ph.D Thesis in Sociology of South Dakota State University. Retrieved Jan. 12, 2005 from

<http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/3138565>

Mattison, David (2003). "So you want to start a syndicated revolution RSS news blogging for searchers" .searcher .Medford: 11(2), pg.38. Retrieved May.10, 2004 from

<http://proquest.umi.com/pqdweb?did=285788171&sid=1&Fmt=4&clientId=61833&RQT=309&VName=PQD>

Miller, Ron (2004). "Can RSS Relieve Information Overload?" Content. Wilton, 27(3). Retrieved May. 10, 2004 from

<http://proquest.umi.com/pqdweb?did=589394581&sid=1&Fmt=4&clientId=61833&RQT=309&VName=PQD>

Oladi , Samaneh (2005). "Study of Tehran Medical Students' Social Interaction in Cyber Blogging Environment and Its Effect on IELTS Writing Proficiency" MA Thesis in Arts in Teaching English as a Foreign Language of Tehran University.

Duncan, ? (2005). "Number of blogs now exceeds 50 million worldwide", The Blog Herald weblog, April 14, 2005. Retrieved Oct. 5, 2005 from

<http://www.blogherald.com/2005/04/14/number-of-blogs-now-50-million-woreldwide/htm>

Richardson, Will (2004). "Blogging and RSS". Multimedia & Internet @Schools. Medford: 11(1) .Retrieved Sep. 26, 2005 from

<http://proquest.umi.com/pqdweb?did=538066381&sid=1&Fmt=4&clientId=61833&RQT=309&VName=PQD>

Sifry, Dave (2005). "State of Blogosphere, August 2005, Part1: Blog Growth". Technorati Weblog, August 2, 2005, Retrieved Jan. 6, 2006 from

<http://www.technorati.com/weblog/2005/08/34.html>

Sifry, Dave (2006). "State of Blogosphere, October 2006 ". Technorati Weblog, November 6, 2006, Retrieved Dec. 23, 2006 from

<http://www.technorati.com/weblog/2006/11/161.html>

Stauffer, Todd (2002)." Blog on: The essential guide to building Dynamic weblogs". New York: McGraw-Hill/Osborne.

Weblog (Nov. 12, 2004). Wikipedia: The Free Encyclopedia. Retrieved May. 6, 2004 from <http://en.wikipedia.org/wiki/Weblog>

"We've got Blog: How weblogs are changing our culture"(2002). From the editors of Perseus publishing. Cambridge: Perseus publishing.

Winer, Dave (2002). The history of weblogs. Weblogs.com. Retrieved Aug. 30, 2004 from <http://www.newhome.weblogs.com/historyOfWeblogs>

Wright, Frederick A (2001). "From zines to ezines: Electronic publishing and the literary underground". ph.D Thesis in literature of kent State University. Retrieved Oct. 4, 2004 from <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/3034433>

Wusteman, Judith (2004). "RSS: The latest feed". Library Hi Tech: 22(4). Retrieved Jan 12, 2005 from <http://juno.emeraldinsight.com/vl=3612210/cl=60/nw=1/fm=html/rpsv/cw/mcb/07378831/v22n4/s10/p404>

پیوست ها

پیوست الف. نام و نشانی اینترنتی وبلاگ‌های نمونه

ردیف	نام وبلاگ	آدرس اینترنتی
۱	...h2boro lib blog	http://wlaweb.blogspot.com
۲	Alexandrian Public library	http://ohiolibrary.blogspot.com
۳	Bibliolatry.net	http://www.bluehighways.com
۴	Blogger Book Club	http://www.coventrychristian.com/Library%20Page%20Files/LibraryIndex.shtml
۵	Blogjazz	http://www.cityoftakomapark.org/library/books
۶	Blogwithoutlibrary.net	http://gort.ucsd.edu/mtdocs/laz
۷	Blue Highways	http://www.tk421.net/librarylink
۸	California Library Association	http://www.infromuse.net/blog
۹	Callier Center Library	http://exterpubliclibrary.blogspot.com
۱۰	Catalogablog	http://www.invisiblelibrary.blogspot.com
۱۱	City of TakomaPark library	http://radio.weblogs.com/0126851
۱۲	Collins ClaracBlog	http://www.homerlibrary.org
۱۳	Commons-Blog	http://thelibrarylink.blogspot.com
۱۴	Coventry Christian Schools	http://tomgreencountylibrary.blogspot.com
۱۵	Digital reference	http://mypage.iu.edu/~colllib/weblog/collinslog.html
۱۶	Distance Education Library Weblogs	http://callierlibrary.blogspot.com
۱۷	DLnet	http://www.lisnews.com
۱۸	Electronic information for London NHS	http://blog.xrefer.com
۱۹	Eprintblog	http://www.handheldlib.blogspot.com
۲۰	Exter public Library	http://www.theshiftedlibrarian.com
۲۱	Government Resources The College of Wooster	http://www.librarystuff.net
۲۲	Graduate Research Library	http://www.librarian.net
۲۳	Homer township public library	http://www.technobiblio.com

۲۴	Info From Infopeople	http://www.library.gsu.edu/news
۲۵	Infomusing Blog	http://tomroper.typepad.com
۲۶	Information Literacy Weblog	http://www.blogwithoutalibrary.net
۲۷	Information Research weblog	http://www.blogdriverswaltz.com
۲۸	Infoshare	http://younglibrarian.blogspot.com
۲۹	Institute for Astronomy Library Weblog	http://www.sls.lib.il.us
۳۰	ISL Blogit!	http://www.cla-net.org/weblog
۳۱	Labor Blog	http://www.bibliolatry.net
۳۲	Liblog	http://catalogablog.blogspot.com
۳۳	Li-Blog-ary	http://ciquest.shef.ac.uk/infolit
۳۴	Librarian.net	http://www.waterborolibrary.org/blog.htm
۳۵	Libraries and Their Impact on the Digital Divide	http://www.rcpl.info/services/liblog.html
۳۶	Library and Information Science Miscellaneous	http://www.online.pacifica.edu/pgl
۳۷	Library Autonomous Zone	http://www.usouthal.edu/univlib/BLOG/index3.html
۳۸	Library Information	http://www.marincountyfreelibrary.blogspot.com
۳۹	Library Link of The Day	http://ifalibrary.blogspot.com
۴۰	Library News	http://blogs.law.harvard.edu
۴۱	Library News & Features	http://lishost.org/~instate
۴۲	Library planet	http://blog.lib.umn.edu
۴۳	Library Stories:libraries & Librarian in the News	http://www.library.ualberta.ca/mt/blog/libnews
۴۴	Library Stuff	http://valisblog.blogspot.com
۴۵	Lisnews.com	http://eprintblog.crimsonblog.com
۴۶	Marin County Free Library Blog	http://digitallydisadvantaged.blogspot.com
۴۷	nFais	http://lismis.blogspot.com
۴۸	NHS elibraries	http://nlrp.blogspot.com
۴۹	Off The Shelves	http://wrybrarian.com

٥٠	Ohio Library Government Information Services	http://blog.uwinnipeg.ca/infoshare
٥١	On The Shelf	http://www.free-conversant.com/irweblog
٥٢	One New Thing	http://recentlibrarynews.blogspot.com
٥٣	Open Access News	http://www.roselle.lib.il.us/YouthServices/BookClub/Bloggerbookclub.htm
٥٤	Peter Scott's library blog	http://nelh.blogspot.com
٥٥	Reading Lines	http://www.info-commons.org/blog
٥٦	Recent Library News	http://andyrfcc.blogspot.com
٥٧	Redwood City Public Library	http://dlnet.blogspot.com
٥٨	Sites and soundbytes	http://library.usask.ca/engin
٥٩	Suburban Library System	http://woodocs.blogspot.com
٦٠	Technibiblio	http://www.teachinglibrarian.org/weblog/blogger.html
٦١	The blog drive's waltz	http://wazzup.infopeople.org
٦٢	The Handheld Librarian	http://dels.blogthing.com/index.php
٦٣	The Invisible Library	http://www.nfais.org/news/news.cfm
٦٤	The laughing Librarian	http://www.galileoweb.org/galileoLibrary
٦٥	The Library Link	http://librarystories.blogspot.com
٦٦	The Shifted Librarian	http://www.roselle.lib.il.us/Newsletter/WhatsNew.htm
٦٧	The u of Baltimore Law Library weblog	http://www2.sls.lib.il.us/LPS/offtheshelves
٦٨	The U of Alberta Library News	http://www.laughinglibrarian.com
٦٩	The Urbana free Library Contraction Updates	http://www.noblenet.org/danvers/weblog/blog.htm
٧٠	The Wide Window	http://www.greenlakelibrary.org/blog
٧١	The Wla Blog	http://libraryinfo.blogspot.com
٧٢	Tom Green County Library	http://urbanafreelibrary.org/bldgblog.html
٧٣	Tom Roper's Weblog	http://www.sls.lib.il.us/consulting/news/thewidewindow
٧٤	U of Calagry Library Collections News	http://www.libraryplanet.com
٧٥	University Libraries- News	http://www.xanga.com/home.aspx?user=University_Library

٧٢	University Library's Xanga site	http://www.library.ohiou.edu/newsblog
٧٧	University of Saskatchewan Library Engineering	http://www.earlham.edu/~peters/fos/fosblog.html
٧٨	UTLink	http://www.apl.lib.in.us/blog.html
٧٩	UVIC Librariea gateways	http://southlakelibrary.blogspot.com
٨٠	Valisblog	http://www.crpl.blogspot.com
٨١	Weblogs at Harvard Law	http://ubaltlawlibrary.blogspot.com
٨٢	What's News	http://blogjazz.com
٨٣	Wribrarian.com	http://library.lib.binghamton.edu/mt/librarynews
٨٤	Young Librarian	http://gateway.uvic.ca/blogs/gw_announce/index.html
٨٥	Your Southlake	http://collectionsnews.blogspot.com
٨٦	Anarchist Librarians Web	http://www.infoshop.org/alibrarians/public_html
٨٧	Art Institute of Dallas Library	http://aidlibrary.blogspot.com
٨٨	Bazac Weblog	http://www.bazac.blogspot.com
٨٩	Bethel Park - Children's Department Paperless Notebook	http://bpchildrens.blogspot.com
٩٠	Binghamton University Libraries - Science Library Blog	http://library.lib.binghamton.edu/mt/science
٩١	Blog Driver's Waltz	http://www.blogdriverswaltz.com
٩٢	Boley Law Library - BoleyBlogs!	http://lawlib.lclark.edu/boleyblogs
٩٣	Bryant Library - BLTeens Blog	http://www.nassaulibrary.org/bryant/blteens/blog.html
٩٤	Captain John Smith Library Blog - The Lookout	http://library.cnu.edu/weblog/index.html
٩٥	Case Western - KSL Reference Weblog	http://blog.case.edu/orgs/ksl/reference
٩٦	Children's Department Paperless Notebook	http://bpchildrens.blogspot.com
٩٧	Confessions of a Science Librarian	http://jdupuis.blogspot.com
٩٨	Convivial Librarian	http://conviviallibrarian.blogspot.com
٩٩	Cumberland Public Library - Teen News	http://cumberlandteens.blogspot.com
١٠٠	Dentistry Library	http://mblog.lib.umich.edu/dentlib
١٠١	DrWeb's Domain	http://drweb.typepad.com
١٠٢	Engineering Library Blog	https://library.usask.ca/engin

١٠٣	Exploded Library	http://www.explodedlibrary.info
١٠٤	Foreword	http://foreword.ospreydesign.com
١٠٥	futureofthebook.com	http://futureofthebook.com
١٠٦	Gateshead Libraries - Grid for Learning	http://www.gatesheadgrid.org
١٠٧	Filipino Librarian	http://filipinolibrarian.blogspot.com
١٠٨	Free Range Librarian	http://freerangelibrarian.com
١٠٩	Hennepin County Library - Librarians Blog	http://www.hclib.org/extranet/LibrariansBlog.cfm
١١٠	I for an I	http://www.iforani.com
١١١	IncreasedOdds	http://increasedodds.blogspot.com
١١٢	Information Community News	http://www.nfais.org/news/news.cfm
١١٣	Inforumed - The FIS Inforum Blog	http://www.fis.utoronto.ca/inforum/blog
١١٤	Johnson County Library	http://jocolibrary.blogspot.com
١١٥	Kegliography -	http://www.kegliography.blogspot.com
١١٦	Katonah Village Library 125th Anniversary Blog	http://kv1125.blogspot.com
١١٧	Lauren's Library Blog	http://www.laurenpressley.com/library
١١٨	Legal News	https://library.usask.ca/law
١١٩	Librarian on the edge	http://librariansonedge.blogspot.com
١٢٠	Library Geek Woes	http://librarygeekwoes.blogspot.com
١٢١	Libraryman	http://www.libraryman.com/blog
١٢٢	Lincoln County Library District	http://lclld.library-blogs.net
١٢٣	Lunar & Planetary Institute - What's New	http://www.lpi.usra.edu/library/whats_new.shtml
١٢٤	LOTR Librarian	http://lotrlibrarian.blogspot.com
١٢٥	Millsaps-Wilson Library	http://library.millsaps.edu/blog
١٢٦	Middletown Public Library News	http://www.mtpllibrarynews.motime.com
١٢٧	Mentat	http://www.galecia.com/weblog
١٢٨	Ohio University Libraries Business Blog	http://www.library.ohiou.edu/subjects/businessblog

129	Oxford University Libraries	http://www.lib.ox.ac.uk/users/news
130	PLA Blog	http://www.plablog.org
131	Rambling Librarian :: Incidental Thoughts	http://ramblinglibrarian.blogspot.com
132	Retrofitted Librarian	http://retrofittedlibrarian.blogspot.com
134	Scout Weblog	http://scout.wisc.edu/Weblog
135	Sonoma State University Library Blogs	http://reference.sonoma.edu
136	SUNY Oswego - Penfield Library Blog	http://penfieldlibrary.blogspot.com
137	TeleRead	http://www.teleread.org/blog
138	The Industrial Librarian	http://davehook.blogspot.com
139	the paper doll chronicles	http://blogs.law.harvard.edu/thinking
140	U of British Columbia - Law Library Blog	http://weblogs.elearning.ubc.ca/lawlib
141	University of Minnesota UL - Staff.LearnMore	http://wiki.lib.umn.edu/Staff/LearnMore
142	University of Winnipeg Library News	http://cybrary.uwinnipeg.ca
143	UN Pulse	http://unhq-appspub-01.un.org/lib/dhlrefweblog.nsf
145	VIP2	http://vip2.blogspot.com
146	What I Learned Today..	http://web2learning.net
147	Wireless Libraries	http://wirelesslibraries.blogspot.com
148	Women's Health News	http://womenshealthnews.blogspot.com
149	Z-Blog	http://www.taylor.edu/academics/library
150	Zen and the Art of Obsession	http://www.taozenchi.com/bcpblog

پیوست ب: کاربرگه ثبت مشخصات وبلاگ‌های کتابداری و اطلاع رسانی

نام(عنوان) وبلاگ:	آدرس وبلاگ:	
شرح وبلاگ:		
وبلاگ متعلق به چه کشوری است؟		
وبلاگ متعلق به چه شخص یا سازمانی است؟		
شخص(کتابدار)		کتابخانه(نوع):
۱- هدف از تهیه وبلاگ چیست؟		
☐ تهیه اخبار و اطلاعات برای کاربران	☐ روزآمدی دانش کتابداری و اطلاع رسانی	☐ نقد کتاب، اطلاعاتی در مورد کتابهای جدید
☐ ارتباط میان کتابداران(در یک کتابخانه)	☐ اطلاع رسانی درباره خدمات کتابخانه یا اشاعه اخبار مهم کتابداری	☐ ایجاد راهکارهای تحقیقاتی
☐ تهیه سرگرمی یا تفریح برای کاربران	☐ تهیه ارجاع(لینک) به منابع اینترنتی مورد تقاضای کاربران	☐ تهیه اخبار یا اطلاعات برای کتابداران
۲- چه مطالبی در وبلاگ منتشر شده است؟		
☐ درج نام وبلاگ	☐ مقالات کوتاه و آیتم های خبری	☐ لینک به صفحه خانگی موسسه ای که کتابخانه/کتابدار جزئی از آن است
☐ درج نام نویسنده(گان) وبلاگ	☐ ثبت نام برای دریافت محتوی اخبار وبلاگ	☐ ارائه مقالات تخصصی یا لینک به آنها
☐ درج نام کتابخانه/کتابدار	☐ لینک به صفحه خانگی کتابخانه یا کتابدار	☐ لینک به منابع مقالات یا آیتم های خبری
☐ بیان اهداف و مقاصد وبلاگ	☐ لینک به حساب امانت شخصی کاربران	☐ پرسیدن سوالات مرجع از کتابدار
☐ تاریخ وزمان ارسال هر آیتم	☐ نقد کتاب یا اطلاعاتی درمورد کتابها ومنابع جدید	☐ اطلاعاتی درباره منابع اینترنتی
☐ درج آدرس کتابخانه یا کتابدار	☐ اخبار ارتباطات محلی	☐ لینک به سایر وبلاگها
☐ لینک به فهرست کتابخانه	☐ اخباری ازدنیای کتابداری و کتابخانه ها	☐ لینک به قسمتهای مختلف کتابخانه
☐ معرفی ساعتهای کاری کتابخانه	☐ معرفی کارمندان کتابخانه	☐ سایر موارد
۳- از چه امکاناتی در وبلاگ استفاده شده است؟		
☐ آرشیو مطالب	☐ استفاده از Chat بای برقراری ارتباط	☐ اشتراک خبرنامه وبلاگ از طریق Email
☐ استفاده از تصویر	☐ استفاده از webcam	☐ استفاده از موتور جستجوی عمومی یا تخصصی
☐ Permalinks	☐ دسته بندی موضوعی مطالب وبلاگ(category)	☐ استفاده از سیستم نظردهی(comment)
☐ Blogroll	☐ سایر موارد	
۴- برای اشاعه خودکار اطلاعات و اخبار در وبلاگ از چه تکنیکهایی استفاده شده است؟		
Track back ☐ RSS ☐ Atom ☐		
۵- نام نرم افزار یا سیستم وبلاگ نویسی:		
۶. وبلاگ چگونه روزآمد می شود؟		
☐ روزانه	☐ یک هفته گذشته	☐ سه ماه گذشته
☐ دوزوز گذشته	☐ دو هفته گذشته	☐ شش ماه گذشته
☐ سه روز گذشته	☐ یک ماه گذشته	☐ روز آمدی متفاوت
☐ زمان آخرین روزآمدی مشخص نیست		
تاریخ بازدید:		مدت زمان صرف شده برای بازدید:

Abstract

The present study was conducted with the aim of presenting possible approaches to weblog phenomenon from the view point of library and information sciences. 150 weblogs were sampled using descriptive method. These weblogs were selected from registered weblogs in five Internet directories utilizing webmetrics method. The samples were collected from late 1997, when these weblogs were launched, to late 2006, the time this study was implemented. The results showed that out of 150 sampled weblogs, the majority of them were locally based in the U.S.A, with others in countries such as the UK and Canada. Moreover, 48 percent of them were operated by librarians and the remaining (44.87 percent) were maintained by libraries, with only 7 percent run cooperatively. The main purposes of these Weblogs were to provide news and information for their users and librarians. Most of the written content in these weblogs consisted of: weblog's and author's name, date and time record of posting of materials, short articles, news. They also furnished to users with related links and world library news that introduced special articles, news. Assessing the type of facilities used in weblogs to store information and to interact with the users, it was revealed that 94 percent had Archives, Applying Permalink and Comment system. More than half of the weblogs used RSS for SDI and a great number of weblogs used blogging tools which are called "BLOGGER". Weblogs used different ways of updating their information but most of the samples were updated daily. Considering the relationship between weblogs and their facilities and contents the results indicated that there is a meaningful relationship between the type of weblog (personal, organizational and cooperative) and the blogging tools. With regards to weblog types and aims, in 4 cases the relationship turned out to be meaningless and in 5 cases it was meaningful. As to the type of weblog and the materials published in them, in 8 cases there seemed to be no relationship, but there was meaningful relationship in 13 cases. There was no meaningful relationship between the types of weblog and the techniques used for SDI, but the relationship was meaningful between the types of weblog and the ways in which the weblogs were updated. Finally, except for comment system, there was no meaningful relationship between the types of weblog and facilities used.

Keywords: Weblog, Blog, Library and Information Sciences, Library Weblogs, Blogging.